

KOBİ

Stratejisi ve
Eylem Planı
2011-2013

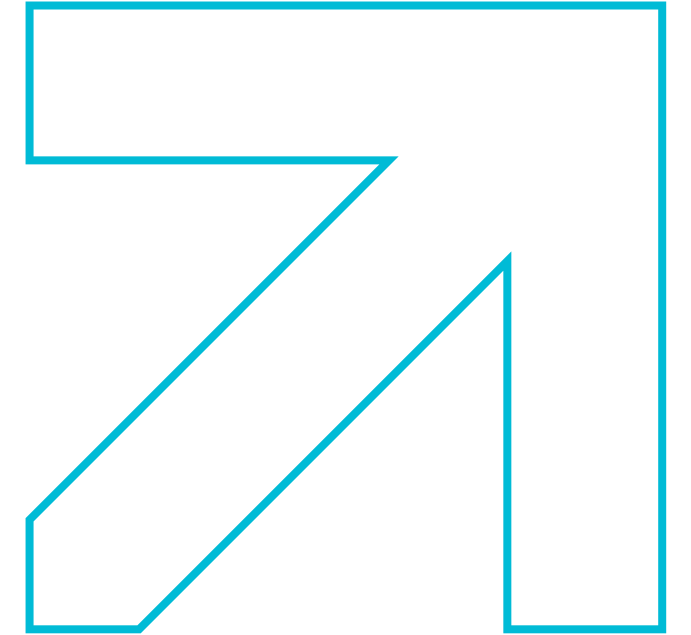
T.C. SANAYİ ve TİCARET BAKANLIĞI

KOSGEB

KOBİ

Stratejisi ve
Eylem Planı
2011-2013

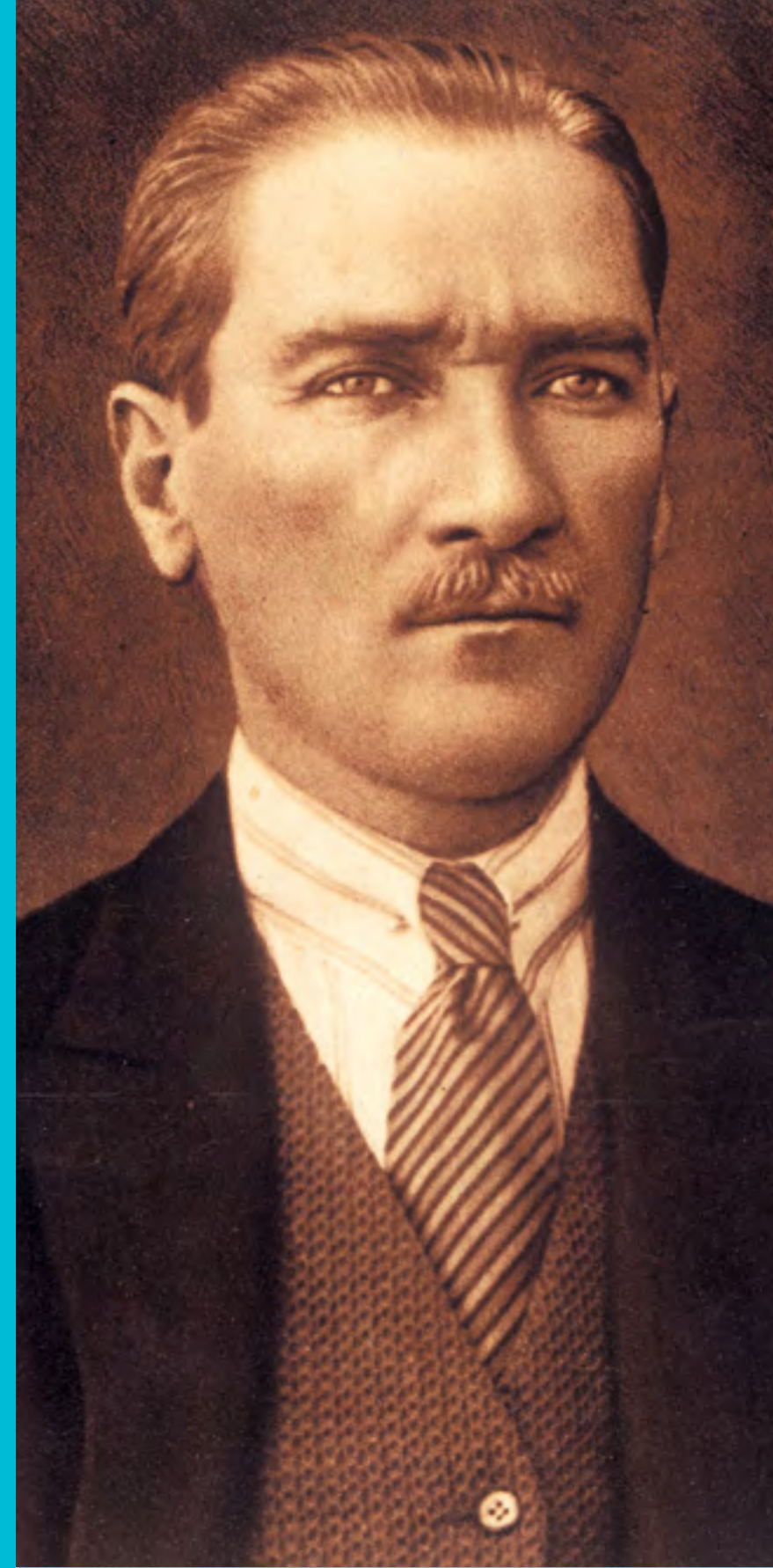

2011-2013 KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı

KOSGEB koordinatörlüğünde ilgili kurum ve kuruluşlar ile birlikte hazırlanmıştır.

KOSGEB - Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

Siyasi, askeri zaferler ne kadar büyük olursa olsunlar, ekonomik zaferler ile taçlandırılmazlarsa elde edilen zaferler kalıcı olamaz ve sağlanan faydalı sonuçlardan yararlanabilmek için ekonomimizin, ekonomik egemenliğimizin sağlanması, güçlendirilmesi ve genişletilmesi lazımdır.

K. Atatürk

Bugün orta ve uzun vadede önünü daha net görebilen Türkiye, stratejik yol haritaları oluşturmaya başlamıştır.

Ülkemizde küçük ve orta büyüklükteki işletmeler, sosyal, ekonomik ve hatta siyasal açıdan büyük önem kazanmıştır. KOBİ'lerimiz, ekonomiye yatırım, üretim, istihdam, ihracat ve ödedikleri vergiler açısından önemli katkılarda bulunmaktadır. Toplam işletmelerin %99'unu, istihdamın %78'ini teşkil eden KOBİ'lerimizi, Türkiye ekonomisinin çözülmesi gereken bir sorunu olarak değil, ekonominin motoru olarak görüyoruz. Bu nedenle, KOBİ'lerin geliştirilmesine ilişkin ulusal politikalar ve araçların etkin şekilde çalışması ve rekabet gücünü etkileyen makro ortamın KOBİ ihtiyaçlarına duyarlı hale getirilmesini son derece önemsiyoruz.

Destek ve teşvik sistemini kısa vadeli ve finansman odaklı çözümler yerine bütün gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, KOBİ'lerin yönetim becerilerini, üretim kabiliyetlerini ve rekabet güçlerini artıracak alanlara yönelmek için adımlar atıyoruz. Teşvik sisteminde sektörel ve bölgesel uygulamaya geçilmesinin ardından KOSGEB Kanununda değişiklik yaparak hizmet ve ticaret sektörlerindeki KOBİ'leri de KOSGEB hedef kitlesine dâhil ettik, KOSGEB taşra teşkilatını genişlettik, kalkınma ajansları ve yatırım destek ofisleri kurduk. Son dönemde kaydedilen bu önemli gelişmeler, KOBİ'lerin geliştirilmesi ve desteklenmesi konusunda devletin sahip olduğu mekanizmaları oldukça güçlendirmiştir. Bu hamleler, orta ve uzun vadede çok önemli faydalar üretecek, destek ve teşviklerin bölge, sektör ve hatta işletme özelindeki sorunlara çözüm üretme kabiliyetinin arttığı gözlenecektir.

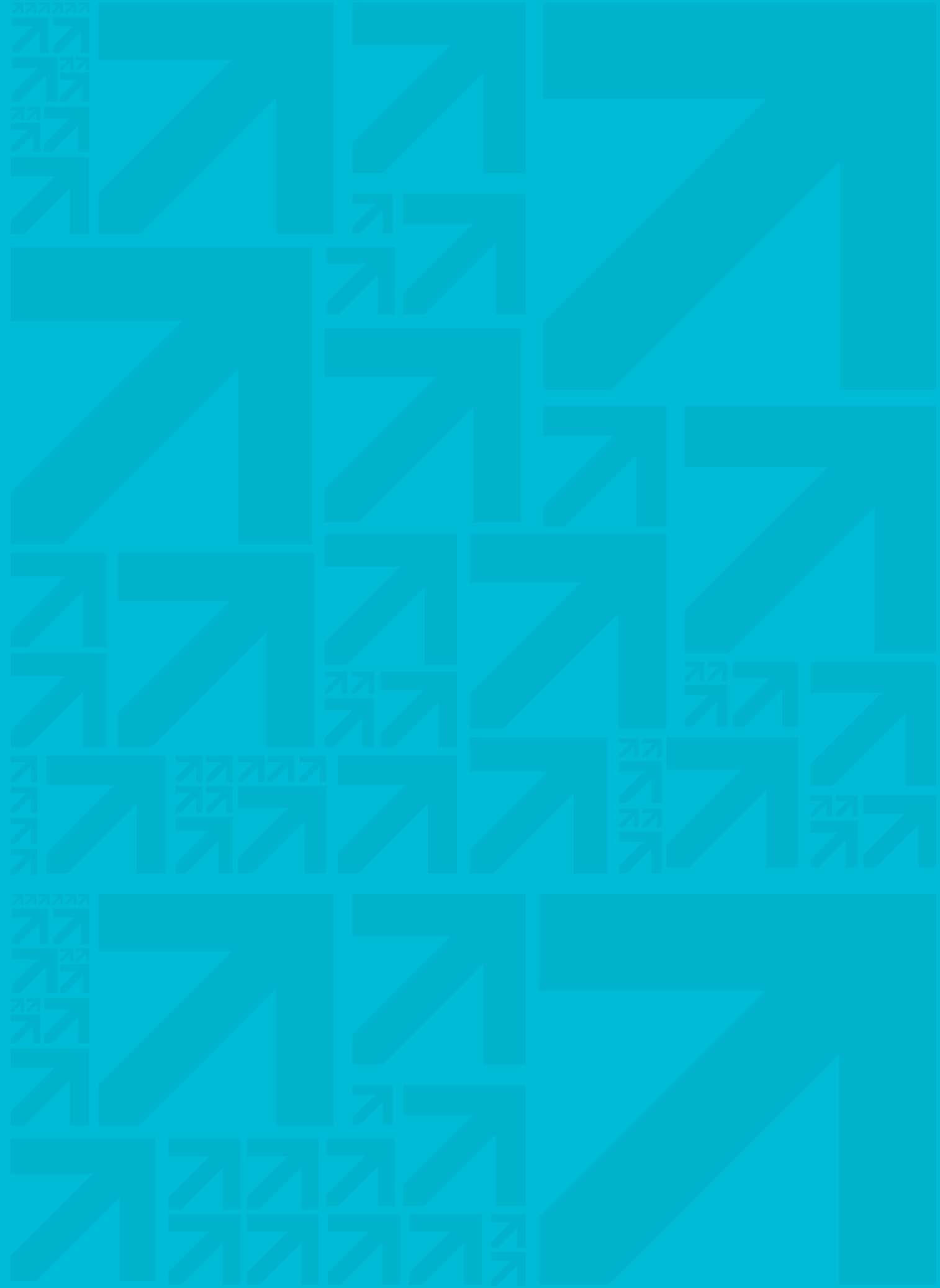
Bugün orta ve uzun vadede önünü daha net görebilen Türkiye, stratejik yol haritaları oluşturmaya başlamıştır. Bu gelişme, güven ve istikrar ortamının ülkemize sağladığı en önemli kazanımlardan birisidir. 2011-2013 dönemini kapsayan KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı, ekonomimizin itici gücü olan KOBİ'lerimizin her bakımdan desteklenmesi, etkinlik ve verimliliklerinin artırılması için üç yıllık dönem boyunca izleyeceğimiz yol haritasını belirlemektedir. Planın hedef kitlesi KOBİ'ler olduğundan, pek çok kurum ve kuruluşun "ilgili taraf" olarak planın başarıya ulaşması için gayret göstermesi gerekecektir. 2011-2013 KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı'nın hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum, planın hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Bakan Sunuşu

Nihat ERGÜN

Sanayi ve Ticaret Bakanı

KOBİLER
BÜYÜYOR,
TÜRKİYE
BÜYÜYOR!

1. GİRİŞ	15
1.1 Amaç ve Kapsam	16
1.2 Yöntem ve Süreç	17
1.3 Yönetici Özeti	18
2. TÜRKİYE'DE KOBİ'LERİN MEVCUT DURUMU	23
2.1 KOBİ Tanımı	24
2.2 KOBİ'lerin Türkiye Ekonomisindeki Payları ve Temel Özellikleri	26
2.3 Türkiye'de KOBİ Politikası ve Kurumsal Altyapı	36
2.4 KOBİ'lere Yönelik Program, Destek ve Teşvikler	39
2.5 AB ile İlişkiler Bağlamında KOBİ'ler	44
3. GZFT ANALİZİ VE ÖNCELİKLİ STRATEJİK ALANLARIN BELİRLENMESİ	49
3.1 GZFT Analizi	50
3.2 Öncelikli Stratejik Alanların (Müdahale Alanları) Belirlenmesi	51
4. GENEL AMAÇ, HEDEFLER VE İZLENECEK STRATEJİLER	57
4.1 Stratejik Alan 1 - Girişimciliğin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi	58
4.2 Stratejik Alan 2 - KOBİ'lerin Yönetim Becerilerinin ve Kurumsal Yetkinliklerinin Geliştirilmesi	60
4.3 Stratejik Alan 3 - İş ve Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Sürecinde KOBİ'lerin Gözetilmesi	64
4.4 Stratejik Alan 4 - KOBİ'lerin Ar-Ge ve Yenilik Kapasitesinin Geliştirilmesi	66
4.5 Stratejik Alan 5 - KOBİ'lerin ve Girişimcilerin Finansmana Erişimlerinin Kolaylaştırılması	70
5. KSEP'İN UYGULANMASI, KOORDİNASYONU VE İZLENMESİ	73
6. KSEP'İN TEMEL POLİTİKA DOKÜMANLARIYLA İLİŞKİSİ	77
7. EYLEM PLANI	85

Tablo 1	Türkiye ve AB'de KOBİ tanımı	25
Tablo 2	Sektör ve çalışan sayılarına göre girişimlerin dağılımı	26
Tablo 3	KOBİ'lerin ekonomideki payının yıllar içindeki seyri	27
Tablo 4	KOBİ'lerde sektörel bazda çalışan başına düşen katma değer ve ihracat	28
Tablo 5	KOBİ'lerin ekonomideki paylarının seçilmiş ülkeler ile karşılaştırması	29
Tablo 6	Sektörlere göre ortalama çalışan sayıları	30
Tablo 7	KOBİ ölçeğindeki imalat sanayi işletmelerin sahiplerinin eğitim düzeyi	30
Tablo 8	KOBİ ölçeğindeki imalat sanayi işletmelerin sahiplerinin yaş ortalamaları	30
Tablo 9	KOBİ ölçeğindeki imalat sanayi işletmelerinde işletme dışından eğitim ve danışmanlık hizmeti alma durumu	31
Tablo 10	Sektör ve ölçeğe göre teknolojik yenilik faaliyeti yürüten işletmelerin oranları	34
Tablo 11	Teknoloji düzeyi ve ölçeğe göre imalat sanayi KOBİ'lerinin sayısal dağılımı	34
Tablo 12	İşletmelerin yerleşim yeri	35
Tablo 13	Çalışan sayılarına göre internet erişimi ve web sitesi olan girişimlerin oranı	36
Tablo 14	KOBİ'lere yönelik destek ve teşvikler	41
Tablo 15	Türkiye'deki KOBİ'lerin ve KOBİ destek sisteminin GZFT analizi	50
Tablo 16	Öncelikli stratejik alanlar	53
Tablo 17	Kurulan ve kapanan işletmeler oranları	59
Tablo 18	Rekabet gücüne ilişkin sorunlar anketine KOBİ'lerin verdiği cevaplar	61
Tablo 19	Rekabet gücü öncelikleri anketine KOBİ'lerin verdiği cevaplar	61
Tablo 20	Türkiye ve seçilmiş bazı ülkelerin iş ortamı değerlendirme kriterleri bakımından karşılaştırılması	64
Tablo 21	Karşılaştırmalı patent istatistikleri	69
Tablo 22	2011-2013 KSEP'in üst ve eş düzeydeki temel politika dokümanları ile ilişkisi	78

Şekil 1	KOBİ'lerin ana sektör gruplarına göre dağılımı	27
Şekil 2	KOBİ'ler tarafından oluşturulan katma değer sektörler dağılımı	27
Şekil 3	KOBİ'ler tarafından oluşturulan istihdamın sektörler dağılımı	27
Şekil 4	KOBİ'ler tarafından yapılan ihracatın sektörel dağılımı	28
Şekil 5	AB'de 2001 yılında kurulan işletmelerin ilk 5 yıl içinde hayatta kalma yüzdeleri	31
Şekil 6	KOSGEB Veritabanında kayıtlı imalat sanayi KOBİ'lerindeki çalışanların eğitim düzeyi	32
Şekil 7	Türkiye ve bazı ülkelerde kredi kullanan işletmelerin oranı	32
Şekil 8	İş dünyası Ar-Ge Harcamalarının GSYİH içindeki payı	68
Şekil 9	Toplam ürün ihracatında yüksek teknoloji ürünlerin payı	68

AB	Avrupa Birliği	SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
ABGS	Avrupa Birliği Genel Sekreterliği	TBB	Türkiye Bankalar Birliği
ABİGEM	Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezleri	TEKMER	Teknoloji Geliştirme Merkezi
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu	TESK	Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı	TESKOMB	Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği
DTM	Dış Ticaret Müsteşarlığı	TKB	Türkiye Kalkınma Bankası
EİE	Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü	TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
EXIMBANK	Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.	TPE	Türk Patent Enstitüsü
İGEME	İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi	TSE	Türk Standartları Enstitüsü
İŞGEM	İş Geliştirme Merkezi	TTGV	Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu	TSPAKB	Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği
KGF	Kredi Garanti Fonu A.Ş.	TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme	TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı	TÜRKAK	Türk Akreditasyon Kurumu
KSEP	KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı	SPK	Sermaye Piyasası Kurulu
MPM	Milli Prodüktivite Merkezi	YOİKK	Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu
NUTS	İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması	YÖK	Yüksek Öğretim Kurumu
OSB	Organize Sanayi Bölgesi	YPK	Yüksek Planlama Kurulu

1-Giriş

1.1 Amaç ve Kapsam

KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı (KSEP) ilk kez; 2003'te yayınlanan Katılım Ortaklığı Belgesi'nde KOBİ'lerle ilgili olarak yer alan "Avrupa Küçük İşletmeler Şartı ve İşletme ve Girişimcilik İçin Çok Yıllı Programla uyumlu bir ulusal KOBİ stratejisinin geliştirilmesi ve uygulanması" hükmü çerçevesinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, DPT, Hazine Müsteşarlığı, DTM, TÜİK, ABGS, KOSGEB, TOBB ve TESK'den oluşan "KOBİ Çalışma Grubu" tarafından hazırlanmıştır. Hazırlanan plan, Yüksek Planlama Kurulunun 10 Kasım 2003 tarih ve 2003/57 sayılı kararı ile onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Yüksek Planlama Kurulunun 4 Mayıs 2005 tarihli ve 2005/20 sayılı kararı ile; KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı'nın koordinasyonunun ve uygulamasının KOBİ'lere yönelik politikaların uygulanmasından doğrudan sorumlu olan KOSGEB, genel yönlendirmenin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Başkanlığında ilgili kuruluşlardan oluşan KSEP Yönlendirme Komitesi tarafından gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

2006'da kabul edilen Katılım Ortaklığı Belgesi'nde KOBİ'lerle ilgili iş ortamının iyileştirilmesi hususuna vurgunun devam etmesi, AB müzakere süreci ile ülkemizde ve dünyada yaşanan gelişmeler, KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı dokümanında revizyon yapılmasını gerekli kılmıştır. KOSGEB Koordinasyonunda, ilgili kuruluşların temsilcilerinden oluşan KSEP Ön Değerlendirme Komitesi tarafından yapılan çalışmalar sonucunda 2007-2009 dönemini kapsayacak şekilde revize edilen plan, 04 Mayıs 2007 tarihli ve 2007/25 sayılı kararı ile onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir.

KSEP Yönlendirme Komitesi'nin 16 Kasım 2009 tarihli toplantısında, devam eden eylem ve projelerin tamamlanması amacıyla 2007-2009 KSEP'in süresinin 1 yıl uzatılmasına ve yeni bir planının 2011-2013 dönemini kapsayacak şekilde hazırlanmasına karar verilmiştir. Karar doğrultusunda 2010 yılında KOSGEB koordinasyonunda başlatılan çalışmalar sonucunda, KSEP kapsamındaki teknik çalışmaları yürütmekle görevli olan KSEP Ön Değerlendirme Komitesi'nde temsil edilen kuruluşlar ve ilgili diğer tarafların katkılarıyla 2011-2013 KSEP hazırlanmıştır.

Ülkemizde toplam işletmelerin %99'unu, istihdamın %78'ini teşkil eden KOBİ'lerimiz ekonominin dinamiği konumundadır. KOBİ'ler, üretim faaliyetlerinin ülke geneline yayılmasını sağlayarak bölgesel gelişme ve sosyal kalkınmanın da önemli bir unsurunu oluşturmaktadır. Bu niteliklerinden dolayı KOBİ'lerin geliştirilmesine ilişkin ulusal politikalar ve araçların etkin şekilde çalışması ve rekabet gücünü etkileyen makro ortamın KOBİ ihtiyaçlarına duyarlı hale getirilmesi son derece önemlidir. 2003 yılında KSEP'in hazırlanmasının gündeme gelme nedeni AB müktesebatına uyum konusundaki ulusal taahhütlerimiz olsa da, bu planın oluşturulmasındaki temel gerekçe KOBİ'lerle ilgili politikaların uygulanmasında ulusal düzeyde eşgüdümün sağlanmasıdır.

2011-2013 KSEP'in genel amacı, "**Küçük işletme ihtiyaçlarına duyarlı iş ortamında, erişilebilirliği ve niteliği yüksek hizmet ve desteklerle KOBİ'lerin üretim, yatırım miktarı ile katma değerini arttırmak ve büyümelerini sağlamak**"tır. Planın uygulama takvimi, bir önceki planın bitişini izleyen 2011 yılından başlayıp, 9. Kalkınma Planının tamamlanacağı 2013 yılının sonunda bitmektedir. Plan, 9. Kalkınma Planı, AB Küçük İşletmeler Yasası (Small Business Act), Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu KOBİ Teknik Komitesi faaliyetleri çerçevesinde geliştirilen Hizmet Sektörü Politika Belgesi ve diğer ulusal politika dokümanlarında KOBİ'lerle ilgili yer alan hususlar dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Plan, genel amaca ulaşmak üzere belirlenen 5 stratejik alandaki 16 hedef ve bu hedefler çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşlarca 2011-2013 döneminde KOBİ'lere yönelik yürütülecek eylem ve projeleri kapsamaktadır. Plandaki stratejik alanlar; sanayi, hizmet ve ticaret sektörlerindeki küçük ve orta ölçekli işletmelerle ilgilidir. Planda yer alan ancak 2013 yılından sonra tamamlanabilecek olan bazı projeler, eylem planına 2013 yılı sonu itibarıyla erişilecek performans ölçütleri dikkate alınarak dahil edilmiştir. Plandaki eylem ve projeler için sorumlu kuruluşların kaynaklarının dışında plan kapsamında ayrı bütçe tahsis edilmemiştir.

"KOBİ'ler kazandıkça büyüyor, büyüdükçe dünya küçülüyor"

1.2 Yöntem ve Süreç

2011-2013 KSEP, 2005/20 sayılı YPK kararı ile verilen koordinasyon görevi çerçevesinde KOSGEB koordinatörlüğünde KSEP Ön Değerlendirme Komitesinde temsil edilen kuruluşlar ve ilgili kuruluşların yer aldığı katılımcı çalışma yöntemleri ile 2010 yılında oluşturulmuştur. Planda yer alan eylemlere ilişkin taslağın değerlendirildiği ortak akıl çalışmaya farklı sektörlerden KOBİ temsilcileri de davet edilmiş ve KOBİ'lerin görüşlerinin plana yansıtılması sağlanmıştır. Planın hazırlanması süreci aşağıda özet olarak açıklanmıştır:

- 2007-2009 KSEP'e ilişkin faaliyet raporları ilgili kuruluşlardan alınarak konsolide edilmiş ve kısmen gerçekleşen veya sürekliliği olan eylemler ile gerçekleşmeyen eylemler 2011-2013 KSEP'in hazırlık çalışmalarında dikkate alınmıştır.

- KOSGEB'in ilgili birimlerinden uzmanların görev aldığı KOSGEB KSEP Çalışma Grubu, KSEP hazırlık sürecinde yararlanılmak üzere referans politika ve planları tarayarak KSEP'in oluşturulmasında referans alınabilecek hususları raporlamıştır. Bu kapsamda 60. Hükümet Programı, 9. Kalkınma Planı, 2011-2013 Orta Vadeli Program, 2011 - 2014 Sanayi Stratejisi ve DPT Hizmetler Sektörü Politika Belgesi ile diğer dokümanlar incelenmiştir.

- KOSGEB Destek Sisteminin Analizi Projesi kapsamında ülkemizde KOBİ'lere verilen desteklerle ilgili envanter hazırlanmış, 5 G8 ülkesindeki (ABD, Kanada, Japonya, Almanya, İngiltere) ve AB'deki KOBİ - girişimcilik destek sistemleri raporlanmıştır.

- KSEP kapsamındaki teknik çalışmaları yürütmekle görevli olan KSEP Ön Değerlendirme Komitesi tarafından aşağıda özetlenen çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Çalışmalara komitenin daimi üyeleri olan Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, DPT, Hazine Müsteşarlığı, DTM, ABGS, TÜBİTAK, TOBB, TESK ve KOSGEB temsilcilerinin yanı sıra, ihtiyaç duyulan aşamalarda Millî Eğitim Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Millî Prodüktivite Merkezi ve Türk Standartları Enstitüsü temsilcileri de katılmıştır. KSEP Ön Değerlendirme Komitesinin gerçekleştirdiği

çalışmalar ile;

- KOBİ'lerin GZFT Analizi yapılmış, analizde belirlenen zayıf yönler ve tehditlerin giderilmesi için odaklanılması gereken temel sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri taslak olarak belirlenmiştir.

- Temel sorunlar kademeli çalışmalar ile gruplandırılarak öncelikli stratejik alanlara (müdahale alanları), sorun çözüm önerileri gruplandırılarak hedeflere dönüştürülmüştür.

- Belirlenen hedefler çerçevesinde izlenebilecek stratejiler tanımlanmış, sorunlar-stratejiler matrisi oluşturulmuştur.

- 25 Haziran 2010 tarihinde yapılan KSEP Yönlendirme Komitesi toplantısında, KSEP Ön Değerlendirme Komitesinin yaptığı çalışmalar değerlendirilerek 2001-2013 KSEP'te yer alacak stratejik alanlar ve hedefler netleştirilmiştir. Nihai olarak 5 stratejik alan ve 16 hedef onaylanmıştır.

- İlgili kuruluşlara gönderilen yazı ile stratejik alan ve hedefler kapsamında yürütülecek eylem ve projelere ilişkin teklifleri talep edilmiş ve gelen öneriler konsolide edilerek taslak eylem planı oluşturulmuştur.

- 24 Eylül 2010 tarihinde İstanbul'da KSEP Ortak Akıl Çalıştayı düzenlenmiştir. Çalıştayda, ilgili kuruluşlar ve KOBİ'lerden temsilcilerden oluşan 6 çalışma grubu, 2011-2013 KSEP'te yer alabilecek eylem / projelere ilişkin öneriler geliştirmiştir.

- Çalıştay sonuçları daha önce KSEP Ön Değerlendirme Komitesinin yaptığı çalışmalar ve ilgili kurum / kuruluşların yazılı eylem / proje önerileri ile birleştirilerek son eylem planı taslağı oluşturulmuştur. Son taslak hakkında ilgili kuruluşların nihai kurumsal görüşleri alınarak eylem planına son şekli verilmiştir.

1.3 Yönetici Özeti

KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı (KSEP) ilk kez; 2003'te yayınlanan Katılım Ortaklığı Belgesi'nde KOBİ'lerle ilgili olarak yer alan "Avrupa Küçük İşletmeler Şartı ve İşletme ve Girişimcilik için Çok Yıllı Programla uyumlu bir ulusal KOBİ stratejisinin geliştirilmesi ve uygulanması" hükmü çerçevesinde hazırlanmış ve Yüksek Planlama Kurulunun 10 Kasım 2003 tarih, 2003/57 sayılı kararı ile yürürlüğe girmiştir. Kurulun 4 Mayıs 2005 tarih, 2005/20 sayılı kararı ile KOSGEB'e verilen koordinasyon görevi çerçevesinde plan 2007-2009 dönemini kapsayacak şekilde revize edilmiş, bilahare 2009 yılında KSEP Yönlendirme Komitesinin aldığı karar ile planın uygulama dönemi 2010 yılı sonuna kadar uzatılmıştır. 2003 yılında KSEP'in hazırlanmasının gündeme gelme nedeni AB müktesebatına uyum konusundaki ulusal taahhütlerimiz olsa da, bu planın oluşturulmasındaki temel gerekçe KOBİ'lerle ilgili politikaların uygulanmasında ulusal düzeyde eşgüdümün sağlanmasıdır.

2011-2013 KSEP, KOSGEB koordinatörlüğünde ilgili kurum ve kuruluşların yer aldığı katılımcı çalışma yöntemleri ile 2010 yılında oluşturulmuştur. Planın genel amacı; "**Küçük işletme ihtiyaçlarına duyarlı iş ortamında, erişilebilirliği ve niteliği yüksek hizmet ve desteklerle KOBİ'lerin üretim, yatırım miktarı ile katma değerini arttırmak ve büyümelerini sağlamak**"tır. Genel amaç çerçevesinde ilgili kurum / kuruluşlardan uzman temsilcilerin katılımıyla oluşturulan çalışma gruplarınca KOBİ'lerin GZFT Analizi yapılmış, analizde ortaya koyulan zayıf yönler / tehditlerin giderilmesi için odaklanılması gereken temel sorunlar belirtilerek bu sorunlar 5 adet "Stratejik Alan"

(müdahale alanı) altında gruplanmıştır:

- Stratejik A. 1** Girişimciliğin geliştirilmesi ve desteklenmesi
- Stratejik A. 2** KOBİ'lerin yönetim becerilerinin ve kurumsal yetkinliklerinin geliştirilmesi
- Stratejik A. 3** İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi sürecinde KOBİ'lerin gözetilmesi
- Stratejik A. 4** KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi
- Stratejik A. 5** KOBİ'lerin ve girişimcilerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması

Genel amaçtaki "erişilebilirliği ve niteliği yüksek hizmet ve desteklerin sunumu" vurgusu; 1, 2, 4 ve 5 no.lu stratejik alanlar ile, "küçük işletme ihtiyaçlarına duyarlı iş ortamı" vurgusu; 3 no.lu stratejik alan ile ilişkilidir. Tüm stratejik alanlar kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlerin nihai amacı "KOBİ'lerin üretim, yatırım miktarı ile katma değerini arttırmak ve büyümelerini sağlamak"tır.

Belirtilen stratejik alanlar altında gruplanan temel sorun alanlarının çözümünde izlenecek stratejiler belirlenmiş, stratejiler gruplanarak 5 Stratejik Alan altında toplam 16 hedef oluşturulmuştur:

SA 1	Girişimciliğin geliştirilmesi ve desteklenmesi
Hedefler	<ul style="list-style-type: none"> 1.1 Girişimcilik kültürünün tüm topluma yayılması sağlanarak girişimcilik ortamının gelişmiş ülkeler ile kıyaslanabilir düzeyde iyileştirilmesi 1.2 Girişimcilerin kuracakları yeni işletmeler için iş yeri mekânı, ofis hizmetleri, eğitim ve danışmanlık gibi hizmetler sunarak büyümelerinin sağlanması 1.3 Özel hedef gruplarının iş kurma sürecinde önlerine çıkan engelleri aşmaları ve yeni iş kurmaları için destekler sağlanması
SA 2	KOBİ'lerin yönetim becerilerinin ve kurumsal yetkinliklerinin geliştirilmesi
Hedefler	<ul style="list-style-type: none"> 2.1 KOBİ'lerin, yönetim, kurumsallaşma, pazarlama, verimlilik, kalite, standardizasyon, sınai mülkiyet hakları, bilgi iletişim teknolojilerinin kullanımı vb. konularda bilgiye erişimlerinin kolaylaştırılması ve desteklenmesi 2.2 KOBİ'lerin uluslararası pazarlara erişim becerilerinin geliştirilmesi ve desteklenmesi 2.3 KOBİ'lerde işbirliği kültürünün geliştirilmesi ve desteklenmesi 2.4 Nitelikli işgücü istihdamının desteklenmesi ve işletme çalışanlarının niteliğinin geliştirilmesi 2.5 KOBİ'lerin, ilgili ulusal ve uluslararası standartlara uyum yeteneklerinin artırılması
SA 3	İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi sürecinde KOBİ'lerin gözetilmesi
Hedefler	<ul style="list-style-type: none"> 3.1 İş ve yatırım ortamını etkileyen düzenlemelerde ve kamu hizmetlerinin sunumunda KOBİ ihtiyaçlarına duyarlılığın artırılması 3.2 KOBİ'lerle ilgili konularda sağlıklı karar verme zemininin oluşturulması için politika üreticilerin ihtiyaç duyacağı KOBİ istatistiklerinin üretilmesi
SA 4	KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi
Hedefler	<ul style="list-style-type: none"> 4.1 KOBİ'lerin Ar-Ge, yenilik, tasarım konusundaki farkındalıklarının artırılması ve faaliyetlerinin desteklenmesi 4.2 Ar-Ge ve yenilik projelerinin ticarileştirilmesine yönelik destek mekanizmalarının oluşturulması 4.3 KOBİ'ler ile büyük ölçekli işletmeler ve üniversiteler arasındaki işbirliğinin artırılması
SA 5	KOBİ'lerin ve girişimcilerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması
Hedefler	<ul style="list-style-type: none"> 5.1 KOBİ'lerin banka kredilerine erişiminin artırılması 5.2 Uluslararası kredi kriterleri ve kurumsal yönetim ilkeleri konusunda KOBİ'lerin bilinçlendirilmesi 5.3 Girişim sermayesi, iş melekleri ve KOBİ borsası sistemlerinin geliştirilmesi

Yukarıdaki 16 hedef kapsamında 2011-2013 döneminde yürütülecek 83 eylem / proje ve eylem / projelerin sorumlu kuruluşları 7. Bölüm'deki Eylem Planı'nda belirtilmiştir.

Hem Türkiye
için Hem
Dünya için
Üreten
KOBİ'ler...

2011-2013 KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı Genel Çerçevesi

Genel Amaç: Küçük işletme ihtiyaçlarına duyarlı iş ortamında, erişilebilirliği ve niteliği yüksek hizmet ve desteklerle KOBİ'lerin üretim, yatırım miktarı ile katma değerini artırmak ve büyümelerini sağlamak.

GZFT
ANALİZİ

SORUN ALANLARI

STRATEJİK ALANLAR
(Müdahale Alanları)

SA 1 Girişimciliğin geliştirilmesi ve desteklenmesi (3 Hedef)

SA 2 KOBİ'lerin yönetim becerilerinin ve kurumsal yetkinliklerinin geliştirilmesi (5 Hedef)

SA 3 İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi sürecinde KOBİ'lerin gözetilmesi (2 Hedef)

SA 4 KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi (3 Hedef)

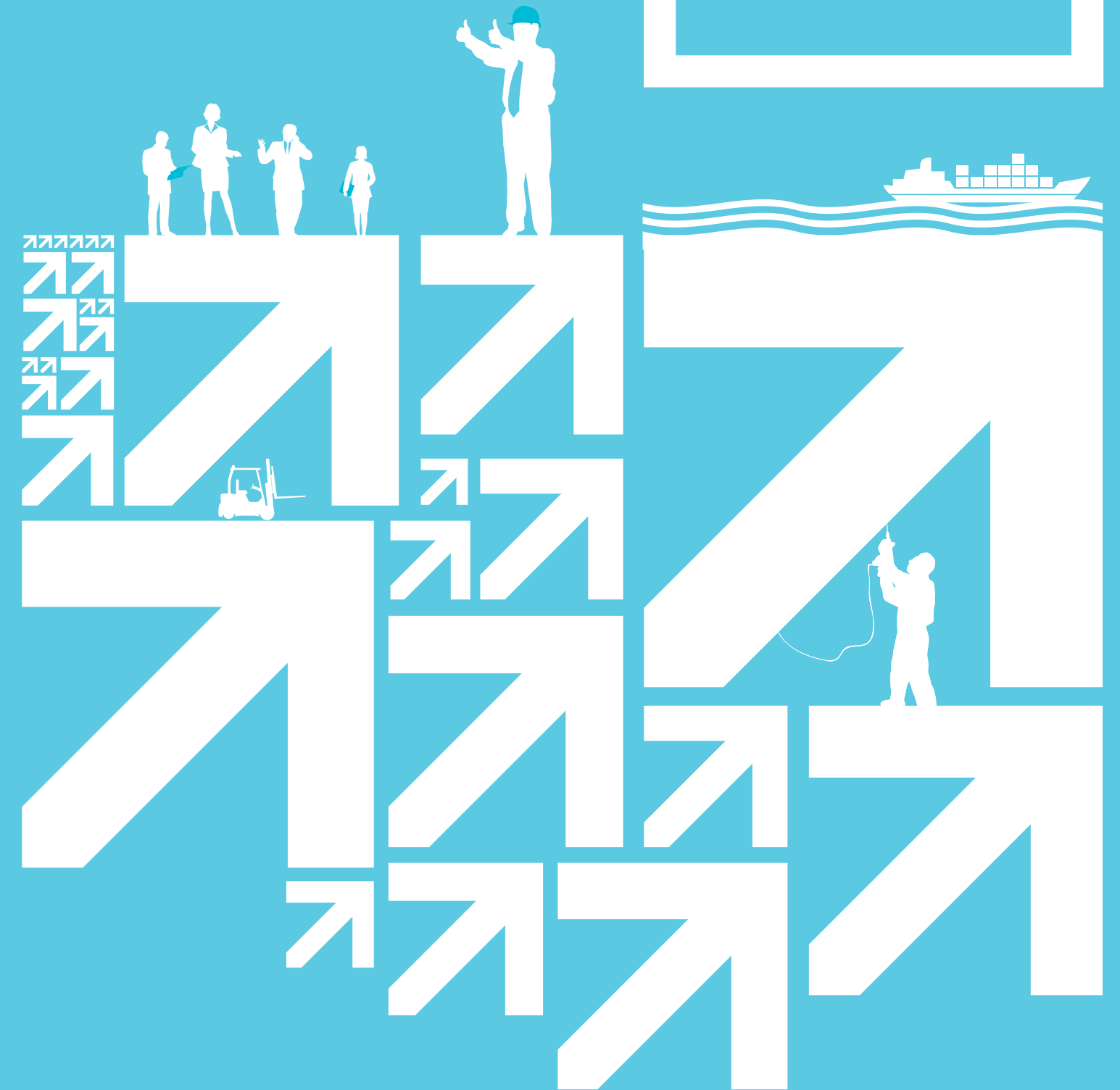
SA 5 KOBİ'lerin ve girişimcilerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması (3 Hedef)

STRATEJİLER

EYLEMLER / PROJELER

UYGULAMA, KOORDİNASYON VE İZLEME MEKANİZMASI

2-Türkiye'de KOBİ'lerin Mevcut Durumu

2.1 KOBİ Tanımı

2003 yılında ilk KSEP’in hazırlanma sürecinde ortak bir KOBİ tanımının bulunmuyor olmasından dolayı KOBİ’lere yönelik stratejilerin oluşturulması konusunda güçlüklerle karşılaşmıştı. Avrupa Birliğinde ortak KOBİ tanımına geçilmesi ve üye - aday ülkelere tavsiye niteliğinde yayınlanması sonrasında ülkemizde tüm kurumlar için geçerli olacak ortak bir KOBİ tanımı belirlenmiştir. 18 Kasım 2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 18 Mayıs 2006 tarihinde yürürlüğe giren “Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik” ile, KOBİ’lerin sınıflandırılmasında AB’de olduğu gibi çalışan sayısı, bilanço ve satış büyüklüklerini esas alan tanım uygulanmaya başlanmıştır. Böylelikle, sonraki yıllarda izlenecek politikalar için uygun bir karar verme zemini hazırlanmış ve 2007-2009 KSEP’in kesin tanımı yapılmış bir hedef kitleye odaklanması sağlanmıştır. Ortak KOBİ tanımı ayrıca, KOBİ’lere verilen devlet destekleri konusunda Avrupa Birliği’ne olan taahhütlerimizin de sağlıklı bir ortamda takip edilebilmesini sağlamaktadır.

“Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik”e göre çalışan sayısı 250’den az ve yıllık net satış hâsılatı ya da mali bilançosu 25 milyon TL’yi geçmeyen işletmeler KOBİ olarak tanımlanmaktadır. Sermayesinin veya oy haklarının %25’inden fazlası kamu kurum veya kuruluşunun kontrolünde olan işletmeler, bu limitlerin içinde olsalar bile KOBİ sayılmamaktadır.

Yönetmeliğe göre; KOBİ’lere yönelik destek sağlayan kuruluşlar, Yönetmelikteki sınırları aşmamak kaydıyla, kendi

sektör ve büyüklük önceliklerini belirleyebilmektedir.

İşletmeler, Yönetmelik ekindeki formları beyan esasına göre doldurarak KOBİ vasfını taşıdıklarını beyan edebilmektedir. Formların beyan usulüne göre dolduruluyor olması ve içerdiği bilgilerin doğruluğundan işletmelerin sorumlu olmasına rağmen, Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği 2006 yılından bu güne yapılan uygulamalarda KOBİ Bilgi Beyannamesinin ibraz edildiği kurum / kuruluşlar, beyan edilen bilgilerin doğruluğunu teyit etmek üzere belge kontrolü de yapabilmektedir. Bu kontrol, ilk bakışta Yönetmeliğin sağladığı “beyan” esnekliğinin dışında kalan bir uygulama gibi görünse de, kasıt olmaksızın yapılan hatalı beyanların ileride işletme açısından yol açacağı zararları engellemekte ve KOBİ’ler tarafından da makul karşılanmaktadır. SGK ve Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından tutulan bilgilerin işletmeler bazında çevrimiçi olarak diğer kuruluşlarla paylaşılması, KOBİ Bilgi Beyannamelerinin kontrolünde belge ihtiyacını ortadan kaldıracaktır ancak ticari sır sayılabilecek bu tür bilgilerin güvenli olarak paylaşılmasını sağlayacak teknik altyapı mevcut bulunmamaktadır. Kurumlar arası bu tür bir bilgi paylaşımı ayrıca bazı mevzuat düzenlemelerini de gerektirmektedir. İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesine ilişkin stratejik alan kapsamında yer alan Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Merkezi Sicil Kayıt Sistemi Projesi’nin uygulama sonuçları, ileriki dönemde bu tür bilgi paylaşımının yapılabilirliğine ışık tutabilecektir.

Tanımda geçen alt sınıflar ve AB’nin tanımı ile karşılaştırılması Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1 - Türkiye ve AB’de KOBİ tanımı

	Tanım Kriteri	Mikro İşletme	Küçük İşletme	Orta Ölçekli İşletme
Türkiye	Çalışan Sayısı Yıllık Net Satış Hasılatı (Milyon TL) Yıllık Mali Bilanço Değeri (Milyon TL)	≤9 ≤1 ≤1	10-49 ≤ 5 ≤ 5	50-249 ≤ 25 ≤ 25
AB ¹	Çalışan Sayısı Yıllık ciro (Milyon Avro) Yıllık Bilanço (Milyon Avro)	≤ 9 ≤ 2 ≤ 2	10-49 ≤ 10 ≤ 10	50-249 ≤ 50 ≤ 43

¹ 20.05.2003 tarih ve L 124/36 sayılı AB Resmi Gazete’inde yayımlanan 2003/361/EC sayılı tüzük (Yürürlük tarihi: 01.01.2005)

2.2 KOBİ'lerin Türkiye Ekonomisindeki Payları ve Temel Özellikleri

KOBİ'lerin Türkiye Ekonomisindeki Payı

TÜİK Yıllık İş İstatistikleri 2009 yılı verilerine göre ülkemizde 250'den az çalışanı olan 3.222.133 girişim bulunmaktadır. Bu veri kaynağından, girişimlerin sektör ve illere göre dağılımı da elde edilebilmektedir. Çalışan sayısı bilgisinin yanında satış hâsılatı ve bilanço değerlerini de içerecek şekilde düzenli yayınlanan başka veri bulunmadığından, TÜİK Yıllık İş İstatistikleri verisinde 250'den az çalışanı olan girişim sayısı, toplam KOBİ sayısı olarak kabul edilmektedir. Çalışan sayısı 250'den az olmasına rağmen satış hâsılatı veya bilanço kriterleri bakımından KOBİ sayılma eşiğini aşan işletme sayısının toplam işletmelerin çok küçük bir oranı (yaklaşık binde bir!) olduğu öngörülmektedir. Bu itibarla, KOBİ sayısı olarak TÜİK İş Kayıtlarındaki 0 - 250 çalışanı bulunan girişim

sayısını esas almak mevcut durumda seçilebilecek en iyi seçenek olarak görülmektedir. Aksi belirtilmedikçe KSEP'te yer alan istatistiklerde çalışan sayısı 250'den az olan işletmeler KOBİ kabul edilmiştir.

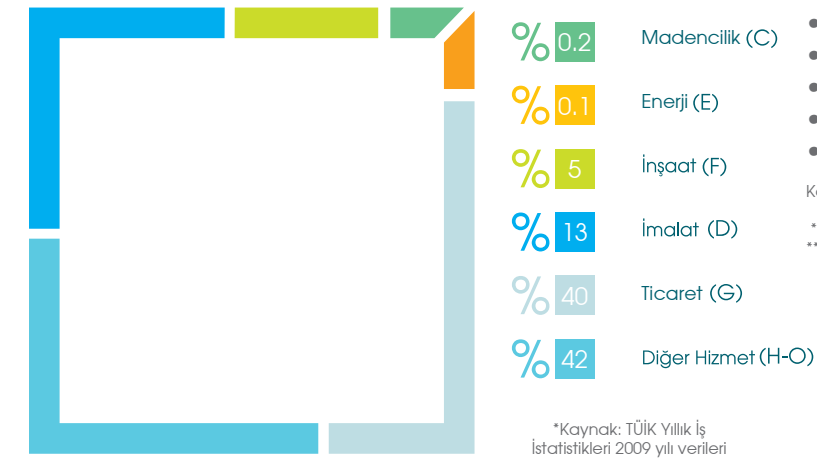
TÜİK Yıllık İş İstatistikleri 2009 yılı verilerine göre tüm girişimlerin sektör ve ölçek bazındaki dağılımı Tablo 2'de, KOBİ'lerin ana sektör gruplarına göre dağılımı Şekil 1'de verilmiştir. Buna göre Türkiye'de toplam işletmelerin %99,9'unu KOBİ'ler oluşturmaktadır. 1-9 çalışana sahip mikro ölçekli işletmeler, toplamın %95,62'sini teşkil etmektedir. KOBİ'lerin %82'si hizmetler ve ticaret, %13'ü ise imalat sanayi sektöründe faaliyet göstermektedir.

Tablo 2 - Sektör ve çalışan sayılarına göre girişimlerin dağılımı, (2009)

SEKTÖR (NACE 1.1)	1-9 Çalışanı Olan Girişim Sayısı	10-49 Çalışanı Olan Girişim Sayısı	50-249 Çalışanı Olan Girişim Sayısı	Toplam Kobi Sayısı	250+ Çalışanı Olan Girişim Sayısı
Sanayi					
C Madencilik ve taş ocaklığı	4.326	994	301	5.621	63
D İmalat	364.513	33.152	6.827	404.492	1.381
E Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtım	1.545	204	71	1.820	47
Hizmet					
F İnşaat	147.041	16.596	2.000	165.637	250
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı	1.242.625	35.897	2.448	1.280.970	345
H Oteller ve lokantalar	253.861	6.939	876	261.676	191
I Ulaştırma, depolama ve haberleşme	550.884	7.398	714	558.996	161
J Mali aracı kuruluşların faaliyetleri	49.642	1.315	123	51.080	62
K Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri	209.366	7.854	1.578	218.798	529
M Eğitim	8.179	4.185	502	12.866	91
N Sağlık işleri ve sosyal hizmetler	42.536	2.817	381	45.734	85
O Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri	209.665	4.395	383	214.443	124
Toplam	3.084.183	121.746	16.204	3.222.133	3.329
Ölçeklerine göre işletmelerin dağılımı	% 95,62	%3,78	%0,50	%99,90	%0,10
AB 27'de ölçeklere göre dağılım (ortalama)	% 91,8	%6,9	%1,1	%99,80	%0,20

Kaynak: TÜİK Yıllık İş İstatistikleri 2009 yılı verileri, European Business Facts And Figures 2009
1 2008 TÜİK İş Kayıtları ve Gelir İdaresi Başkanlığı verileri kullanılarak KOSGEB tarafından hesaplanmıştır.

Şekil 1 - KOBİ'lerin ana sektör gruplarına göre dağılımı (2009)

KOBİ'ler Türkiye'de;

- Toplam istihdamın %78**'ini
- Toplam katma değer %55**'ini
- Toplam satışların %65,5**'ini
- Toplam yatırımların %50*'sini
- Toplam ihracatın %59***'unu oluşturmaktadır.
- KOBİ kredilerinin toplam krediler içindeki payı %24***'tür.

Kaynak:
*TÜİK 2008 Sanayi ve Hizmet İstatistikleri,
**TÜİK 2009 Dış Ticaret İstatistikleri,
***BDDK 2011 Ocak verisi

Tablo 3 - KOBİ'lerin ekonomideki payının yıllar içindeki seyri, (2003 - 2008)

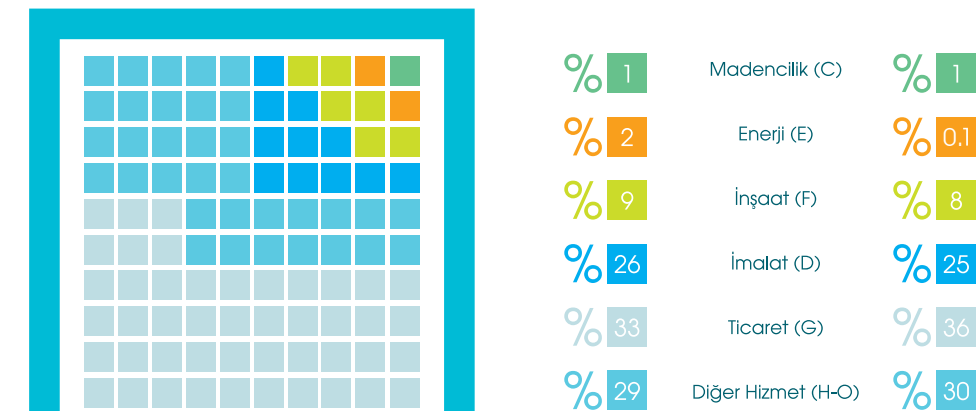
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam istihdam içindeki pay (%)	78,7	79,2	80,6	79,4	78,5	78,0
Toplam katma değer içindeki pay (%)	60,9	56,6	58,5	57,3	56,2	55,2
Toplam satışlar içindeki pay (%)	67,3	69,3	69,4	67,4	67,2	65,5
Toplam yatırım içindeki pay (%)	61,3	57,6	62,0	44,6	44,6	50,0

Kaynak: TÜİK 2003 - 2008 Sanayi ve Hizmet İstatistikleri

KOBİ'ler tarafından oluşturulan katma değer, istihdam ve ihracatın sektörlere göre dağılımı sırasıyla Şekil 2, Şekil 3 ve Şekil 4'te verilmiştir. Hizmet sektörü toplam istihdam ve katma

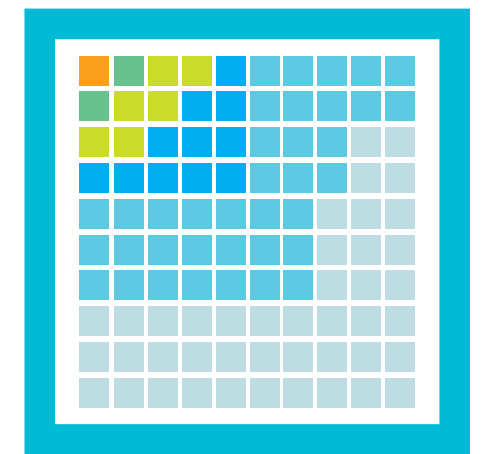
değer içinde önemli paya sahipken, toplam ihracattaki payı %3'te kalmaktadır.

Şekil 2 - KOBİ'ler tarafından oluşturulan katma değer sektörler dağılımı, (2008)

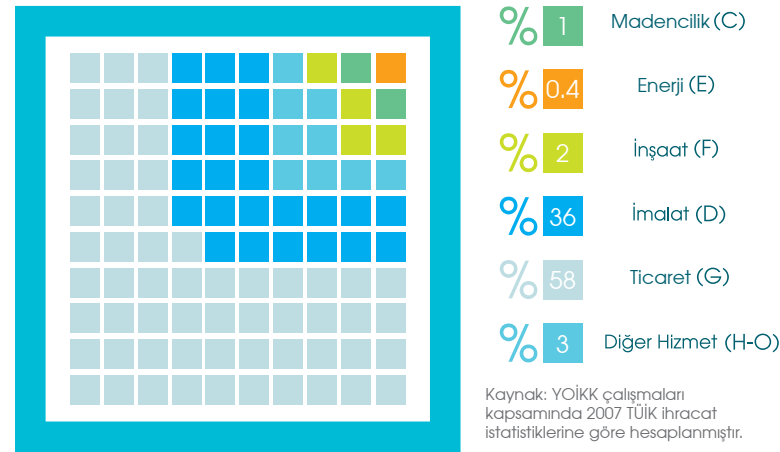

Kaynak: TÜİK 2008 Sanayi ve Hizmet İstatistikleri

Şekil 3 - KOBİ'ler tarafından oluşturulan istihdamın sektörler dağılımı, (2008)

Şekil 4 - KOBİ’ler tarafından yapılan ihracatın sektörel dağılımı, (2007)

Şekil 2 ve 4’te KOBİ’lerce oluşturulan toplam katma değer ve ihracatta en büyük payı aldığı görülen ticaret sektörü, Tablo 4’te çalışan başına düşen katma değer açısından tüm sektörler içinde son sırada yer almaktadır.

Tablo 4 - KOBİ’lerde sektörel bazda çalışan başına düşen katma değer ve ihracat (2007-2008)

Sektör (NACE 1.1)	Çalışan başına yıllık katma değer - TL (2008)	Sıralama	Çalışan başına yıllık ihracat - USD (2007)	Sıralama
Madencilik (C)	28.624,2	2	7.203,9	4
İmalat (D)	19.543,3	4	11.587,1	3
Enerji (E)	239.424,3	1	14.631,2	1
İnşaat (F)	22.262,0	3	1.496,7	5
Ticaret (G)	17.335,2	6	12.121,3	2
Diğer Hizmet (H-O)	18.075,8	5	908,5	6

KOBİ’lerin temel özellikleri

KOBİ’ler, çalışma yöntemlerindeki esneklik sayesinde değişen piyasa koşulları ve teknolojik gelişmelere hızla uyum sağlayabilmektedir. Bürokratik olmayan; yalın ve yeniliklere açık yönetim tarzı, KOBİ’lere süratli karar alma ve uygulama avantajı sağlamaktadır. KOBİ’ler butik üretim sayesinde ürün farklılaşması sağlamakta ve büyük işletmelere ara mali temin ederek tedarik zincirini tamamlamaktadır. KOBİ’lerin bu özelliklerinden dolayı KOBİ’ler günümüzde, “büyümediği

için küçük kalmış” işletmeler olarak değil “ekonomik kalkınmanın itici gücü” olarak değerlendirilmekte ve ülkelerin gelişme stratejilerinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Tablo 5’te Türkiye’deki KOBİ’lerin ekonomideki paylarının seçilmiş bazı ülkelerle mukayesesi verilmekte ve toplam işletme ile istihdam ve katma değerdeki pay açısından durumun diğer ülke ortalamalarına yakın olduğu görülmektedir.

Tablo 5 - KOBİ’lerin ekonomideki paylarının seçilmiş ülkeler ile karşılaştırması, (2010)

Ülke	Tüm işletmeler içindeki payı (%)	Toplam istihdam içindeki payı (%)	Katma değer içindeki payı (%)
A.B.D.	98,9 ^b	57,9 ^b	50 ^h
Hindistan	97,3 ^e	66,9 ^e	
Japonya	98,2 ^b	66 ^b	49,3 ^b
G. Kore	99,9 ^f	87,7 ^f	49,2 ^f
Brezilya	99,9 ^e	67 ^e	
Malezya	99,9 ^e	65,2 ^e	31,2 ^g
AB 27	99,8 ^c	67,4 ^c	57,7 ^c
İngiltere	99,6 ^b	54,1 ^b	51 ^b
Almanya	99,5 ^b	60,4 ^b	53,6 ^b
İtalya	99,9 ^b	81,1 ^b	71,3 ^b
Türkiye	99,9^a	78^a	55^a

Kaynak: a- TÜİK 2009, b- OECD SMEs, Entrepreneurship and Innovation 2010 (Japonya verisi sanayi sektörüne ilişkindir), c- European Business Facts and Figures 2009, d- OECD SME and Entrepreneurship Outlook 2005, e- International Finance Corporation 2007, f- Small and Medium Business Administration - Korea 2008 (katma değer verisi imalat sektörüne ilişkindir) g- SME Corp Malaysia 2009 (milli gelirdeki pay), h- Journal of International Business and Economics 2008 (milli gelirdeki pay)

KOBİ’ler, dengeli gelir dağılımının tesisindeki olumlu katkıları nedeniyle sosyal kalkınmada da önemli bir işlev görmektedirler. KOBİ’ler, faaliyet gösterdikleri bölgelerde istihdam ve gelir artışı sağlayarak, büyük şehirlere doğru göçü önlemekte ve bölgede, yaşama ve büyüme potansiyeli yüksek olan yeni işletmelerin doğuşuna ortam hazırlamaktadırlar. Diğer yandan, KOBİ’ler, bölgesel kalkınma süreci içerisinde, ülkenin tüm yaratıcı girişimci potansiyelini ortaya çıkarmakta ve kalifiye eleman yetiştirilmesinde de önemli katkılar sağlamaktadır.

Türkiye’de ekonomik ve sosyal kalkınmada önemli rolleri bulunan KOBİ ölçeğindeki işletmelerin yapılarına ilişkin bilgiler

aşağıda ana başlıklar halinde verilmiştir.

• İşletme büyüklükleri:

TÜİK Yıllık İş İstatistikleri 2009 yılı verilerine göre Türkiye’de işletmelerin %95,62’si 1-9 çalışanı olan “mikro ölçekli” işletmeler, %3,78’i 10 - 49 çalışanı olan “küçük ölçekli işletmeler”, %0,50’si 50 - 249 çalışanı olan “orta ölçekli işletmeler” ve %0,10’u 250 ve daha fazla çalışanı olan “büyük ölçekli işletmeler”dir. KOBİ ölçeğindeki işletmelerin ortalama çalışan sayısı 3 iken büyük ölçekli işletmelerde ortalama çalışan sayısı 735’tir. Tablo 6’da sektörel bazda KOBİ ve büyük ölçekli işletmelerin ortalama çalışan sayıları verilmektedir.

Tablo 6 - Sektörlere göre ortalama çalışan sayıları, (2008)

SEKTÖR (NACE 1.1)	KOBİ ölçeğindeki işletmelerin ortalama çalışan sayıları	Büyük ölçekli işletmelerin ortalama çalışan sayıları
Madencilik (C)	19	852
İmalat (D)	6	686
Enerji (E)	5	1.342
İnşaat (F)	6	485
Ticaret (G)	2	814
Hizmet (H-O)	2	682
Genel ortalama çalışan sayısı	3	734

Kaynak: TÜİK 2008 Sanayi ve Hizmet İstatistikleri

Büyük oranda mikro ölçek seviyesinde faaliyet gösteren KOBİ'ler ölçek ekonomisinin avantajlarından yoksundur. Küçük hacimli ve düzensiz girdi siparişleri nedeniyle tedarikte kalite standardı ve iskonto sağlayamamakta, aynı şekilde pazarlama aşamasında da küçük hacimli iş paketleri nedeniyle maliyet dezavantajı ile karşılaşmaktadırlar. Tasarım, Ar-Ge ve bilgi teknolojileri alanlarındaki nitelikli insan kaynağı maliyetini, bu ihtiyacın zorunluluk arz ettiği dönemlerin sürekli olmaması nedeniyle üstlenmekten imtina etmektedirler. Bu nedenlerle, KOBİ'lerin tedarik, Ar-Ge, tasarım ve pazarlama amaçlı işbirlikleri için bir araya gelmeleri gerekmektedir.

• İşletme yönetim yapısı ve insan kaynağı:

KOSGEB Veritabanında kayıtlı imalat sanayi KOBİ'lerine ilişkin verilere göre, işletmelerin tepe yöneticilerinin %69,52'si aynı zamanda işletme sahibidir. İşletme sahiplerinin eğitim durumunu gösteren Tablo 7'ye göre KOBİ ölçeğindeki işletmelerin %65,24'ünün işletme sahibi lise ve altı eğitim düzeyindedir. İşletme sahipleri, profesyonel yöneticilere yetki devretmekten kaçınmakta, yanlış kararlarla esnekliklerini ve başarılarını kaybedebilmektedirler. İşletme sahiplerinin yaşları ile ilgili Tablo 8'de bulunan verilere göre, KOBİ ölçeğindeki işletmelerin sahiplerinin yaş ortalaması 41'dir. İşletmelerin %81,52'sinin sahibi 50 yaşının altındadır.

Tablo 7 - KOBİ ölçeğindeki imalat sanayi işletme sahiplerinin eğitim düzeyi, (2007)

Eğitim düzeyi	Yüzde
Doktora	0,44
Yüksek Lisans	4,10
Üniversite	28,57
Lise	29,27
İlk-Orta	35,97

Kaynak: KOSGEB Veritabanı (2004 - 2007 yılları arasında 55.000 işletmeye uygulanan anket sonuçları)

Tablo 8 - KOBİ ölçeğindeki imalat sanayi işletmelerin sahiplerinin yaş ortalamaları, (2007)

Yaş aralığı	Yüzde
18-30	14,68
31-40	36,10
41-50	30,74
51-60	12,80
61-95	3,28

Kaynak: KOSGEB Veritabanı (2004 - 2007 yılları arasında 55.000 işletmeye uygulanan anket sonuçları)

Yönetim kademesinde ağırlıklı olarak genç kişilerin bulunması KOBİ'lere yeniliklere açıklık ve çevresel değişikliklere çabuk tepki verme gibi katkılar sağlıyor olsa da, bu durum bilinçli yapılan tercihlerden daha fazla, Türkiye'deki KOBİ'lerde halen yaygın olan aile şirketi yapısı ile ilgilidir. Küresel değişimler ve Gümrük Birliği kapsamında gelişen ekonomik koşullar, yeni teknoloji ve üretim sistemleri, KOBİ yöneticilerinin daha yüksek bilgi seviyesinde olmalarını zorunlu kılmakta, bilgi ve

öngörüye dayalı karar alma ihtiyacını doğurmaktadır. Bu durum karşısında profesyonel yöneticiler çalıştırmak yeterli olmamakta, KOBİ'lerde yönetim becerilerini yükseltmek için işletme dışından temin edilecek eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin önemi artmaktadır. Diğer taraftan, KOSGEB Veritabanında kayıtlı imalat sanayi KOBİ'leri arasında işletme dışından bu tür hizmetleri alanların oranı Tablo 9'da görüldüğü üzere çok düşüktür.

Tablo 9 - KOBİ ölçeğindeki imalat sanayi işletmelerinde işletme dışından eğitim ve danışmanlık hizmeti alma durumu, (2007)

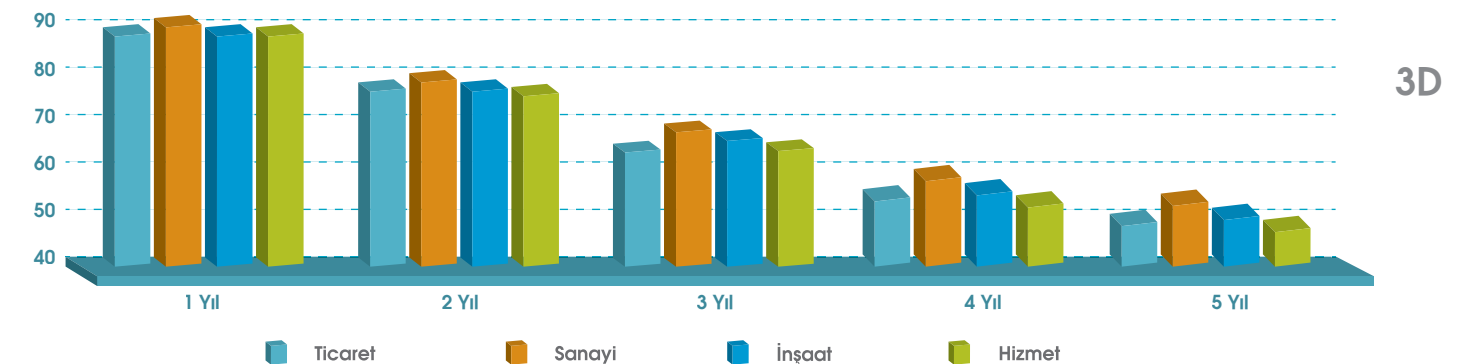
Dışarıdan alınan hizmet türü ve konusu	Danışmanlık hizmeti alanlar (%)	Eğitim hizmeti alanlar (%)
Pazarlama, Tanıtım	3,11	4,98
Satış, Dağıtım	1,99	4,00
Yönetim Organizasyon	3,50	4,79
İnsan Kaynakları	1,98	3,43
Toplam Kalite Yönetimi	5,82	6,86
Üretim Planlama ve Kontrol	3,37	4,93
Dış Ticaret-İhracat	2,08	3,75
Bilgisayar Sistemleri	4,21	6,79
Planlı Bakım	2,40	3,24
Finans Yönetimi	2,96	3,14
Yönetici Eğitimi	1,67	4,92

Kaynak: KOSGEB Veritabanı (2004 - 2007 yılları arasında 55.000 işletmeye uygulanan anket sonuçları)

Türkiye'de yeni kurulan işletmelerin ortalama hayatta kalma sürelerine ilişkin veri mevcut durumda tutulmamaktadır. Şekil 5'te AB'de 2001 yılında kurulan işletmelerin ilk 5 yıl içinde hayatta kalma yüzdeleri verilmiştir. Buna göre bütün sektörlerdeki işletmelerin ortalama %50'si ilk 5 yıl

içinde kapanmaktadır. İlk 5 yıldaki kapanma oranının, KOBİ ölçeğindeki işletmeler için daha da fazla olacağı öngörülmektedir. Bu nedenle, bilhassa kuruluş döneminde işletme dışından alınacak eğitim ve danışmanlık hizmetleri ile KOBİ'lerde yönetim becerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

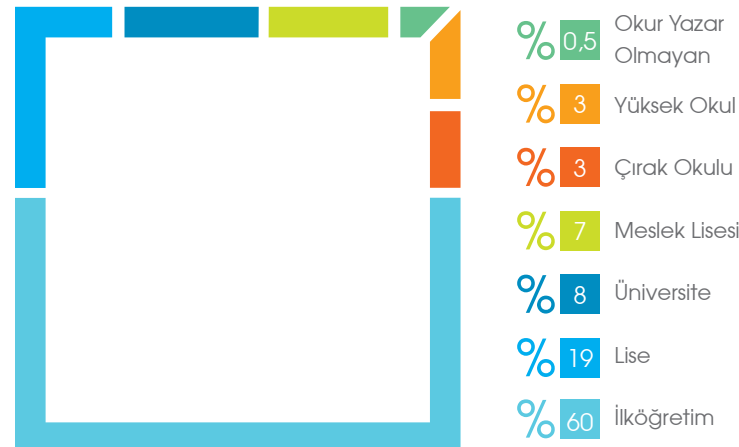
Şekil 5 - AB'de 2001 yılında kurulan işletmelerin ilk 5 yıl içinde hayatta kalma yüzdeleri

Kaynak: Eurostat

KOBİ'ler, nitelikli eleman temininde güçlükler yaşamaktadır. KOBİ ölçeğindeki işletmelerin faaliyetlerinde emek yoğunluğunun yüksek olması ve alınan siparişlere göre farklı işler yapma zorunluluğundan dolayı çok yönlü nitelikli elemana ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak, bu özellikteki elemanların maliyetleri KOBİ'ler için yüksek olmakta, bazı bölgelerde ise maliyet göze alınsa dahi eleman bulunamamaktadır. KOSGEB tarafından yapılan bir anket çalışmasına katılan KOBİ'lerin %38'i istihdam maliyetlerinin yüksekliğini, %20'si nitelikli insan kaynağı yetersizliğini en önemli iki sorunları arasında saymışlardır. KOSGEB Veritabanında kayıtlı imalat sanayi KOBİ'lerindeki çalışanların eğitim düzeyini gösteren Şekil 6'da toplam çalışanların %63,5'inin lise altı eğitim düzeyine sahip olduğu görülmektedir.

Şekil 6 - KOSGEB Veritabanında kayıtlı imalat sanayi KOBİ'lerindeki çalışanların eğitim düzeyi, (2007)

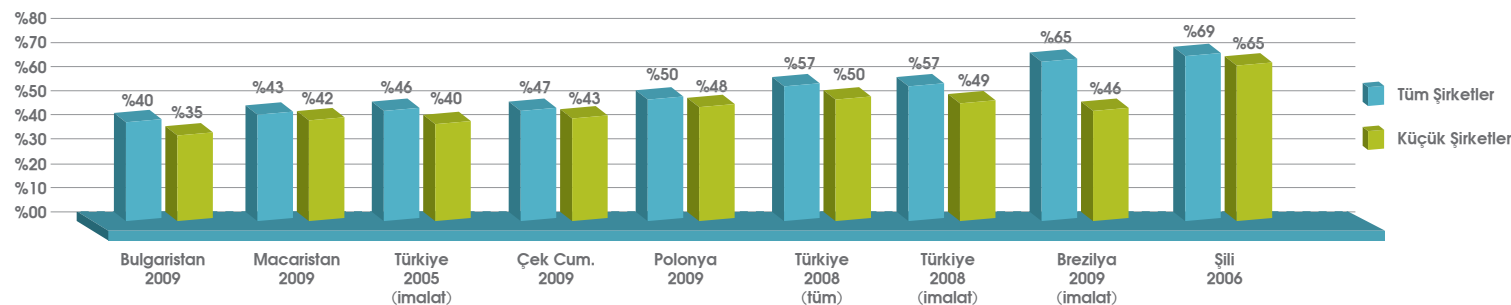
Kaynak: KOSGEB Veritabanı (2004 - 2007 yılları arasında 55.000 işletmeye uygulanan anket sonuçları)

- İşletme sermaye yapısı ve finansman kaynakları kullanımı:

KOBİ'ler, daha çok aile desteği ve bireysel borçlarla ve çoğunlukla yetersiz öz kaynak ile kurulmaktadır. Sermaye yetersizliği yeni yatırımların yapılmasını, yüksek teknoloji teminini engellemekte, bu sorunlar ekonomik dalgalanmaların olduğu dönemlerde daha da fazla hissedilmektedir. İşletme döneminde KOBİ'ler faaliyetlerini öncelikli olarak öz kaynaklarıyla finanse etmekte, ticari kredi kullanımı ise bir finansman yöntemi olarak değil, öz kaynakların yetersiz olduğu aşamada başvurulacak çare olarak algılanmaktadır. Diğer finansman araçlarının kullanımı ise göreceli olarak daha az gerçekleşmektedir. Dünya Bankası 2010 Türkiye Yatırım Ortamı Değerlendirme Raporuna göre Türkiye'de kredi kullanan küçük işletmelerin oranı %50, orta ölçekli ve büyük işletmelerin oranı sırasıyla %68 ve %62'dir. Şekil 7'de, küçük işletmeler arasında kredi kullananların oranının Türkiye ve bazı ülkelerle karşılaştırması verilmektedir. KOSGEB veritabanında kayıtlı kredi kullanan imalat işletmelerin %66'sı sadece işletme kredisi, %14'ü sadece yatırım kredisi, %8'i sadece ihracat kredisi, diğerleri de birden fazla kredi türünü kullanmaktadır. Aynı veri kaynağına göre kullanılan teminat türleri içinde %56 ile "ipotek" birinci sıradadır. Kredi garanti sisteminden yararlananlar ise %0,85'te kalmaktadır.

Kredi garanti ve girişim sermayesi sistemlerinin yeterince yaygınlaşmamış olması, Türkiye'de KOBİ'lerin kredi ve diğer finansman kaynaklarından düşük oranda yararlanmasına neden olmaktadır. Ancak, bu durumu sadece dış etkenlere bağlamak mümkün görünmemektedir. İstanbul Ticaret Odasının 2006 Yılı İstanbul Küçük Sanayi Kapasite Kullanım Araştırması kapsamında incelenen KOBİ'ler kredi kullanmama nedeni olarak %21 oranında formalitelerin

Şekil 7 - Türkiye ve bazı ülkelerde kredi kullanan işletmelerin oranı

Kaynak: Dünya Bankası 2010 Türkiye Yatırım Ortamı Değerlendirme Raporu

çokluğunu, %12 oranında teminat güçlüğünü göstermiş, bilgi eksikliği ise %25 olarak bildirilmiştir. KOBİ yöneticilerinin finansman bilgilerinin yeterli olmaması ve bu konularda nitelikli eleman istihdam edilmemesi veya edilememesi sorunu arttırmaktadır. Aynı bir finansman bölümü bulunan KOBİ sayısı çok azdır. Zayıf sermaye yapısı da dolaylı olarak kredi kullanımını etkilemektedir. Bankaların yaptığı kredibilite değerlendirmesinde KOBİ'lerde dikkate aldıkları kriterlerin başında işletme sermayesi gelmektedir. Zayıf sermaye yapısına sahip KOBİ'ler için kredi maliyetleri diğer KOBİ'lere göre daha yüksek olabilmektedir. Krediyeye erişimde soruna neden olan bir başka iç etken kayıt dışılıktır. Bu durum, KOBİ'lerin bilgi verme konusunda ketum davranmasına, verdikleri bilgilerin ise hatalı olmasına neden olmaktadır. Eksik ve hatalı bilgiler kredi değerlendirme sürecinde sorun oluşturmada, verilecek kredi miktarı ve ödeme gücüne ilişkin karar alınmasını güçleştirmektedir.

KOBİ'lerin proje hazırlama ve uygulama konusundaki yetersizlikleri, bu kesimin projeye dayalı destek veren KOSGEB, TÜBİTAK gibi kurumlar ve AB fonlarından yeterince faydalanamamalarına neden olmaktadır.

KOBİ'ler finansman sorunları nedeniyle gelişmiş teknolojilere sahip olamamakta, ürün kalitesi ve maliyeti bu durumdan olumsuz etkilenmektedir. Düşük ürün kalitesi ve yüksek maliyet, pazarlama gücünü zayıflatmaktadır. KOBİ'lerin finansman konusundaki sorunlarının çözümü için az maliyetli ve esnek ödeme planlı kredilere erişmelerinin sağlanmasının yanı sıra, olumsuz iç etkenleri bertaraf etmek üzere finansman kaynakları konusunda bilinçlendirilmeleri, iyi yönetim ilkelerini benimsemelerinin sağlanması gerekmektedir.

- Nakit akışı, tedarik ve stok yönetimi:

KOBİ'ler, birbirleri arasındaki alım - satım süreçlerinde ticaretin genel kurallarının dışına çıkarak karşılıklı güven ve sözlerle dayalı, geniş toleranslı teslimat ve vade planı içeren çalışma tarzına meyilli olabilmektedir. Bilhassa mikro ölçekli işletmeler arasında görülebilen bu durum dayanışma kültürünü canlı

tutsa da, tahsilatlarda gecikmeye neden olarak nakit akış yönetimini bozmaktadır. Nakit akışının bozulması, faaliyetlerin öz sermaye ile finanse edilmesini getirmekte ve zamanla eriyen öz sermaye ekonomik değişiklikler karşısında işletmeleri savunmasız bırakmaktadır.

KOBİ'ler büyük işletmelere göre düşük düzeylerdeki malzeme sipariş hacimleri ile çalışmak zorunda kalmaktadır. Bunun sonucunda; istenen zamanda, istenen kalitede, istenen fiyatta malzeme tedarikinde bulunamamaktadırlar. Başarılı stok yönetimi, faaliyette bulunan çalışma koluna bağlı olarak KOBİ'lerde rekabet gücünü etkileyen önemli bir faktör olabilmektedir. Ancak, talep tahmini, üretim planlaması ve stok denetimindeki teknik bilgi yetersizlikleri stok kontrolünde başarısızlığa neden olmaktadır. Başarısız stok kontrolü, müşteri kaybı ve gereksiz stok maliyetlerine yol açmaktadır.

- Teknoloji ve yenilik düzeyi:

KOBİ'ler yenilikçilik kültürü ve teknoloji yönetimi becerileri bakımından yetersiz durumdadır. Teknolojik yenilik faaliyeti yapma oranının en yüksek olduğu sektör, Tablo 10 verilerine göre %34,7 ile imalat sanayi sektörüdür. Büyük ölçekli işletmelerin %48,6'sı 2006 - 2008 yılları arasındaki 3 yıllık dönemde teknolojik yenilik faaliyeti yürüttüğünü belirtirken, küçük ölçekli işletmelerde bu oran %27,8'de kalmıştır. Teknolojik yenilik faaliyeti için finansal destek alanların oranı %23-27 seviyelerindedir ve işletme ölçeğine göre değişmemektedir. İmalat sanayindeki KOBİ'lerin %86,8'i düşük ve orta-düşük teknoloji sektörlerinde faaliyet göstermektedir (Bkz. Tablo 11). KOBİ'ler Ar-Ge ve yenilik konusunda nitelikli eleman çalıştırmakta zorlanmakta ve bu nedenle, teknolojik yenilikleri izleme, teknolojik bilgiye erişme konularında zayıf kalmaktadır. Yenilikçilik konusunda yeterli bilince erişenler ise Ar-Ge birimi kurmayı finanse edememektedir. KOBİ'ler bilgi eksiklikleri nedeniyle; teknoloji geliştirme bölgeleri, TEKMER'ler, yenilikçiliğe yönelik destekler ve AB programları, patent veritabanları, Avrupa İşletmeler Ağı Merkezleri gibi imkanlardan yeterince yararlanmamaktadır. Türkiye'de tüm işletmeler için bin çalışan başına düşen araştırmacı sayısı 2,4'tür.¹

Tablo 10 - Sektör ve ölçeğe göre teknolojik yenilik faaliyeti yürüten işletmelerin oranları, (2006 - 2008)

Sektör (Nace 1.1)	Teknolojik yenilik faaliyeti yürüten işletmelerin oranı (%)	Teknolojik yenilik faaliyeti için finansal destek alan işletmelerin oranı (%)
Madencilik (C)	22,7	21,1
İmalat (D)	34,7	30,1
Enerji (E)	17,8	23,1
Toptan ticaret (NACE 51)	24,5	12,2
Hizmet (G-O)	23,2	12,3
Ölçek		
Küçük (10-49 çalışan)	27,8	23,7
Orta (50-249 çalışan)	38,4	27,9
Büyük (250 + çalışan)	48,6	23,7

Kaynak: TÜİK 2006-2008 Yılları Sanayi ve Hizmet Sektörlerinde Teknolojik Yenilikler Araştırması

Tablo 11 - Teknoloji düzeyi ve ölçeğe göre imalat sanayi KOBİ'lerinin sayısal dağılımı, (2008)

Teknoloji sınıflaması ¹	NACE REV 1.1		Mikro* (1-9 Çalışan)	Küçük* (10-49 Çalışan)	Orta* (50-249 Çalışan)	Toplam KOBİ*
	KOD	FAALİYET TANIMI				
Düşük teknoloji imalat sanayi sektörleri (% 62,5)	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı	32.276	1.357	254	33.887
	16	Tütün ürünleri imalatı	32	0	0	32
	17	Tekstil ürünleri imalatı	27.996	3.366	894	32.256
	18	Giyim eşyası imalatı; kürkün işlenmesi ve boyanması	56.027	5.021	1.015	62.063
	19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi; bavul, el çantası, saraçlık, koşum takımı ve ayakkabı imalatı	10.895	693	91	11.679
	20	Ağaç ve ağaç mantarı ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden, örülerek yapılan eşyaların imalatı	39.924	154	37	40.115
	21	Kağıt hamuru, kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	2.229	341	71	2.641
	22	Basım ve yayım; plak, kaset ve benzeri kayıtlı medyanın çoğaltılması	18.959	852	74	19.885
	36	Mobilya imalatı; başka yerde sınıflandırılmamış diğer imalatlar	55.344	1.746	232	57.322
	37	Ger dönuşüm	156	0	0	156

Teknoloji sınıflaması ¹	NACE REV 1.1		Mikro* (1-9 Çalışan)	Küçük* (10-49 Çalışan)	Orta* (50-249 Çalışan)	Toplam KOBİ*
	KOD	FAALİYET TANIMI				
Orta-düşük teknoloji imalat sanayi sektörleri (% 24,3)	23	Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı	300	12	4	316
	25	Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı	13.061	1.226	265	14.552
	26	Metallik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı	16.321	942	276	17.539
	27	Ana metal sanayi	10.359	398	100	10.857
	28	Makine ve teçhizatı hariç; fabrikasyon metal ürünleri imalatı	55.725	1.817	346	57.888
Orta-ileri teknoloji imalat sanayi sektörleri (% 12,0)	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	7.243	649	71	7.963
	29	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat imalatı	22.959	1.880	244	25.083
	31	Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makine ve cihazların imalatı	7.943	552	122	8.617
	34	Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı	3.944	755	192	4.891
	35	Diğer ulaşım araçlarının imalatı	2.056	920	249	3.225
İleri teknoloji imalat sanayi sektörleri (% 1,3)	30	Büro makineleri ve bilgisayar imalatı	115	6	5	126
	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	1.827	83	30	1.940
	33	Tıbbi aletler; hassas ve optik aletler ile saat imalatı	2.704	165	27	2.896
	24.41	Temel eczacılık ürünleri imalatı	61			61
	24.42	Farmasötik preparat imalatı	193	49	34	276
	35.3	Hava ve uzay taşıtları imalatı	25			25
	Toplam		388.674	22.984	4.633	416.291

Kaynak: TÜİK Yıllık İş İstatistikleri 2008 yılı verileri

* TÜİK gizlilik yönetmeliği gereğince gizli tutulan bilgiler tablodaki rakamlara dâhil değildir. 2008 yılı verilerine göre toplam imalatçı KOBİ sayısı 444.602'dir.

- Yerleşim:

NUITS Düzey 1 seviyesinde sınıflamaya göre Türkiye'deki KOBİ'lerin %52,3'ü TR1 İstanbul, TR3 EGE ve TR6 Akdeniz bölgelerinde faaliyet göstermektedir. İstanbul ilindeki KOBİ'ler Türkiye toplamının %23,4'ünü oluşturmaktadır. İstanbul'dan sonra en fazla KOBİ bulunan iller sırasıyla Ankara (%7), İzmir (%6,4), Antalya (%3,9), Bursa (%3,6), Konya (2,6), Adana

(%2,4), Mersin (%2,2), Kocaeli (%2) ve Gaziantep² (%2)'tir. KOBİ'lerin bulunduğu yer itibarıyla dağılımı Tablo 12'de verilmiştir. Sanayi sitelerinin ulaşım, su, elektrik, kanalizasyon, doğal gaz, internet konularındaki altyapı ve maliyet avantajlarına ve sunulan sağlık, bankacılık gibi hizmetlere rağmen, tüm işletmelerin %7,37'si, imalat sanayi işletmelerinin %21,8'i sanayi sitelerinde (OSB, KSS) faaliyet göstermektedir.

Tablo 12 - İşletmelerin yerleşim yeri, (2002)

İşletmenin Bulunduğu Yer	Tüm sektörler (%)	İmalat Sanayi (%)
Küçük Sanayi Sitesi (KSS)	6,39	17,66
İş Hanı/ Pasaj	7,98	6,95
Organize Sanayi Bölgesi (OSB)	0,98	4,13
İş Merkezi	3,19	2,32
Serbest Bölge	0,53	0,46
Diğer	80,93	68,48

Kaynak: TÜİK 2002 Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımı

¹ OECD imalat sanayi sektörü teknoloji düzeyi sınıflaması dikkate alınarak NACE 1.1'e göre gruplanmıştır.² TÜİK Yıllık İş İstatistikleri 2009 yılı verileri.

- Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı:

2006-2010 Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı'nın vizyonu "Bilim ve teknoloji üretiminde odak noktası haline gelmiş, bilgi ve teknolojiyi etkin bir araç olarak kullanan, bilgiye dayalı karar alma süreçleriyle daha fazla değer üreten, küresel rekabette başarılı ve refah düzeyi yüksek bir ülke olmak" olarak belirlenmiştir. İşletmelerimizde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanım yaygınlığı, eylem planının da katkılarıyla artmıştır. 13 Ocak 2011’de kabul edilen 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile, sermaye şirketlerine internet sayfası açma zorunluluğu getirilmiştir. Tablo 13’te 2010 yılında internet ve web sayfası

kullanımında 2005 yılına göre artış olduğu görülmektedir. TÜİK Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması 2010 yılı verilerine göre internetten sipariş alan işletmelerin oranı 10 - 49 arası çalışanı olan küçük işletmelerde %7,6, 50 - 249 çalışanı olan orta ölçekli işletmelerde %11,7’dir. İnternetten sipariş veren işletmelerin oranları ise küçük ve orta ölçekli işletmelerde sırasıyla %13,9 ve %19,4’tür. E-posta, temel web sayfası ve uluslararası işbirliği arama hizmetlerinin ücretsiz sunulduğu KOSGEB KOBİ-Net (www.KOBİnet.org.tr) projesi, mikro ölçekli işletmeler için halen önemli fonksiyonları yerine getirmektedir ve benzer bilgi ağlarının yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Tablo 13 - Çalışan sayılarına göre internet erişimi ve web sitesi olan girişimlerin oranı, (2005- 2010)

Ölçek:	2005 (%)			2010 (%)		
	10-49	50-249	250+	10-49	50-249	250+
İnternet erişimi	77,97	92,29	99,22	89,7	96,9	98,4
WEB sitesi (Sadece ana sayfası olanlar dahil)	43,29	70,89	90,47	48,0	73,9	87,3

Kaynak: TÜİK Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması (2005, 2010)

2.3 Türkiye’de KOBİ Politikası ve Kurumsal Altyapı

KOBİ’lerin öneminin benimsenmesiyle birlikte dünyanın birçok ülkesinde küçük ve orta ölçekli işletmelerin korunması ve geliştirilmesi için bu kesimin gereksinimi olan finansal ve teknolojik destekler sağlanmaya başlanmıştır. Ülkemizde de KOBİ’lerin desteklenmesini amaçlayan programlar, 1980’li yıllardan itibaren uygulanmaya başlanmış ve 1990’lı yılların başından itibaren bu amaca hizmet eden KOSGEB ve TTGV gibi yapıların kurulmasıyla hız kazanmıştır. 2000’li yıllarda ise desteklerin ve uygulayıcı kuruluşların sayısında önemli artışlar yaşanmıştır. Her ne kadar büyük kısmı doğrudan KOBİ’ler hedef alınarak tasarlanmamış olsa da, farklı kurumlarca yürütülen ve özel sektör işletmelerine açık olan bu desteklerden KOBİ’ler de yararlanmaktadır.

Türkiye’de KOBİ politikasını tanımlayan temel doküman KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı (KSEP)’dir. KSEP’in temel amacı KOBİ’lerle ilgili politikaların uygulanmasında ulusal düzeyde eşgüdümün sağlanmasıdır. KSEP’te yer alan eylem ve projeler, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmekte ve ilerleme raporları koordinasyondan sorumlu KOSGEB’e

bildirilmektedir. KSEP’in genel yönlendirme kararları; yılda iki kez Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Başkanlığında toplanan KSEP Yönlendirme Komitesince alınmaktadır. İlerleme raporları KSEP Yönlendirme Komitesinin alacağı kararlar için girdi oluşturmaktadır.

KSEP’i birinci derecede etkileyen stratejik dokümanlar Kalkınma Planı, Orta Vadeli Program, Yıllık Program ve Sanayi Stratejisidir. 2007 - 2013 dönemini kapsayan 9. Kalkınma Planında, imalat sanayinin dışa dönük bir yapı içinde ekonomik büyümeyi sürükleyen temel sektör olması hedeflenmektedir. Planda KOBİ’ler "Rekabet Gücünün Artırılması" gelişme ekseninde ele alınmıştır. KOBİ’lerin geliştirilmesi için etkin destek uygulamalarının geliştirilmesi, finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması, teknolojilerinin yenilenmesi ve finansman dışı destekler sağlanması alanlarında politikalar belirlenmiştir.

2009 ve 2010 yılları içinde Türkiye’deki KOBİ politikasının geleceğini şekillendirecek önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

- Sanayi Stratejisinin hazırlanması sürecinde; imalat sanayi alanında faaliyet gösteren bir işletmenin rekabet gücünün ana belirleyicisinin, sadece imalat yetkinliği değil; tasarım, lojistik, dağıtım gibi pek çok hizmet alanındaki performansına bağlı olduğu görüşü netlik kazanmıştır. Buna göre, hizmetler sektöründeki aksaklıklar ve darboğazlar giderilmeden, imalat sanayi sektöründeki verimlilik artışlarının tam olarak gerçekleştirilmesi mümkün olamayacaktır.

- 2007-2009 KSEP’te ve Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu KOBİ Teknik Komitesi eylem planlarında KOSGEB hedef kitlesinin imalat sanayi dışındaki sektörleri de kapsayacak şekilde genişletilmesi hususları yer almıştır. Sanayi Stratejisi Taslağı ile paralellik gösteren bu çalışmalar sonucunda 2009 yılı Mayıs ayında 3624 sayılı KOSGEB Kuruluş Kanununda değişiklik yapılmış ve daha önce imalat sanayi sektörü ile sınırlı olan KOSGEB hedef kitlesi genişletilmiştir. KOSGEB hizmet ve desteklerden yararlanacak KOBİ’lere ilişkin olarak 2009 Eylül ayında Bakanlar Kurulu Kararı yayımlanmış ve karara göre; öncelikli sektör imalat sanayi olmak üzere, hizmet ve ticaret sektörlerindeki KOBİ’lerin de KOSGEB desteklerinden yararlanması sağlanmıştır. Kanun değişikliğinin ardından KOSGEB, 81 ilde Hizmet Merkezi açma kararı almış ve 16 ilde merkez açarak teşkilat ağını 2010 yılında 49 ile genişletmiştir. Aynı yıl içinde KOSGEB tarafından proje esaslı destek programları uygulamaya alınmıştır. Proje destek programları ile; makro strateji dokümanlarında işaret edilen öncelikler dikkate alınarak belirlenen tematik alanlarda hazırlanan projeler, KOBİ’lerin, üretim, yönetim organizasyon, pazarlama vb. alanlarında gelişmelerini sağlayacak projeler ve KOBİ’lerin ortak tedarik, tasarım, pazarlama, laboratuvar, makine-teçhizat kullanımı gibi konulardaki işbirliği projeleri desteklenmektedir.

- 2009 Temmuz’da yayımlanan “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı” ile yatırım teşvik sisteminde bölgesel ve sektörel uygulamaya geçilmiştir.

- 2009 Temmuz’da 16 yeni Kalkınma Ajansının kurulmasına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı yayımlanmış ve böylece 26 Düzey 2 bölgesinde Kalkınma Ajansı kurulması süreci tamamlanmıştır.

2009 yılındaki gelişmeler, KOBİ’lere sunulan destek ve teşviklerin bölge ve sektör özelindeki sorunlara çözüm üretme kabiliyetini arttırmıştır.

Türkiye’de KOBİ politikasının oluşturulması ve uygulanması süreçlerinde yer alan başlıca kurumlar ve rolleri aşağıda belirtilmiştir:

- **Sanayi ve Ticaret Bakanlığı:** Sanayi ve KOBİ politikalarının oluşturulması ve yönlendirilmesi, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, teknoloji geliştirme bölgelerinin kuruluş ve işleyiş süreçlerinin koordinasyonu, esnaf ve sanatkarlar ile sektörlere ilişkin stratejilerin hazırlanması

- **Maliye Bakanlığı:** Vergisel teşviklerin uygulanması

- **Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı (DPT):** Kalkınma Planları ve Yıllık Programlarda yer alan KOBİ’lere ilişkin politikaların hazırlanması ve uygulanmasının koordine edilmesi

- **Hazine Müsteşarlığı:** Yatırım teşviklerinin belirlenmesi ve uygulanmasının koordinasyonu, devlet desteklerinin izlenmesi,

- **Dış Ticaret Müsteşarlığı:** Serbest bölgelerin kurulması ve organizasyonu, dış ticaretin arttırılmasına yönelik desteklerin uygulanması

- **TÜBİTAK:** Kamu ve özel sektör Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi

- **KOSGEB:** KSEP’in hazırlanması ve yürütülmesinin koordinasyonu, KOBİ’lerin yönetim becerilerinin, kurumsal yetkinliklerinin, Ar-Ge ve yenilik yapma kapasitelerinin desteklenmesi ve geliştirilmesi, KOBİ’ler arasındaki işbirliklerinin desteklenmesi, girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması ve girişimciliğin desteklenmesi, KOBİ’lerle ilgili konularda uluslararası işbirliklerinin gerçekleştirilmesi, KOBİ’lerin finansmana erişim ve sermaye piyasalarına giriş konularında desteklenmesi

- **Ekonomi Koordinasyon Kurulu:** Devlet yardımları politikalarının tespitinde, uygulanmasında ve güncelleştirilmesinde koordinasyonu sağlamak

- **TOBB ve TESK:** KOBİ’ler ile esnaf ve sanatkarlara ilişkin politika ve proje geliştirme platformlarında görev alarak Birliğin ve Birliğe bağlı odaların ve üyelerinin görüşlerinin ve katkılarının çalışmalarına yansıtılması, sektör meclisleri oluşturularak sektörel sorunlara ilişkin araştırma ve çözüm geliştirme çalışmalarının

yürütülmesi (TOBB), KOBİ’lere ve esnaf - sanatkarlara yönelik bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi

- **Kalkınma Ajansları:** Düzey 2 bölgelerindeki 26 ajans ile bölgesel çapta proje bazlı desteklerin uygulanması, bölge planlarının hazırlanması

- **TTGV:** Özel sektörün Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin desteklenmesi

- **Halk Bankası:** Esnaf, sanatkar ve KOBİ’lere uygun koşullarda kredi verilmesi

- **Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. (EXIMBANK):** İhracata yönelik üretim yapan imalatçıların kredi, sigorta ve garanti programları ile desteklenmesi

- **Kredi Garanti Fonu A.Ş. (KGF):** KOBİ’lerin bankalardan aldığı krediler için kredi kefalet hizmeti verilmesi

- **TESKOMB:** Halk Bankası tarafından esnaf ve sanatkarlara kullanılan krediler için kefalet hizmeti verilmesi

- **KOBİ Girişim Sermayesi ve Yatırım Ortaklığı A.Ş.(KOBİ A.Ş.):** KOBİ’lere sermaye katkısında bulunarak risklerine ortak olunması

2.4 KOBİ’lere Yönelik Program, Destek ve Teşvikler

Türkiye’de KOBİ’lere yönelik olarak çeşitli kurumlar tarafından farklı amaçlara hizmet eden destek ve teşvik programları uygulanmaktadır. Bu programların, hibe, geri ödemeli destek, vergisel avantaj, doğrudan kredi ve kredi kullanımına

yönelik destekten oluşan araçları kullandığı görülmektedir. Uygulanan destek ve teşvik programlarının destek grubu ve ilgili kurum bazında dağılımı Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14 - KOBİ'lere yönelik destek ve teşvikler, (2010)

Destek grubu	Destek	İlgili kurum
Danışmanlık, sistem ve kapasite geliştirme desteklenmesi	Eğitim ve danışmanlık yardımı	DTM
	Danışmanlık desteği	KOSGEB
	Eğitim destekleri	KOSGEB
	Doğrudan Finansman Desteği	Kalkınma Ajansları
	Güdümlü Proje Desteği	Kalkınma Ajansları
	Test, analiz ve kalibrasyon desteği	KOSGEB
	Belgelendirme (ürün, sistem) desteği	KOSGEB
	Tasarım desteği	KOSGEB
	KOBİ proje destek programı	KOSGEB
	Nitelikli istihdam desteği	KOSGEB
	4857 sayılı Kanun kapsamında özürü istihdamı prim desteği	SGK
Ar-Ge ve yenilikçiliğin desteklenmesi	Santez proje destekleri	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
	5746 no.lu Kanun kapsamında; - Ar-Ge indirimi - Gelir vergisi stopajı teşviki - Sigorta primi desteği - Damga vergisi istisnası - Rekabet öncesi işbirliği gelir vergisi desteği - Ar-Ge desteklerine ilişkin gelir vergisi muafiyeti	Maliye Bakanlığı, SGK
	4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında gelir vergisi muafiyeti	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı / Maliye Bakanlığı
	4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında kurumlar vergisi muafiyeti	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı / Maliye Bakanlığı
	Teknogirişim sermayesi destek programı	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
	Sanayi Ar-Ge projeleri destekleme programı	TÜBİTAK/DTM
	KOBİ Ar-Ge başlangıç destek programı	TÜBİTAK
	Uluslararası sanayi Ar-Ge projeleri destekleme programı	TÜBİTAK
	Ar-Ge proje pazarı platformu destekleme programı	TÜBİTAK
	Patent desteği	TÜBİTAK/TPE
	Bilimsel ve teknolojik işbirliği ağları ve platformları kurma girişimi projeleri (İŞBAP) destekleme programı	TÜBİTAK
	Teknoloji ve yenilik odaklı girişimleri destekleme programı	TÜBİTAK

Tablonun Devamı Bir Sonraki Sayfadadır. 7

Destek grubu	Destek	İlgili kurum
	Ön kuluçka destekleri	TTGV
	Teknoloji geliştirme projeleri desteği	TTGV/DTM
	Ticarileştirme projeleri desteği	TTGV
	Ortak teknoloji geliştirme projeleri desteği	TTGV
	Risk paylaşımı desteği	TTGV
	Başlangıç sermayesi destekleri	TTGV
	Ar-Ge ve yenilik proje destekleri	KOSGEB
	- TEKMER'de işlik tahsisi	
	- Kira desteği	
	- Başlangıç sermayesi desteği	
	- Makine-teçhizat, donanım, hammadde, yazılım ve hizmet alımı giderleri desteği	
	- Personel gideri desteği	
	- Proje danışmanlık desteği	
	- Eğitim desteği	
	- Proje tanıtım desteği	
	- Yurtdışı kongre/konferans/fuar ziyareti/teknolojik işbirliği ziyareti desteği	
	- Test, analiz, belgelendirme desteği	
	Endüstriyel uygulama proje destekleri	KOSGEB
	- Kira desteği	
	- Personel gideri desteği	
	- Makine-teçhizat, donanım, sarf malzemesi, yazılım ve tasarım gid. desteği	
	Sınai mülkiyet hakları desteği	KOSGEB
	Araştırma Çerçeve Programları	Avrupa Komisyonu (İrtibat noktası: TÜBİTAK)
	Rekabetçilik ve yenilik çerçeve programı	Avrupa Komisyonu (İrtibat noktaları: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve DPT)
Pazarlama faaliyetlerinin desteklenmesi	Uluslararası nitelikteki yurt içi ihtisas fuarlarının desteklenmesi	DTM
	İstihdam yardımı	DTM
	Yurt dışı fuar katılımlarının desteklenmesi	DTM
	Yurt dışında ofis-mağaza açma, işletme ve marka tanıtım faaliyetlerinin desteklenmesi	DTM
	Türk ürünlerinin yurt dışında markalaşması, Türk mali imajının yerleştirilmesi ve TURQUALITY'nin desteklenmesi	DTM

Destek grubu	Destek	İlgili kurum
	Pazar araştırması ve pazarlama desteği	DTM
	Tasarım desteği	DTM
	Doğrudan Finansman Desteği	Kalkınma Ajansları
	Güdümlü Proje Desteği	Kalkınma Ajansları
	Yurtiçi fuarlara katılım desteği	KOSGEB
	Tanıtım desteği	KOSGEB
	Yurtdışı iş gezisi desteği	KOSGEB
Çevre ve enerjiye yönelik destekler	Eşleştirme desteği	KOSGEB
	Çevre maliyetlerinin desteklenmesi	DTM
	Yenilenebilir enerji desteği	TTGV
	Enerji verimliliği destekleri	TTGV
	Çevre teknolojileri destekleri	TTGV
	Enerji verimliliği etüt, danışmanlık ve eğitim destekleri	KOSGEB
	Endüstriyel işletmelerde verimlilik artırıcı projelerin desteklenmesi	EİE
Girişimciliğin desteklenmesi	Gönüllü anlaşmaların desteklenmesi	EİE
	Yeni girişimci desteği	KOSGEB
	İş geliştirme merkezi desteği	KOSGEB
	İş planı ödülü	KOSGEB
	Doğrudan Finansman Desteği	Kalkınma Ajansları
Yatırımların desteklenmesi	Güdümlü Proje Desteği	Kalkınma Ajansları
	Yatırım teşviki kapsamında katma değer vergisi istisnası	Maliye Bakanlığı
	Yatırım teşviki kapsamında gümrük vergisi muafiyeti	Hazine Müsteşarlığı/ Gümrük İdareleri
	Yatırım teşviki kapsamında faiz desteği	Hazine Müsteşarlığı
	Yatırım teşviki kapsamında vergi indirimi	Maliye Bakanlığı
	Yatırım teşviki kapsamında yeri tahsisi	Maliye Bakanlığı
	Yatırım teşviki kapsamında sigorta primi işveren hissesi desteği	Hazine Müsteşarlığı / SGK
	Yatırım teşviki kapsamında tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerine taşınma desteği (31.12.2010 tarihine kadar taşınan işletmeler için)	Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı / SGK
	Doğrudan Finansman Desteği	Kalkınma Ajansları
	Güdümlü Proje Desteği	Kalkınma Ajansları
Strateji geliştirme ve işbirliklerinin desteklenmesi	Stratejik Odak Konuları Projeleri (STOKP)	TTGV
	Bilimsel ve teknolojik işbirliği ağları ve platformları kurma girişimi projeleri	TÜBİTAK
	(İŞBAP) destekleme programı	
	Doğrudan Finansman Desteği	Kalkınma Ajansları
	Güdümlü Proje Desteği	Kalkınma Ajansları

Destek grubu	Destek	İlgili kurum
Finansmana erişimin desteklenmesi	İşbirliği - güçbirliği proje desteği	KOSGEB
	Tematik proje destek programı	KOSGEB
	Kredi kefalet hizmeti	Kredi Garanti Fonu
	Esnaf ve sanatlara yönelik kredi faizi desteği	Halk Bankası
	Kredi faiz desteği - Yatırım kredileri faiz desteği - İşletme kredileri faiz desteği - İhracat kredileri faiz desteği	KOSGEB

2.5 AB ile İlişkiler Bağlamında KOBİ’ler

- Lizbon Stratejisi ve yerini alan Avrupa 2020 Stratejisi

Küresel rekabetin yoğunlaştığı ve teknolojik değişimin hız kazandığı günümüz dünyasında AB, gerek ABD ve Japonya ile aralarındaki yenilikçilik ve Ar-Ge açığını kapatabilmek gerekse de bilgi tabanlı bir ekonomiye geçişi sağlayarak daha fazla sayıda ve daha kaliteli istihdam yaratabilmek için 2000 yılında Lizbon Stratejisini uygulamaya koydu. Lizbon Stratejisi, AB ekonomisinin 2010 yılına kadar dünyanın en rekabetçi ve dinamik bilgi ekonomisi olmasını amaçlamaktaydı. 2010 yılına gelindiğinde AB’nin Lizbon Stratejisindeki hedeflere ulaşmakta yeterince ilerleme kaydedememiş olması nedeniyle Avrupa Komisyonu 3 Mart 2010 tarihinde, Lizbon Stratejisi’nin yerini alacak olan “Avrupa 2020: Akıllı, Sürdürülebilir ve Kapsayıcı Büyüme İçin Avrupa Stratejisi” başlıklı yeni stratejiyi kabul etmiştir. AB’nin genel ekonomi ve kalkınma politikasının ana hatlarını çizen Avrupa 2020’deki üç temel öncelik şu şekildedir:

- Akıllı Büyüme: Bilgi ve Yeniliğe dayalı bir ekonomi,
- Sürdürülebilir Büyüme: Daha verimli kaynak kullanan, yeşil ve rekabet edebilir bir ekonomi,
- Kapsayıcı Büyüme: Ekonomik, sosyal ve sınırsal anlamda bütünleşmeyi sağlayan yüksek istihdam ekonomisi

Avrupa Komisyonu, öncelik alanlarında ilerlemeyi sağlamak üzere yedi ana girişim önermektedir. Bunlar içinde AB KOBİ politikasını nispeten daha fazla ilgilendiren girişimler “Yenilikçilik Birliği”, “Verimli Kaynak Kullanan Avrupa” ve “Küreselleşme Çağı İçin Bir Sanayi Politikası” girişimleridir. Söz konusu girişimlerde yer alan bazı temel hususlar aşağıda belirtilmektedir:

- Girişimciliğin, şirketler hukukunun basitleştirilmesi ve

girişimcilerin batan girişimlerden sonra yeniden başlayabilmelerinin sağlanması dahil olmak üzere somut politika girişimleri ile desteklenmesi,

- Okul programlarının yaratıcılık, yenilikçilik ve girişimciliğe odaklanması,
- KOBİ’lerin uluslararasılaşmalarının desteklenmesi,
- Enerji verimliliği eylem planını uygulanması,
- İş yapmadaki işlem maliyetlerinin aşağı çekilmesi,
- Kümelerin desteklenmesi ve finansmana uygun maliyetli erişim dahil, başta KOBİ’ler için olmak üzere iş ortamının iyileştirilmesi,
- Vergi teşvikleri ve diğer finansal araçlar da kullanarak özel sektör Ar-Ge yatırımlarının artmasının desteklenmesi,
- Yenilikçi fikirlerin büyüme ve istihdam yaratacak ürün ve hizmetlere dönüştürülmesinin sağlanması,
- Eğitim, iş dünyası, üniversiteler ve araştırma geliştirme kuruluşları arasında bağlantıların güçlendirilmesi,
- Finansmana erişimin iyileştirilmesi,
- Avrupa çapında bir girişim sermayesi piyasasının hayata geçirilmesi ve bu şekilde işletmelerin doğrudan sermaye piyasasına erişimlerinin kolaylaştırılması.

AB 2020 stratejisinde yer alan yukarıdaki hususların pek çoğu 2011-2013 KSEP’in hedefleri ile de uyumludur.

- Avrupa Küçük İşletmeler Yasası

Avrupa Komisyonu KOBİ’lerin büyümesi için en uygun ortamı yaratmayı, AB tarafından oluşturulan tüm politikalarda KOBİ’lerin ihtiyaçlarını ön planda tutmayı amaçlayan “Avrupa Küçük İşletmeler Yasası”nı (A Small Business Act for Europe - SBA) 25 Haziran 2008 tarihi itibarıyla yürürlüğe koymuştur. Yasa, Komisyonun KOBİ’lerin AB ekonomisindeki merkezi rolünü kabul etmesi yönündeki siyasi iradesini yansıtmakta ve ilk defa AB için kapsamlı bir politika çerçevesi belirlemektedir. Avrupa Küçük İşletmeler Yasası 10 temel ilkeyi içermektedir:

1. Girişimcilerin ve aile işletmelerinin zenginleşeceği ve ödüllendirileceği bir iş ortamı yaratılması
 2. İflas tehdidiyle karşılaşan dürüst girişimcilere ikinci bir şans tanınması
 3. “Önce küçük olanı düşün” ilkesine uygun kurallar geliştirilmesi
 4. Kamu idaresinin KOBİ’lerin ihtiyaçlarına duyarlı hale getirilmesi
 5. Kamu politika araçlarının KOBİ ihtiyaçlarına uyumlaştırılması: KOBİ’lerin kamu alımlarına iştirakinin kolaylaştırılması ve devlet yardımı imkanlarının KOBİ’ler tarafından daha iyi kullanılmasının sağlanması
 6. KOBİ’lerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması ve ticari işlemlerde ödemelerin zamanında yapılmasını destekleyici bir yasal mevzuat ve iş ortamının sağlanması
 7. KOBİ’lerin Tek Pazar’ın sağladığı imkanlardan daha fazla yararlanmasının sağlanması
 8. KOBİ’lerin sahip olduğu becerilerin ve her türlü yenilik faaliyetinin geliştirilmesinin teşvik edilmesi
 9. KOBİ’lerin çevresel sorunları fırsata dönüştürmesine imkân sağlanması
 10. KOBİ’lerin büyüyen pazarlardan yararlanmasının desteklenmesi ve teşvik edilmesi
- Avrupa Küçük İşletmeler Yasasında belirlenmiş ilkelerle ilgili ilerlemeleri izlemekle sorumlu ulusal koordinatör kuruluş

KOSGEB’dir. Türkiye, Doğu Balkan Ülkeleri ile birlikte “Avrupa Küçük İşletmeler Yasası’nın Uygulanması Projesi”nde de yer almaktadır.

2011-2013 KSEP kapsamında yürütülecek faaliyetlerin belirlenmesinde AB Küçük İşletmeler Yasası da dikkate alınmıştır. Planda yer alan 3.1 numaralı “iş ve yatırım ortamını etkileyen düzenlemelerde ve kamu hizmetlerinin sunumunda KOBİ ihtiyaçlarına duyarlılığın artırılması” hedefi, Avrupa Küçük İşletmeler Yasası’nın ana temalarından birini oluşturan “önce küçük olanı düşün” ilkesine uyum sağlanmasına ilişkin faaliyetleri içermektedir.

- Avrupa İşletmeler Ağı

AB İşletmeler ve Girişimcilik Programı kapsamında ülkemizde toplam 9 adet Avrupa Bilgi Merkezi (ABM) ve Altıncı Çerçeve Programı kapsamında 2 adet Yenilik Aktarım Merkezi (IRC) kurulmuştur. AB Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Programı (Competitiveness and Innovation Framework Programme - CIP) ile bu merkezlerin görevi sona ererek geçmişte ABM ve IRC tarafından verilen hizmetler, 2008 Ocak’tan itibaren Avrupa İşletmeler Ağı Merkezleri tarafından verilmeye başlanmıştır.

Avrupa İşletmeler Ağı; işletmelere AB mevzuatı, politikaları, standartları, hibeleri, kredileri ve ihaleleri, yeni pazarlar ve ticari işbirliği fırsatları, yeni teknolojilere erişim ve teknolojilerini geliştirme konusunda ücretsiz bilgi, danışmanlık ve iş desteği sağlayan bir oluşumdur.

Avrupa Birliği Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Programı (CIP) alt bileşeni Girişimcilik ve Yenilik Programı (EIP) kapsamında Türkiye’de yedi Avrupa İşletmeler Ağı Merkezi kurulmuştur.

-KOBİ'lere yönelik devlet desteklerinin izlenmesi ve AB'ye bildirimine ilişkin ulusal yükümlülükler

AB’nin KOBİ tanımına ilişkin 2003/361/EC sayılı tüzük, üye ülkelerin kendi iç mevzuatlarında KOBİ ölçek kriterlerini değiştirmelerine müsaittir. Diğer taraftan, AB’nin devlet yardımları, muafiyetler gibi konularda belirlendiği kuralların işletilmesinde, söz konusu tüzük ile belirlenen ölçek sınırları referans alınmaktadır. Bu durum, Avrupa Komisyonu’nun üye ülkelerden kendisine ulaşan devlet yardımı raporlarında yeknesaklığı sağlamakta, AB rekabet hukuku çerçevesinde devlet yardımlarını izleme mekanizmasını etkin hale getirmektedir.

AB, prensipolarak rekabeti bozan veya bozmakla tehdit eden her türlü devlet yardımını üye devletler arasındaki ticareti etkilediği ölçüde yasaklamıştır ve Avrupa Komisyonunu devlet yardımlarını kontrol etmekle görevlendirmiştir. Bu çerçevede üye devletlere, uygulamaya koyacakları her türlü devlet yardımı tasarısı ve uygulamakta oldukları devlet yardımları üzerinde yapacakları her türlü değişiklik hakkında Komisyonu önceden bilgilendirme yükümlülüğü getirilmiştir.

Türkiye AB’ye üye olmamasına rağmen, Gümrük Birliği, Türkiye - AKÇT Serbest Ticaret Anlaşması ve 2004 yılında başlayan müzakere süreci gereğince Rekabet Politikası faslında yer alan Devlet Yardımları ile ilgili mevzuata uyum sağlamalıdır.

Genel Blok Muafiyet Tüzüğü (GBER)¹: AB, üye devletlerin belli tür yardımları verebilmesi için gerekli karar verme sürecini kolaylaştırmak ve basitleştirmek amacıyla Genel Blok Muafiyet Tüzüğü (GBER) adı altında bir basitleştirme paketi duyurmuştur. Düzenleme, 31 Aralık 2013’e kadar geçerli olacaktır. GBER’de KOBİ’ler için verilecek devlet yardımlarının çerçevesi de belirlenmektedir. Ülkeler, bu yardımları GBER’de belirlenmiş sınırlar içerisinde kalmak kaydıyla Komisyon’a bildirme (onay alma) zorunluluğu olmadan uygulayabilirler.

GBER’de geçen KOBİ yardımları;

- KOBİ yatırımları ve istihdam yardımı,
- KOBİ danışmanlık yardımları,
- Kadın girişimciler tarafından yeni kurulmuş küçük işletmelere yönelik yardımlar,
- Yeni kurulmuş küçük işletmelere yönelik yardımlar,
- KOBİ’lerin Topluluk Standartlarına ilk uyumu için yapılan yardımlar,
- KOBİ’lerin fuarlara katılımı için yapılan yardımlar,
- KOBİ’ler için sınai mülki haklar maliyeti yardımları,
- Yenilikçi danışmanlık ve yenilikçi destek hizmetlerine yönelik yardımlardır.

GBER içerisinde belirtilen sınırlar içerisinde kalmak kaydıyla risk sermayesi, Ar-Ge ve yenilik destekleri, teknik fizibilite çalışmaları, balıkçılık ve tarımda Ar-Ge destekleri, genç yenilikçi işletmeler için yapılan yardımlar, eğitim yardımları, çevre koruma yardımları ve dezavantajlı bölgelere yönelik yardımlar da Komisyon’a bildirimden (onay alma zorunluluğundan) muafittir.

GBER; Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) ürünleri, taşımacılık sektörü, tarım ve balıkçılık ürünlerinin üretimi, işlenmesi veya pazarlanmasıyla uğraşan sektörlerle uygulanamaz. Gemi yapımı ve sentetik elyaf sektörüne verilen bölgesel destekler, bölgesel bazda belirli sektörleri hedefleyen destekler, ihracat desteği, ya da ithal ürünün ikamesi yerli ürüne yapılan destekler muafiyet kazanmaz.

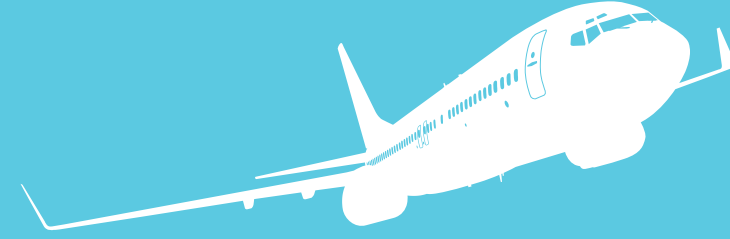
De Minimis Kuralı: AB, küçük miktarlardaki yardımların üye ülkeler arasında ticarete ve rekabete etkisi olmayacağını varsaymaktadır. Son üç yıl içinde (içinde bulunulan mali yıl ile birlikte son iki yıl) işletme başına 200.000 Euro’ya kadar olan destekler De Minimis Kuralı kapsamındadır ve Komisyon’a bildirimden muafittir. Düzenleme, 31 Aralık 2013’e kadar geçerli olacaktır.

Karayolu taşımacılığında faaliyetleri dolayısıyla firmalara verilen yardımlar, balıkçılık sektöründeki faaliyetleri dolayısıyla firmalara verilen yardımlar, tarım ürünlerinin birincil üretimindeki faaliyetleri dolayısıyla firmalara verilen yardımlar, üçüncü ülkelere ve üye devletlere yönelik ihracat faaliyetleri dolayısıyla firmalara verilen yardımlar, ithal mal yerine yerli malın kullanılmasının teşvik edilmesine yönelik olarak verilen yardımlar ve kömür sektöründe faaliyet gösteren firmalara verilen yardımlar De Minimis kapsamı dışındadır.

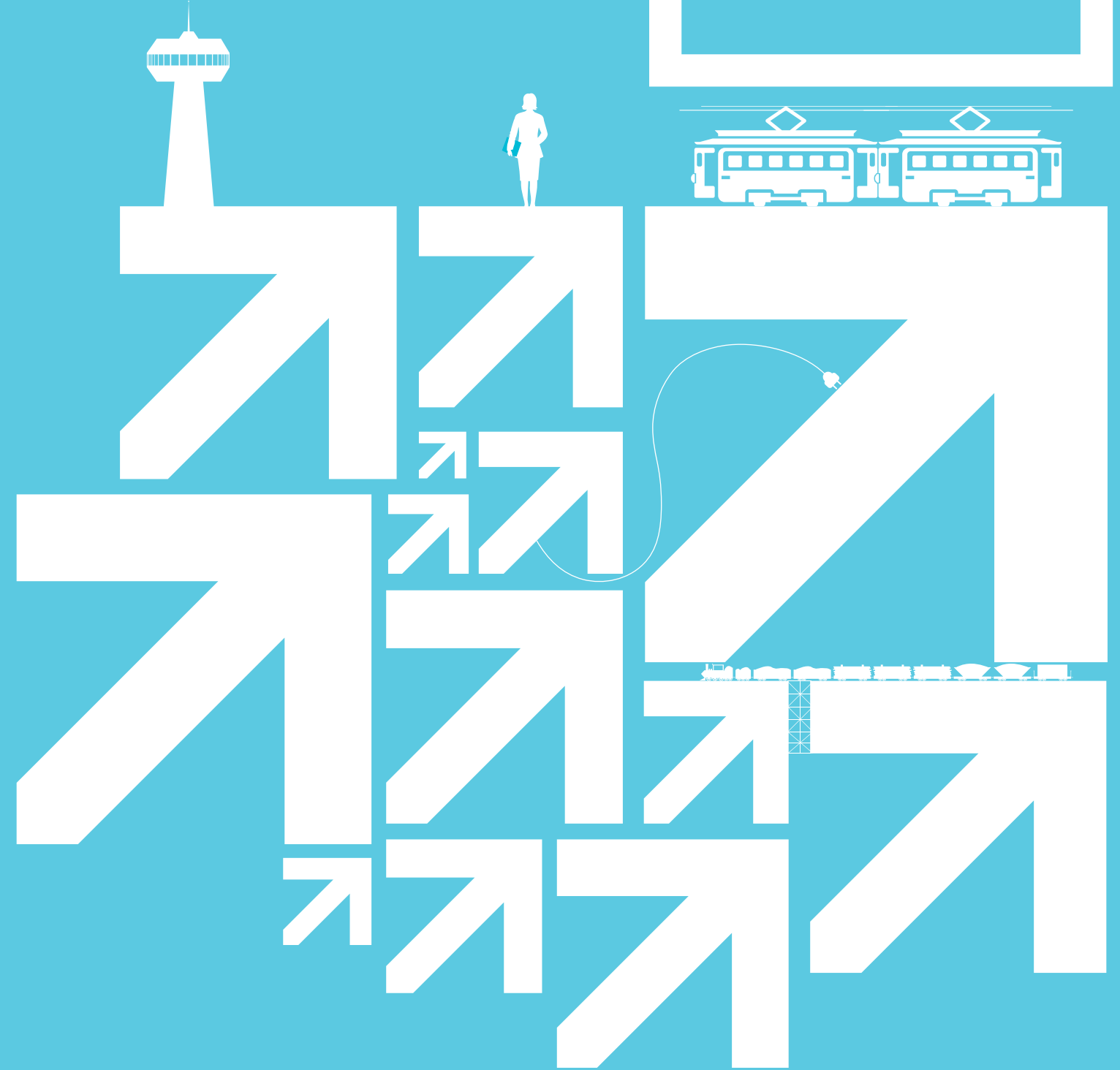
Devlet desteklerinin izlenmesi ve AB'ye bildirimine ilişkin Türkiye'deki durum:

Devlet desteklerinin Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki anlaşmalara uygun olarak düzenlenmesini ve ilgili mercilere bildirimini sağlamak üzere 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun, Ekim 2010’da yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanun kapsamındaki görevleri yürütmek üzere aynı Kanun ile “Devlet Desteklerini İzleme ve Denetleme Kurulu” tanımlanmıştır. Kurulun sekretaryasını, Hazine Müsteşarlığı bünyesindeki kurulan Devlet Destekleri Genel Müdürlüğü yürütecektir. Kanuna göre, kurulun teşkil edilmesini izleyen en geç dokuz ay içinde ikincil mevzuatın hazırlanması gerekmektedir. Devlet desteklerinin bildirimini, izlenmesi ve denetlenmesine ilişkin ikincil mevzuat hazırlama ve envanter oluşturma çalışmalarına Hazine Müsteşarlığınca devam edilmektedir.

¹ KSEP’te yer alan GBER’e ilişkin bilgiler, bilgilendirme amaçlı olarak ana hatlarıyla verilmektedir. Her bir yardım türü ile ilgili istisnai durumlar söz konusu olabilmektedir. Detaylı bilgi için AB Handbook on state aid rules for SMEs dokümanına http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html adresinden erişilebilmektedir.

3-GZFT Analizi
ve Öncelikli
Stratejik
Alanların
Belirlenmesi

3.1 GZFT Analizi

Türkiye’de KOBİ’ler, çalışma yöntemlerindeki esnekliklerin getirdiği güçlü yönlerle sahiptirler ancak 2.2 Başlığı (KOBİ’lerin Türkiye Ekonomisindeki Payları ve Temel Özellikleri) altında değinilen bazı zayıf yönleri de bulunmaktadır. KOBİ’lerin

güçlü ve zayıf yönleri ile dış çevreden kaynaklanan fırsatlar ve tehditler, Tablo 15’teki GZFT Analizinde özet halinde gösterilmiştir.

Tablo 15 - Türkiye’deki KOBİ’lerin ve KOBİ Destek Sisteminin GZFT Analizi

KOBİ’lerin güçlü yönleri:

- Karar mekanizmalarının esnekliği
- Yöneticilerinin büyüme ve girişimcilik konusundaki istekliliği
- Yönetimin kademesinde ağırlıklı olarak genç kişilerin bulunması sayesinde yeniliklere açık olmaları
- Yöneticilerin personel ile yakın ilişki kurabilmesi
- İşletme sahiplerinin daha iyi tanıdıkları ve tanıdıkları kendi bölgelerinde yatırım yapmaları ve bu sayede diğer işletmelerle, yerel yönetimlerle daha kolay iletişim kurabilmeleri
- Büyük miktarda yatırım yapmadan önce küçük iş paketleriyle yeni pazarların tepkilerini ölçme şansına sahip olmaları
- Pazar ve teknoloji değişikliklerine büyük işletmelere göre daha hızlı uyum sağlamaları
- Müşterileri ile yakın ilişkide olmaları sayesinde faaliyette buldukları yerel pazarları daha iyi tanıyabilmeleri
- Kendi belirledikleri belirli alanlarda uzmanlaşabilmeleri ve bu alanlarda ürün çeşitliliğini arttırmaları
- Öz sermaye ağırlıklı olarak çalışmaları sayesinde ekonomik dalgalanmalardan daha az etkilenmeleri

KOBİ’lerin zayıf yönleri:

- Yeni iş fikrine sahip girişimcilerin, bu iş fikrini hayata geçirme konusunda yeterli girişimcilik kültürü ve bilgi altyapısına sahip olmadan, fizibilite çalışması ve iş planı hazırlamadan iş kurmaları
- İşletme yönetimini profesyonel yöneticilere devretmekten kaçınmaları
- İşletme ve yönetim fonksiyonlarının gereği gibi yerine getirilmesi konusunda bilgi eksikliklerinin bulunması
- Ekonomik değişikliklerle ilgili öngörülerini zamanında geliştirememeleri
- Nitelikli işgücü bulma ve maliyetlerini üstlenmede sıkıntı çekmeleri
- Yeni teknolojiler konusunda bilgiye erişimde yetersiz kalmaları
- Sermaye birikimlerinin ileri teknolojiye yatırım için yetersiz olması
- Ar-Ge, yenilik ve sınai mülkiyet hakları konularında sınırlı düzeyde farkındalığa ve bilgiye sahip olmaları
- Ölçek ekonomisinden yararlanamamaları
- Diğer işletmelerle işbirliği yapmaktan kaçınmaları
- Marka oluşturma bilincinin yerleşmemiş olması
- Modern pazarlama yöntemlerini kullanmamaları
- Kamu ihale kriterlerini sağlayamamaları ve / veya iş tutarlarının KOBİ’ler için yüksek olması
- Dış pazarları araştırma konusunda bilgiye erişim yeteneklerinin sınırlı olması
- Ürün / hizmet kalitesinde belirli standart düzeyini sürekli olarak koruyamamaları
- Verimliliğe dayalı iş kültürü geliştirmede zayıf kalmaları
- Teminat sorunu nedeniyle kredi temininde güçlük yaşamaları
- Yaygın kayıt dışılık nedeniyle bankalara, kredi garantili kuruluşlarına ve diğer finans kuruluşlarına doğru, yeterli bilgi sunamamaları ve bunun sonucunda finansman kaynağı bulmakta zorlanmaları
- Proje hazırlama ve uygulama konusundaki deneyim eksiklikleri nedeniyle projeye dayalı devlet destekleri ve AB fonlarından yeterince yararlanamamaları
- KOBİ ölçeğindeki işletmelerin, birbirleri arasındaki alım satım ilişkilerinde teslim terminlerine ve ödeme zamanlarına uymamaları

KOBİ’lerin fırsatları:

- Kamu hizmetlerinin sunumunda KOBİ ihtiyaçlarına duyarlılığı ön planda tutan AB Küçük İşletmeler Yasası’nın kamu kurumlarınca benimsenmesi
- Ekonomik ve sosyal kalkınmadaki paylarından dolayı KOBİ’lerin öneminin kamu kurumları, finansman kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarınca benimsenmiş olması
- KOBİ’lere yönelik olarak pek çok kurum tarafından destek uygulanıyor olması
- KOBİ’lere yönelik AB ve diğer yurt dışı fonların varlığı
- KOSGEB hedef kitlesinin hizmet ve ticaret sektörlerini de kapsayacak şekilde genişlemesi
- Kalkınma Ajansları, Yatırım Destek Ofisleri, KOSGEB Hizmet Merkezleri ve KGF A.Ş. şubelerinin yaygınlaşması
- Teşvik sisteminde sektörel ve bölgesel uygulamaya geçilmiş olmasının rantabl olmayacak yatırımları dolaylı olarak önlemesi
- Sanayi Stratejisinin hazırlanmış olması ve bu stratejide sanayi ile ilişkili hizmet sektörlerinin geliştirilmesine önem verilmesi
- Sektörel strateji belgelerinin hazırlanması
- Mesleki ve teknik eğitim konularındaki stratejilerin varlığı
- 2008 krizinde yeterliliğini ispatlamış güçlü bir bankacılık sektörünün varlığı

KOBİ’lere yönelik tehditler:

- Genel anlamda girişimcilere ve teknolojik yeniliğe dayalı yeni iş fikrine sahip girişimcilere başlangıç döneminde rehberlik ve finansman hizmeti verecek İŞGEM ve TEKMER gibi yapıların sayısının yeterli olmaması
- Ekonomideki belirsizlik dönemlerinin KOBİ yöneticilerinin öngöründe bulunmasını güçleştirilmesi
- Çin başta olmak üzere Güney Asya ülkelerinden ucuz ithalat yapılıyor olması
- İstihdam ve vergi yüklerinin yurt dışı pazarlarda rekabette dezavantaj oluşturması
- KOBİ’lere yönelik desteklerde mükerrerlikleri önlemek, desteklerin birbirini tamamlayıcılığı nitelikte tasarlanmasını sağlamak ve uygulamaları izlemek konusunda kurumlar arası koordinasyonun yetersizliği
- Politika üreticilerin yararlanabileceği KOBİ istatistiklerinin yetersiz olması
- KOBİ’lere danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşların yeterliliklerini belgeleyecek sistemin mevcut olmaması
- Uygun yatırım alanları konusunda rehberlik hizmeti sunulmaması
- İklim değişikliği ve çevre konularındaki ulusal yükümlülüklerin KOBİ’lere getireceği yüklerin varlığı
- Farklı kurumlar tarafından alınan benzer içerikli belgeler nedeniyle işgücü ve zaman kayıplarının yaşanması
- E-devlet uygulamalarının yeterince yaygınlaşmamış olması
- Kredi garantisi ve girişim sermayesi sistemlerinin yeterince yaygınlaşmamış olması
- KOBİ Borsası’na işlerlik kazandırılmamış olması

3.2 Öncelikli Stratejik Alanların (Müdahale Alanları) Belirlenmesi

GZFT Analizinde ortaya koyulan zayıf yönler / tehditlerin giderilmesi için odaklanılması gereken temel sorunlar belirlenmiş ve bu sorunlar Tablo 16’da gösterildiği şekilde gruplanarak 5 adet öncelikli “Stratejik Alan” (Müdahale Alanı) oluşturulmuştur:

Stratejik Alan 1 Girişimciliğin geliştirilmesi ve desteklenmesi

Stratejik Alan 2 KOBİ’lerin yönetim becerilerinin ve kurumsal yetkinliklerinin geliştirilmesi

Stratejik Alan 3 İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi sürecinde KOBİ’lerin gözetilmesi

Stratejik Alan 4 KOBİ’lerin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi

Stratejik Alan 5 KOBİ’lerin ve girişimcilerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması

Türkiye'nin
Geleceği
KOBİ'leri
Destekliyoruz.

GZFT Analizi
ve Öncelikli
Stratejik
Alanların
Belirlenmesi

Tablo 16 - Öncelikli stratejik alanlar

Zayıf veya geliştirilmesi gereken yönler ile tehditlerin giderilmesi için odaklanılması gereken temel sorunlar	Öncelikli Stratejik Alanlar (Müdahale Alanları)
<ul style="list-style-type: none">- Potansiyel girişimcilerin başarılı ve iş planına dayalı iş kurma konusundaki bilgi ve bilinç düzeyi yeterli düzeyde değildir.- Örgün ve yaygın eğitimde "girişimcilik" konusuna yeterince yer verilmemektedir.- Girişimciliğe dikkat çekecek, teşvik edecek etkinlikler yeterli bulunmamaktadır.- Girişimcilik alanında yapılan faaliyetler bütüncül değildir.- Kooperatifleşmenin sağlayacağı katkılar konusunda bilgi eksikliği mevcuttur.- İşletmeler, başlangıç döneminde işyeri mekanı bulmak ve maliyetleri karşılamakta zorlanmaktadır.- İşini yeni kurmuş girişimciler başlangıç dönemlerinde kararsız/cesaretsiz davranmaktadır.- Özel hedef grupları girişimcilik konusunda yeteri kadar teşvik edilmemektedir.	<p>Stratejik Alan 1: Girişimciliğin geliştirilmesi ve desteklenmesi</p>
<ul style="list-style-type: none">- KOBİ'lerde yönetim, kurumsallaşma, pazarlama, verimlilik, kalite, standardizasyon, sınai mülkiyet hakları, bilgi iletişim teknolojilerinin kullanımı vb. konularda bilgi eksikliği bulunmaktadır.- İhracat potansiyeline sahip KOBİ'lerin ihracat yapamamaları, hali hazırda ihracat yapan KOBİ'lerin ihracat miktarının düşük olması ve pazar çeşitliğinin az olması- KOBİ'lerde işbirliği kültürünün eksikliği- Kümelenme faaliyetlerinin yetersizliği- Nitelikli yeni eleman istihdamı ve mevcut çalışanların niteliğinin geliştirilmesi maliyetlerinin KOBİ ölçeğindeki işletmeler için yüksek olması- Danışmanların yeterliliklerinin belirlenmemiş olması nedeniyle; KOBİ'lerin devlet desteğiyle veya desteksiz satın alacağı danışmanlık hizmetlerinin bu konuda yeterliliği belgelenmiş kişilerden temin edilmesi güvence altına alınamamaktadır.- KOBİ'lerin standardizasyon, belgelendirme, kalibrasyon vb. konularda bilgiye erişim imkanları sınırlıdır.- Yerli test - muayene - uygunluk değerlendirme kuruluşlarının geliştirilmesi ve sayıca artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.- Çevre ve iklim değişikliği konularında taraf olduğumuz anlaşmalardan doğan ulusal yükümlülüklerin KOBİ'lere etkileri- KOBİ'lerin, çalışanlar ve çevre için büyük tehlike yaratabilecek endüstriyel kazalara karşı alınması gereken tedbirler konusundaki bilgi ve uygulama düzeyinin iyileştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.- Piyasa gözetim ve denetim faaliyetlerinin yeterince etkin olmaması dolayısıyla KOBİ'ler açısından rekabet koşullarını bozan sonuçlar ortaya çıkmaktadır.- Enerji verimliliği konusunda bilgi ve uygulama eksikliği bulunmaktadır.	<p>Stratejik Alan 2: KOBİ'lerin yönetim becerilerinin ve kurumsal yetkinliklerinin geliştirilmesi</p>

Tablonun Devamı Bir Sonraki Sayfadadır. ↗

Zayıf veya geliştirilmesi gereken yönler ile tehditlerin giderilmesi için odaklanılması gereken temel sorunlar	Öncelikli Stratejik Alanlar (Müdahale Alanları)
<ul style="list-style-type: none">- Şirket kuruluş, tasfiye, iflas ve birleşme süreçleri yeterince basitleştirilememiştir.- Kamu kurumları tarafından KOBİ'lerden mükerrer olarak alınan ve / veya kaydı tutulan bilgi ve belgeler bulunmaktadır.- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından gerçekleştirilen uygulamalarda ve yürütülen faaliyetlerde KOBİ'lerin ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulmasına gerek duyulmaktadır.- Hizmetler sektörünün geliştirilmesi ve desteklenmesi konusundaki araştırma çalışmaları ve bu sektörler için destek mekanizmaları yetersizdir.- Kalkınma Ajansları ve KOSGEB tarafından gerçekleştirilen benzer içerikli çalışma ve destek uygulamalarında işbirliği altyapısı tam olarak oluşmamıştır.- KOBİ'ler kamu ihalelerinden yeterince faydalanamamaktadır.- KOBİ'lerle ilgili istatistik kayıtların tutulmasında sorunlar bulunmaktadır.	Stratejik Alan 3: İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi sürecinde KOBİ'lerin gözetilmesi
<ul style="list-style-type: none">- KOBİ'lerde yeterli Ar-Ge kültürü bulunmamaktadır.- KOBİ'ler Ar-Ge konusundaki destekleri yeteri kadar bilmemektedir ve bu konuda yapılan bilgilendirme faaliyetleri yetersizdir.- Ar-Ge sonucu çıkan ürün veya hizmetin üretilmesinde zorluk yaşanmaktadır.- KOBİ'ler ile büyük ölçekli işletmeler ve üniversiteler arasında işbirliği yetersizdir.	Stratejik Alan 4: KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi
<ul style="list-style-type: none">- KOBİ'lerin kredilerden aldığı pay düşüktür. KOBİ'ler teminat konusunda güçlük yaşamaktadır, kredi garanti sistemi yeterince etkin değildir.- Uluslararası kredi kriterleri ve kurumsal yönetim ilkeleri konusunda bilgi ve bilinç eksikliği bulunmaktadır.- Alternatif finansman yöntemleri konusundaki uygulamaların geliştirilmesine, KOBİ'lerin bilgilendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.	Stratejik Alan 5: KOBİ'lerin ve girişimcilerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması

Stratejik Alanlar çerçevesinde 4. Bölüm'de açıklanan 16 hedef tespit edilmiş ve her bir hedef düzeyinde izlenecek stratejiler oluşturulmuştur. Stratejiler, 2011-2013 KSEP

kapsamında yürütülecek olan ve 7. Bölüm'de (Eylem Planı) belirtilen eylem ve projelerin ana başlıklarını oluşturmaktadır.

Belirlenen Stratejik Alanlardan yola çıkılarak 2011-2013 KSEP'in genel amacı; **"Küçük işletme ihtiyaçlarına duyarlı iş ortamında, erişilebilirliği ve niteliği yüksek hizmet ve desteklerle KOBİ'lerin üretim, yatırım miktarı ile katma değerini arttırmak ve büyümelerini sağlamak"** olarak tanımlanmıştır.

KOBİ'ler ekonomik ve sosyal kalkınmanın önemli bir unsurunu oluşturmaktadır. Bu niteliklerinden dolayı KOBİ'lerin geliştirilmesine ilişkin ulusal politikalar ve araçların etkin şekilde çalışması ve rekabet gücünü etkileyen makro ortamın KOBİ ihtiyaçlarına duyarlı hale getirilmesi son derece önemlidir. KOBİ'lerin rekabet gücünün artırılabilmesi amacıyla etkin ve erişilebilir bir destekleme sisteminin tesisi için ilgili kurum ve kuruluşlar arasındaki işbirliği artırılmalıdır.

KOBİ'lere yönelik desteklerin, hem yüksek nitelikli yeni

4.1 Stratejik Alan 1 - Girişimciliğin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi

Mevcut durum

Girişimcilik yerel, bölgesel ve ulusal ekonomiler üzerinde pozitif etkisi olan bir iş olanağı yaratma motorudur. Girişimcilik, kalkınmada geri kalmış bölgelerde toplumsal ve ekonomik uyumun güçlendirilmesine, ekonomik faaliyetlerin canlanmasına ve iş yaratılmasına ya da işsiz veya engelli kişilerin iş yaşamıyla entegrasyonuna da katkıda bulunabilmektedir. Girişimcilik, yerel kalkınmaya da olumlu etki ederek göçün azaltılmasına katkıda bulunmaktadır. Yeni işletmelerin kurulması ile yerel ürün ve hizmet tedarikinde sağlanan artış, gelirin yerleşim yerinde kalmasına yardımcı olmaktadır.

Yeni işletmelerin faaliyete geçmesi istihdam, yerel kalkınma ve vergi geliri açısından olumlu etkiler oluşturmaktadır ancak girişimciliğe ilişkin politikaların sadece işletme kurulmasını değil, kurulan işletmelerin hayatta kalmasını sağlamayı da amaçlaması gerekmektedir. Böylelikle, belirtilen olumlu etkilerin sürekliliği sağlanabilecektir.

Türkiye'de yeni kurulan işletmelerin hayatta kalma sürelerine ilişkin istatistik bilgi bulunmamaktadır. Girişimciliğin geliştirilmesine yönelik sağlıklı kararlar alınabilmesi için sektör

girişimlerin kurulmasını, hem de var olan küçük işletmeleri desteklemesi gerekmektedir. KOBİ'lere destek sağlayan kurumların, destek tasarımı KOBİ'lerin gelişmelerinin farklı aşamalarında (kuruluş, büyüme ve küresel ölçekte büyüme) karşılaştığı farklı sorunları dikkate alması ve bu farklılıkları karşılayacak destek çeşitliliğine sahip olması gerekmektedir. Belirli göstergelere göre kendi bölge ve sektöründeki diğer işletmelerden daha fazla gelişim gösteren KOBİ'ler ve ulusal politika dokümanlarında önceliklendirilen bölge / sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ'lerin daha nitelikli desteklere erişmesini sağlayan destek mekanizmaları, destekler için ayrılan kaynakların etkin kullanılmasını sağlayacaktır.

Her bir Stratejik Alan için belirlenen hedefler ve stratejiler, izleyen bölümde açıklanmaktadır. Hedefler ve stratejiler çerçevesinde yürütülecek eylem ve projeler ise 7. Bölüm'de (Eylem Planı) belirtilmektedir.

ve ölçek detayında hayatta kalma istatistiklerinin tutulması önemlidir. Eşik süreler sonunda hayatta kalmayı başaran işletmelerden seçilecek örnek gruplarından alınacak bazı bilgiler (yöneticinin eğitim durumu, işletmenin aldığı eğitim ve danışmanlık hizmetleri ile destekler, işletmenin kuruluş yeri vb.), yeni girişimlerin başarı faktörlerini ortaya çıkarabilecek ve bu kesime verilecek desteklerin şekillendirilmesine yardımcı olabilecektir. Daha önce Şekil 5'te AB için verilen rakamlar örnek kabul edilecek olursa, işletmelerin önemli bir bölümünün kurulduktan sonraki beş yıl içinde kapandığı söylenebilir. Tablo 17'de Türkiye ve seçilmiş bazı ülkelerde tüm işletmeler ve imalat sanayi işletmeleri için 2005 yılına ilişkin kurulma ve kapanma istatistikleri verilmiştir. Yeni işletmelerin doğma oranı tüm sektörler için %2, imalat sanayi için %3,1 olarak gerçekleşmiştir. Yeni işletme doğma oranında Türkiye'de imalat sanayi diğer sektörler ortalamasından yüksekken, örnek verilen diğer ülkelerin tümünde durum tersidir. Gelişmiş AB ülkelerinde hizmet sektörlerinde imalat sanayi sektörüne göre daha yüksek oranda yeni işletme kurulduğu görülmektedir. Türkiye'de tarım ve balıkçılık da dahil olmak üzere tüm sektörlerde kurulan işletmelerin son üç yıllık (2007,2008,2009) ortalaması 49.608'dir. Aynı dönemdeki ortalama kapanan işletme sayısı ise 9.976'dır. Karşılaştırma yapılan AB ülkelerinde ise neredeyse kurulan işletme sayısı

kadar kapanan işletme olduğu görülmektedir. Buna göre, Türkiye'de her yıl önemli sayılabilecek miktarda istihdam oluşturabilecek yeni işletme kurulmaktadır. Diğer taraftan, AB'de olduğu gibi aktif olan - olmayan ayrımı yapılarak bu istatistikleri vermek mümkün olsaydı, mevcut durumda toplam işletme sayısı içinde yer alan işletmelerin bir kısmı

kapanan işletmelere eklenecekti. Bu nedenle, kapanan işletme sayıları bu tabloda nisbi olarak düşük görünse de, girişimciliğin geliştirilmesi konusunda izlenecek politikada girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması ve iş kurma süreçlerinin basitleştirilmesi kadar, kapanan işletme sayısını azaltacak tedbirlere de yer verilmesi gerekmektedir.

Tablo 17 - Kurulan ve kapanan işletme sayısı ve oranları, (2005)

Ülke	Sektör	Kurulan İşletme Sayısı	Kapanan İşletme Sayısı	Toplam İşletme sayısı**	Kurulanların toplama oranı (%)	Kapananların kurulanlara oranı (%)
Türkiye	Tüm işletmeler*	46.697	8.833	2.393.578	2,0	18,9
	İmalat sanayi	9.249	2.088	302.459	3,1	22,6
Almanya	Tüm işletmeler*	276.136	233.827	2.810.118	9,8	84,7
	İmalat sanayi	16.167	16.586	296.701	5,4	102,6
Fransa	Tüm işletmeler*	209.134	151.044	2.220.897	9,4	72,2
	İmalat sanayi	14.460	15.217	256.169	5,6	105,2
İtalya	Tüm işletmeler*	308.306	268.620	3.966.758	7,8	87,1
	İmalat sanayi	25.697	30.811	528.020	4,9	119,9
İngiltere	Tüm işletmeler*	269.095	210.670	1.966.355	13,7	78,3
	İmalat sanayi	13.965	16.355	174.780	8,0	117,1

Kaynak: TÜİK Sanayi ve Hizmet İstatistikleri 2005, TÜİK İş Demografisi İstatistikleri 2005, Eurostat 2005
*: Sanayi ve hizmet sektörlerine ilişkin veridir
**: AB ülkelerindeki toplam işletme sayısı *aktif işletmeler'i göstermektedir.

Yeni kurulan işletmelerin başarı şansının artırılması, işletmenin iş planına dayalı olarak kurulmasını sağlamak ve kritik başlangıç evresinde uygun destekleri sağlamak ile mümkün olabilecektir. KOSGEB ve KOSGEB ile işbirliğinde İŞKUR, belediyeler ve meslek kuruluşlarınca ücretsiz uygulamalı girişimcilik eğitimleri düzenlenerek yeni girişimcilerin iş planı hazırlamalarına ve bu plana dayalı yeni iş kurmalarına yardımcı olunmaktadır. İş Geliştirme Merkezleri (İŞGEM), girişimcilerin en kırılgan dönemi olan başlangıç evresinde işlik tahsisi, ortak ofis ekipmanı ve ofis hizmetleri, iş planı hazırlama, danışmanlık ve yönlendirme gibi hizmetlerle girişimcilere destek olmaktadır. Dünya Bankası ve AB kaynakları ile KOSGEB tarafından Zonguldak, Tarsus, Karadeniz Ereğli, Eskişehir, Adana, Mersin, Van, Avanos, Samsun, Elazığ, Yozgat, Diyarbakır, Pendik, Hacibektaş, Çorum, Kütahya'da 16 adet İŞGEM kurulmuştur. Bu İŞGEM'lerde 2010 yılı sonu itibarıyla 333 işletmede toplam 3.007 kişiye istihdam sağlanmaktadır. AB

Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı Bölgesel Rekabet Edebilirlik Programı (IPA BRÖP) kapsamında Kastamonu, Malatya ve Tokat'ta İŞGEM kurulmasına ilişkin proje devam etmektedir. KOSGEB veya KOSGEB ile işbirliği içinde diğer kuruluşlar tarafından düzenlenen uygulamalı girişimcilik eğitimlerine katıldıktan sonra işletmelerini kuran veya İŞGEM'lerde yer alan işletmelere; KOSGEB tarafından Yeni Girişimci Desteği verilmektedir.

Hedefler:

1- Girişimcilik kültürünün tüm topluma yayılması sağlanarak girişimcilik ortamının gelişmiş ülkeler ile kıyaslanabilir düzeyde iyileştirilmesi

Stratejiler:

- Potansiyel girişimci adaylarına eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi,

- Eğitim müfredatında girişimcilik konusuna verilen ağırlığın artırılması,
- Girişimciliği teşvik etmek üzere yarışma, ödül, tanıtım gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesi,
- Kurumlar arası koordinasyonun sağlanması için "Girişimcilik Konseyi" gibi yapıların oluşturulmasıdır.

3- Özel hedef gruplarının iş kurma sürecinde önlerine çıkan engelleri aşmaları ve yeni iş kurmaları için destekler sağlanması

Strateji:

- Özel hedef gruplarına yönelik eğitim danışmanlık ve yönlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesidir.

2- Girişimcilerin kuracakları yeni işletmeler için iş yeri mekânı, ofis hizmetleri, eğitim ve danışmanlık gibi hizmetler sunarak büyümelerinin sağlanması

Stratejiler:

- İnkübasyon hizmetlerinin ve başlangıç dönemi desteklerinin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi,
- İşini yeni kurmuş girişimcilere yönelik eğitim, danışmanlık ve yönlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesidir.

4.2 Stratejik Alan 2 - KOBİ'lerin Yönetim Becerilerinin ve Kurumsal Yetkinliklerinin Geliştirilmesi

Mevcut durum

KOBİ'lerin, özellikle firma yapılarından kaynaklanan sorunlar "2.2 KOBİ'lerin Türkiye Ekonomisindeki Payları ve Temel Özellikleri" başlığı altında detaylıca açıklanmıştır. Bu sorunlar KOBİ'lerin, içinde buldukları rekabet ortamına uyum sağlamakta zorlanmalarına neden olmaktadır.

KOBİ'lerin yönetim becerilerinin ve kurumsal yetkinliklerinin geliştirilmesi konusunda başta KOSGEB, DTM, MPM, TPE, TSE, TOBB, TESK, Kalkınma Ajansları olmak üzere farklı kurum ve kuruluşlar tarafından eğitim, danışmanlık, pazarlama, sinai mülkiyet hakları, nitelikli istihdam, kalite geliştirme, verimlilik, test - analiz, bilgilendirme, bilinçlendirme ve yönlendirmeye yönelik hizmet ve destekler sunulmaktadır. KOSGEB tarafından yürütülen anket¹ çalışması sonuçlarına

göre, teknik eğitim, danışmanlık ve istihdam ihtiyaçları hariç olmak üzere, KOBİ'lerin rekabet güçlerini etkileyen temel sorunlarında bölgesel ve sektörel bakımdan büyük farklılıklar bulunmamaktadır. Tablo 18'de, ankete katılan KOBİ'lerin rekabet güçlerini etkileyen en önemli iki sorun olarak tanımladıkları hususlar verilmiştir. Buna göre; KOBİ'lerin %45'i finansmana erişimi, %38'i istihdam maliyetlerinin yüksekliğini, %30'u ise müşterilerin alım gücü düşüklüğünü en önemli iki sorun içinde saymıştır. Tablo 19'da, ankete katılan KOBİ'lerin rekabet güçlerinin artırılması için odaklanılması gereken en önemli iki öncelik olarak tanımladıkları hususlar verilmiştir. Tabloya göre, KOBİ'lerin %48'i yeni pazarlara girmeyi, %46'sı pazar payının artırılmasını, yine %46'sı üretim / hizmet maliyetinin azaltılmasını en önemli iki öncelik içinde saymıştır. Her iki tablo da, sektör ve bölgelere göre temel sorunlar ve öncelikler açısından minör düzeyde farklılıklar içermektedir.

Tablo 18 - Rekabet gücüne ilişkin sorunlar anketine KOBİ'lerin verdiği cevaplar, (2010)

KOBİ'lerin tanımladığı sorunlar	Oran (%)*
Finansman imkanlarının azlığı/finansmana erişimdeki sorunlar	45
İstihdam maliyetlerinin yüksekliği	38
Müşterilerin alım gücünün düşüklüğü	30
İdari mevzuat ve bürokrasiyle ilişkili sorunlar	27
Nitelikli insan kaynağının yetersizliği	20
Yeni teknolojileri tespit etme, seçme ve edinmeyle ilişkili sorunlar	13
Altyapı (yol, enerji, iletişim, tesis, vb.) sorunları	12
Yeni teknolojileri kullanmayla ilişkili sorunlar	11
Ürünler/hizmetlere olan talebin azlığı	9
Ürün/hizmet kalitesinin yetersizliği	6

* Tablodaki oranlar, aynı satırdaki sorun tanımını, rekabet gücünü etkileyen en önemli iki sorunu içinde sayan KOBİ'lerin yüzdesini göstermektedir.

Tablo 19 - Rekabet gücü öncelikleri anketine KOBİ'lerin verdiği cevaplar, (2010)

KOBİ'lerin tanımladığı öncelikler	Oran (%)*
Yeni pazarlara girme	48
Pazar payının artırılması	46
Üretim/hizmet maliyetinin azaltılması	46
Yeni ürün/hizmet geliştirme	34
Yeni teknolojileri tespit etme, seçme ve edinme	34
Ürün/hizmet kalitesinin artırılması	32
Yurt dışından stratejik işbirlikleri oluşturulması	29
Yurt içinde stratejik işbirlikleri oluşturulması	26
Üretim/hizmet süreçlerinin iyileştirilmesi	25
Mevcut ürünlerin/hizmetlerin iyileştirilmesi	23
Organizasyonun/yönetim fonksiyonlarının iyileşmesi	22

* Tablodaki oranlar, aynı satırdaki gelişim önceliğini, rekabet güçlerinin artırılması için odaklanılması gereken en önemli iki öncelik içinde sayan KOBİ'lerin yüzdesini göstermektedir.

¹ KOSGEB Destek Sisteminin Analizi Projesi kapsamında 2010 yılında çeşitli sektörlerden 5.149 KOBİ'ye uygulanan ihtiyaç analizi anketi

İşletmelerin ölçek ve gelişme evreleri (kuruluş, büyüme ve küresel ölçekte büyüme) açısından ise sorun ve ihtiyaçlar farklılaşabilmektedir. Ancak, KOBİ'lerin yönetim becerilerinin ve kurumsal yetkinliklerinin geliştirilmesi alanındaki mevcut desteklerde ölçek ve gelişme evresini dikkate alan ayırıştırma yeterince yapılmamaktadır. Bu durumun, aşağıda belirtilen hedef ve stratejilerle ilgili eylemleri yürütecek kurum ve kuruluşlar tarafından dikkate alınması gerekmektedir.

Bu stratejik alan kapsamında sunulan mevcut destekler açısından belirtilmesi gereken bir diğer önemli husus, KOBİ'lere yönetim danışmanlığı ve teknik destek hizmeti sunan kişi ve kuruluşların sertifikasyonu ile ilgilidir. Bu kişi ve kuruluşlara ilişkin yeterlilik kriterlerine dayanan bir belgelendirme mekanizması hayata geçirilmeden, KOBİ'lerin alacağı danışmanlık ve teknik destek hizmetlerinden fayda elde etmesi sağlanamayacaktır.

Kümelenme, sektörel yeteneklerin ve yerel bilgi birikiminin bulunduğu bölgelerin geliştirilmesi için önemli bir araçtır. Türkiye'de başta organize sanayi bölgeleri olmak üzere kümelenme potansiyeli taşıyan oluşumlar bulunmakla beraber, bunların geliştirilerek rekabetçi kümelere dönüştürülmesi ve yeni rekabetçi kümeler oluşturulması gerekmektedir. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından kümelere yönelik olarak Haziran 2010'da "Rekabet Edebilirlik Destek Programının Geliştirilmesi Projesi" başlatılmıştır. Proje kapsamında belirlenmiş illerde kümelerin ihtiyaç analizi yapılmaktadır. 2011 Yılı Programı'nda, kümelenme konusunda yerel ve merkezi düzeyde politika çerçevesini çizecek bir strateji belgesi hazırlanması hususu yer almıştır. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Kalkınma Ajansları ve KOSGEB, söz konusu çalışmalar sonucunda ortaya konacak küme destek stratejilerinin hayata geçirilmesi sürecinde, sahip oldukları destek mekanizmaları ile yer alabilecektir.

Hedefler:

1- KOBİ'lerin, yönetim, kurumsallaşma, pazarlama, verimlilik,

kalite, standardizasyon, sınai mülkiyet hakları, bilgi iletişim teknolojilerinin kullanımı vb. konularda bilgiye erişimlerinin kolaylaştırılması ve desteklenmesi

Stratejiler:

- Belirlenen ihtiyaçlar dikkate alınarak gerekli hizmet ve desteklerinin verilmesi,
- KOBİ'lerin Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programı (CIP) - Girişimcilik ve Yenilik Programı (EIP) hakkında farkındalığının artırılmasıdır.

2- KOBİ'lerin uluslararası pazarlara erişim becerilerinin geliştirilmesi ve desteklenmesi

Stratejiler:

- KOBİ'lerin ihracata başlama, hedef yurt dışı pazar sahasını genişletme ve bu pazarlardaki rekabet gücünü artırma konularında desteklenmesi,
- Potansiyel pazarların olduğu ülkelerde Türk işletmelerini yönlendirecek ağ yapılarının kurulması,
- Avrupa İşletmeler Ağı'nın (EEN) etkinliğinin artırılmasıdır.

3- KOBİ'lerde işbirliği kültürünün geliştirilmesi ve desteklenmesi

Stratejiler:

- KOBİ'lerin ve KOBİ'lere hizmet eden meslek kuruluşlarının işbirliğine dayalı proje üretmelerinin sağlanması,
- Kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesidir.

4- Nitelikli işgücü istihdamının desteklenmesi ve işletme çalışanlarının niteliğinin geliştirilmesi

Stratejiler:

- İşbaşında mesleki yeterlilik kazandırmaya yönelik çalışmaların artırılması,
- KOBİ'lerde nitelikli eleman istihdamının desteklenmesidir.

5- KOBİ'lerin, ilgili ulusal ve uluslararası standartlara uyum yeteneklerinin artırılması

Stratejiler:

- Danışmanlık mesleğinin ulusal yeterlilik sistemine

dahil edilmesi ve bu meslek için belgelendirme alt yapısının kurulması,
 - TSE tarafından KOBİ Masası uygulamasının başlatılması,
 - Özel sektörün test - muayene laboratuvarı kurma konusundaki ortak girişimlerinin desteklenmesi,
 - Kamuya ait test - muayene laboratuvarlarının hizmet kalitesinin geliştirilmesi ve ücretlendirmede KOBİ'lerin gözetilmesi,
 - Çevre ve iklim değişikliği konularıyla ilgili projelerin teşvik edilip uygulamaya konması,

- Büyük endüstriyel kazaların kontrolü ile ilgili mevzuata uyum konusunda KOBİ'lerin bilinç düzeyinin yükseltilmesi,
 - Gözetim ve denetim faaliyetlerinde bulunan kurumların idari ve teknik kapasitesinin artırılması, kurumlar arasında eşgüdümün sağlanması,
 - Enerji etüdüleri, verimlilik artırıcı projeler ve enerji verimliliği eğitim hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve daha fazla KOBİ'ye ulaştırılmasıdır.

4.3 Stratejik Alan 3 - İş ve Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Sürecinde KOBİ'lerin Gözetilmesi

Mevcut durum

Küreselleşme süreci ile giderek yoğunlaşan ve bilgi ekonomisine dayalı bir kavram haline gelen rekabet, ekonomide ağırlıklı bir yere sahip olan KOBİ'lerin yapısal özelliklerinin daha iyi algılanmasını sağlayarak, KOBİ'lerin rekabet güçlerinin artırılmasına yönelik politikaların izlenmesi gereğini ortaya koymuştur. KOBİ'lerin yapısal özelliklerini ekonomiye azami fayda sağlayacak şekilde kullanmaları, idari, yasal ve mali düzenlemeler açısından iş ortamını basitleştirici çeşitli önlemlerin uygulamaya koyulmasını gerektirmektedir.

Türkiye'de son dönemde, başta makroekonomik istikrarın

sağlanması olmak üzere yapılan düzenlemelerle iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesinde önemli mesafe alınmıştır.

Dünya Bankasının "Doing Business 2011" raporunda, 183 ülke arasında iş yapma kolaylığı açısından yapılan sıralamada Türkiye 65. sıradadır. İlgili kuruluşlar tarafından verilen izin, onay ve lisans işlemlerinde yeterince açık olunmaması, mükerrerlik ve bürokrasinin fazlalığı gibi sorunlar çeşitli düzenlemelere rağmen devam etmektedir. Rapora göre iş ortamı değerlendirme kriterlerinin bazıları bakımından Türkiye'nin seçilmiş ülkelerle karşılaştırılması Tablo 20'de verilmiştir. Türkiye'nin özellikle iş kapatma kriteri ve iş kapatma süresi açısından iş ortamı performansının yeterli olmadığı görülmektedir.

Tablo 20 - Türkiye ve seçilmiş bazı ülkelerin iş ortamı değerlendirme kriterleri bakımından karşılaştırılması, (2011)

Değerlendirme kriteri	TR	ABD	HND	JP	KR	MLZ	İNG	ALM	BRZ
İş yapma kolaylığı genel sıralaması	65	5	134	18	16	21	4	22	127
İş başlatma kriteri sıralaması	63	9	165	98	60	113	17	88	128
İş başlatma süresi (gün)	6	6	29	23	14	17	13	15	120
İş kapatma kriteri sıralaması	115	14	134	1	13	55	7	35	132
İş kapatma süresi (yıl)	3,3	1,5	7	0,6	1,5	2,3	1	1,2	4

Kaynak: Dünya Bankası Doing Business 2011 (HND: Hindistan, JP: Japonya, KR: Kore, MLZ: Malezya, İNG: İngiltere, ALM: Almanya, BRZ: Brezilya)

YOİKK çalışmaları kapsamında kurulmuş olan teknik komiteler, kamu ve özel sektör işbirliği ile yatırım ortamının iyileştirilmesine ilişkin eylem planları oluşturmakta, planlardaki gelişmeler değerlendirilmekte ve ortaya çıkan sorunlara çözüm getirilmeye çalışılmaktadır. Çalışmalar hakkındaki bilgiler, 2009 yılında www.yoikk.gov.tr adresinden erişime açılan YOİKK Portalında yayınlanmaktadır.

2006 yılında yayımlanan Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları kapsamında mevzuat sistemine giren düzenleyici etki analizi uygulaması ilgili kurumlar tarafından uygulanmaktadır. Avrupa Küçük İşletmeler Yasası'nın ana temalarından birini oluşturan "önce küçük olanı düşün" prensibi, yeni yasal ve idari girişimlerin uygulamaya konulmadan önce bunların KOBİ'ler üzerindeki etkilerinin analiz edilmesini öngörmektedir. Söz konusu prensip doğrultusunda AB'de uygulanan "KOBİ Testi" prosedürünün uygulama sonuçlarına göre Mevzuat Hazırlama Usul ve Esaslarında veya ayrı bir yönetmelikte benzer prosedürler tanımlanabilecektir.

Kamu hizmetlerinin, vatandaşlar ve iş dünyasının ihtiyaç ve beklentilerine uygun olarak etkin, hızlı, kaliteli, sürekli, güvenilir, şeffaf ve bütünlük şeklinde sunumu için e-devlet çalışmaları devam etmektedir. Bu çalışmalar ile iş dünyasına dönük pek çok kamu hizmeti elektronik ortama taşınmıştır. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda "Girişimci Bilgi Sistemi" kurulmuştur. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Ticaret Sicil Memurluklarında tutulan bilgilerin kademeli olarak veritabanına aktararak tüm sicil memurluklarının işlemlerinin sistem üzerinden gerçekleştirilmesi için Merkezi Sicil Kayıt Sistemi Projesini (MERSİS) başlatmıştır. KOBİ'lerin toplam işletmeler, istihdam, yatırım, katma değer, ihracat, krediler içindeki paylarına ilişkin istatistiklere erişimde sorun devam etmektedir. 2010 AB İlerleme Raporu'nda "Küçük ve orta boy işletmelere ilişkin verilerin kalitesi ve yayımlanma sıklığı hâlâ yetersizdir." eleştirisi yer almıştır.

18.9.2009 tarih ve 27353 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5891 sayılı Kanun ile KOSGEB hedef kitlesi imalat sanayi sektörü dışındaki KOBİ'leri de kapsayacak şekilde genişlemiştir. Kanun değişikliğinden sonra KOSGEB, proje ve program esaslı yeni destek sistemine ilişkin mevzuatı uygulamaya almış ve 2010 yılı sonu itibarıyla teşkilat açını 49 ile genişletmiştir. 16 Temmuz 2009 tarih ve 27290 sayılı Resmi

Gazete'de yayımlanan "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı" ile yatırım teşvik sisteminde bölgesel ve sektörel uygulamaya geçilmiştir. 2009 Temmuz'da 16 yeni Kalkınma Ajansının kurulmasına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı yayımlanmış ve böylece 26 NUTS Düzey 2 bölgesinin tümünde Kalkınma Ajansı kurulması süreci tamamlanmıştır. 2011 yılı Şubat ayı itibarıyla 26 Düzey 2 bölgesinin 24'ünün bölge planları Kalkınma Ajanslarının koordinasyonunda hazırlanmıştır. Bölge planları KSEP'in uygulama sürecinde KOBİ politikasına bölgesel gelişme yaklaşımı kazandırarak merkezi düzeyde uygulanmakta olan destekleri tamamlayıcı ve iyileştirici atlık oluşturacak ve kurulma çalışmaları devam eden Bölgesel Gelişme Komitesi işler hale geldiğinde söz konusu alanda KSEP Yönlendirme Komitesi ile koordinasyon sağlanacaktır.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığının koordinasyonunda Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi ve Eylem Planı hazırlanmıştır. Sanayide sektörlerin rekabet gücünü artırmaya katkı sağlayacak sektörel stratejilerin hazırlanmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

6015 sayılı "Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun" 23 Ekim 2010 tarih ve 27378 Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Hedefler:

1- İş ve yatırım ortamını etkileyen düzenlemelerde ve kamu hizmetlerinin sunumunda KOBİ ihtiyaçlarına duyarlılığın artırılması

Stratejiler:

- Şirket kuruluş, tasfiye, iflas ve birleşme işlemlerinde süreç kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılması,
- Kooperatifleşmenin sağlayacağı faydalar konusunda farkındalık oluşturulması,
- Kooperatiflerin işlem süreçlerini basitleştirici düzenlemelerin yapılması,
- Yatırım Destek Ofislerinin yatırım süreçlerini kısaltmayı ve basitleştirmeye yönelik faaliyetleri etkin olarak uygulamaya devam edilmesi,
- Ticaret ve esnaf sicili kaydında aranan bilgilerin ilgili kurumların veritabanlarından doğrudan temin edilebilmesinin sağlanması,

- Kuruluşu izleyen şirket işlemlerinin tek bir noktadan ve elektronik ortamda gerçekleştirilmesi,
- KOBİ Beyannamesinde KOBİ'lerden talep edilen verilerin ilgili kurumlardan doğrudan temin edilmesi,
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, SGK'ya ve İŞKUR'a ayrı ayrı verilen belgelerin tek bir yere verilmesi sağlanarak bürokratik formalitelerin azaltılması,
- Tüm çevre izinlerinin başvuru ve diğer işlemlerinin elektronik ortamda takip edilmesi,
- Avrupa Birliği tarafından benimsenen "Önce Küçükü Düşün" ilkesinin ülkemizde KOBİ'lere hizmet veren ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından benimsenmesinin sağlanması,
- Sanayinin geliştirilmesi açısından önem arz eden hizmet sektörlerindeki KOBİ'ler için desteklerin geliştirilmesi ve uygulanması,
- Başta taşıma ve yazılım olmak üzere ihracata konu hizmet sektörlerinin ihtiyaçlarının belirlenerek bu sektörlerle yönelik desteklerin geliştirilmesi ve uygulanması,
- Kalkınma Ajansları ve KOSGEB işbirliğinin

- güçlendirilmesi,
- KOBİ'lerin kamu ihaleleri konusunda bilgilendirilmesine yönelik faaliyetler ve e-ihale uygulamalarının yaygınlaştırılması,
- KOBİ'lerin ihaleye katılımını engelleyen yeterlik kriterlerinin belirlenmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılmasıdır.

2- KOBİ'lerle ilgili konularda sağlıklı karar verme zemininin oluşturulması için politika üreticilerin ihtiyaç duyacağı KOBİ istatistiklerinin üretilmesi

Stratejiler:

- KOBİ'lerin belirlenecek temel göstergeler içindeki payları, sektörel / bölgesel / ölçeksel dağılımları vb. konulara ilişkin istatistiklerin düzenli olarak yayınlanması,
- Sanayi ve ticaret sektörlerindeki verilerin sistematik olarak toplanmasıyla oluşturulmakta olan girişimci bilgi sisteminin geliştirilmesi çalışmalarına Sanayi ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda devam edilmesidir.

4.4 Stratejik Alan 4 - KOBİ'lerin Ar-Ge ve Yenilik Kapasitesinin Geliştirilmesi

Mevcut durum

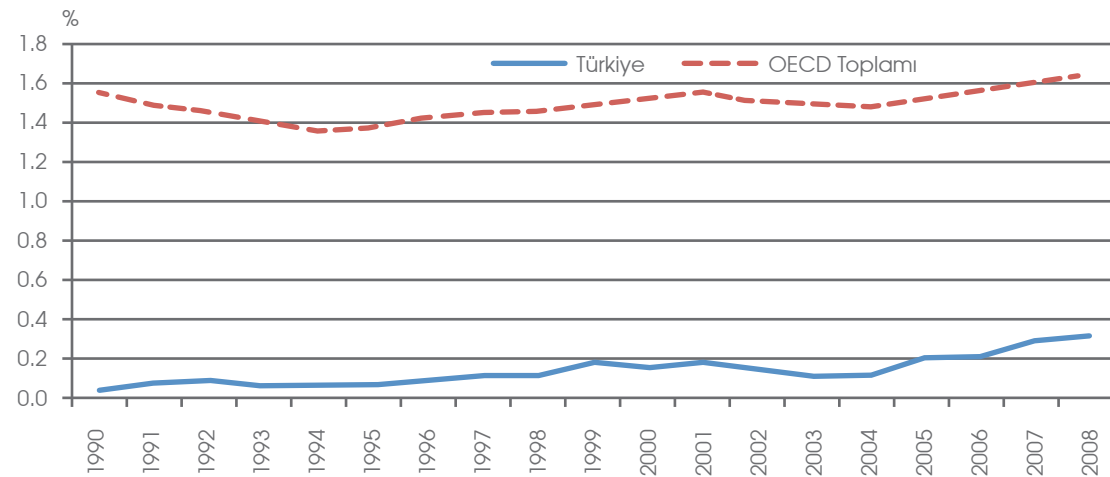
1960'lara kadar üretim kapasitesi, 1970'lerde maliyet ve fiyat kavramları, 1980'lerde kalite kavramı, 1990'larda ürün çeşitliliği rekabet üstünlüğü konusunda ön plana çıkmıştır. Küreselleşme sürecinin piyasalara olan yansımaları sonucunda günümüzde artık müşterilerin kolaylıkla ulaşamadığı ürün ve hizmet neredeyse kalmamıştır. 2000'lerde alıcılar, en düşük fiyatlı, en kaliteli, en iyi teslimat, ödeme ve satış sonrası hizmet imkanlarına sahip ürün seçenekleri arasında seçim yapabilmektedir. Bu nedenle günümüzde, ürün ve hizmetlerinde rakiplerinden farklı olabilen bir başka ifadeyle yenilik yapabilen işletmeler rekabet üstünlüğünü elde edebilmektedir.

Ülkelerin Ar-Ge performanslarının değerlendirilmesinde; özel sektör Ar-Ge harcamalarının milli gelire oranı, yüksek

teknolojili ürünlerin toplam üretim ve ihracata oranı ve patent başvuruları dikkate alınan önemli kriterlerdir. Şekil 8'de, Türkiye'de özel sektör Ar-Ge harcamalarının GSYİH'ye oranının 1990'da %0,05 iken 2008'de %0,32'ye yükseldiği görülmektedir. Ancak bu oran OECD ortalaması olan %1,63'ün hala çok altındadır. Toplam ürün ihracatında yüksek teknolojili ürünlerin (havacılık ve uzay, bilgisayar, ilaç, bilimsel aygıtlar, elektrikli makine) payının seçilmiş ülkelerle karşılaştırmasının gösterildiği Şekil 9'da, bu ürün grubunda Türkiye'nin istenen düzeyde olmadığını ortaya koymaktadır. Yerli patent başvuru yoğunluğunun diğer ülkelerle karşılaştırması Tablo 21'de verilmektedir. IX. Kalkınma Planındaki orta ve yüksek teknolojili ürün gruplarına ilişkin politikaları realize etmek için KOBİ'lere yönelik Ar-Ge ve yenilik desteklerinin yaygınlaştırılarak sürdürülmesi gerekmektedir.

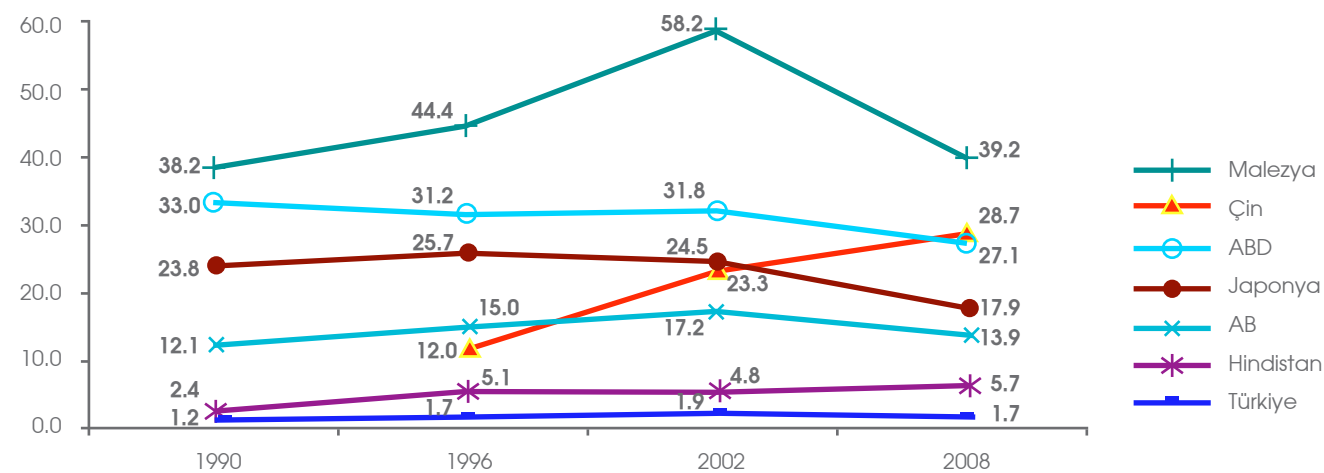
Girişimciliğin
ve Dinamizmin
Kaynağı
KOBİ'ler...

Şekil 8 - İş dünyası Ar-Ge Harcamalarının GSYİH içindeki payı - Türkiye ve OECD karşılaştırması, (1990 - 2008)

Kaynak: OECD Science, Technology and Industry Outlook 2010 (iş dünyası, ürün ve hizmet üretkenleri ile bunlara hizmet veren kar amacı gütmeyen kuruluşları kapsamaktadır)

Şekil 9- Toplam ürün ihracatında yüksek teknolojlü ürünlerin payı (Seçilmiş ülkeler ve Türkiye karşılaştırması, 1990 - 2008)

Kaynak: Worldbank indicators (<http://data.worldbank.org/indicator>)

Tablo 21 - Karşılaştırmalı patent istatistikleri, (2006 - 2008)

Ülkeler	Milyar Dolar GSYİH Başına Yerli Patent Başvuruları			Milyon Dolar Ar-Ge Harcaması Başına Yerli Patent Başvuruları		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
ABD	17,5	18,6	17,8	0,7	0,7	0,7
Japonya	87,4	82,4	82,2	2,7	2,5	2,4
Almanya	18,1	17,5	17,8	0,8	0,7	0,7
Çin	20,6	22,8	26,6	1,7	1,8	2,0
G. Kore	116,2	113,9	102,6	4,1	3,7	3,3
Türkiye	1,3	2,1	2,5	0,2	0,4	0,4

Kaynak: 2011 Yılı Programı

TÜBİTAK, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, KOSGEB, DTM ve TTGV'nin Tablo 14'te belirtilen Ar-Ge ve yenilik destek programları sürdürülmektedir. KOSGEB tarafından 2010 yılı Mayıs ayında Endüstriyel Uygulama Destek Programı duyurulmuştur. Bu programda, Ar-Ge faaliyetleri sonucunda ortaya çıkarılan ürünlerinin ticarileştirilmesine yönelik KOBİ projeleri desteklenmektedir. Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri alanında sağlanan teşvikleri düzenlemek üzere hazırlanan 5746 sayılı Araştırma Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'un 2008 yılında yürürlüğe girmesini müteakip 99 Ar-Ge Merkezi başvurusu yapılmış ve Eylül 2010 itibarıyla 76 işletmeye Ar-Ge Merkezi Belgesi verilmesi uygun bulunmuştur¹. Aynı Kanun çerçevesinde uygulanmaya başlanan Teknogirişim Sermayesi Desteği Programı kapsamında 2010 yılı Ekim ayı itibarıyla toplam 883 iş fikri başvurusu alınmış ve alınan başvurudan bugüne kadar 180'i desteklenmeye değer bulunarak iş planları doğrultusunda prototip gerçekleştirme çalışmaları başlatılmıştır. 2010 yılı itibarıyla 27 aktif Teknoloji Geliştirme Bölgesi bulunmaktadır.

İlki 1992 yılında kurulan KOSGEB Teknoloji Geliştirme Merkezleri (TEKMER) sayısı, kurulma sürecinde olanlarla birlikte 2010 yılında 28'e ulaşmıştır. TEKMER'ler, teknoloji yönelimli yeni küçük işletmeleri desteklemek, mevcut küçük işletmelerin yeni üretim yöntemleri geliştirerek piyasalara yeni ürünler

kazandırmalarını sağlamak, işletmelerin Ar-Ge, yenilik ve endüstriyel uygulama faaliyetlerini desteklemek ve üniversite sanayi işbirliğinin güçlendirilmesine katkıda bulunmak amacıyla kurulmuştur. TEKMER'lerin yanı sıra, aynı inkübatör mantığı çerçevesinde ancak binasız olarak, KOSGEB ile üniversiteler arasında gerçekleştirilen Ar-Ge ve inovasyon işbirliği sayısı, protokol sürecinde olanlarla birlikte 2010 yılında 36'ya ulaşmıştır. TEKMER'ler ve üniversite işbirliği protokolleri kapsamında 1992 yılından bu yana 1.800 Ar-Ge projesi desteklenmiş, 174 proje başarı ile tamamlanmış, 853 projenin ticarileşmesi ve 312 patent belgesi alınması sağlanmıştır.

Hedefler:

1- KOBİ'lerin Ar-Ge, yenilik, tasarım konusundaki farkındalıklarının artırılması ve faaliyetlerinin desteklenmesi

Stratejiler

- Farkındalık, tanıtım ve eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi,
- Ar-Ge, yenilik, tasarım konusundaki faaliyetlerin desteklenmesi,
- KOSGEB'in üniversitelerle işbirliği yaparak tesis ettiği Teknoloji Geliştirme Merkezleri (TEKMER) ve Ar-Ge ve inovasyon işbirliği protokolleri kapsamındaki desteklerin yaygınlaştırılarak sürdürülmesidir.

2- Ar-Ge ve yenilik projelerinin ticarileştirilmesine yönelik destek mekanizmalarının oluşturulması

Strateji

- Ar-Ge faaliyetleri sonuçlarının ürün veya hizmete dönüştürülmesi süreçlerine yönelik mali ve teknik desteklerin verilmesidir.

3- KOBİ'ler ile büyük ölçekli işletmeler ve üniversiteler arasındaki işbirliğinin artırılması

Strateji

- KOBİ'lerin, büyük ölçekli işletmeler ve üniversitelerle bir araya gelmesini sağlayacak mekanizmaların geliştirilmesi ve sayıca artırılmasıdır.

4.5 Stratejik Alan 5 - KOBİ'lerin ve Girişimcilerin Finansmana Erişimlerinin Kolaylaştırılması

Mevcut durum

KOBİ'lerin ekonomideki esnekliklerine rağmen varlıklarını devam ettirebilmeleri ve büyümeleri için gerekli en önemli unsurlardan biri finansmandır. KOBİ'ler gerek finansal kaynaklara ulaşmakta yaşanan zorluklar ve gerekse kaynak maliyetinin yüksek olması nedeniyle yatırımlarını genellikle özsermaye ile gerçekleştirmek zorunda kalmaktadırlar. Bu durum zaten kaynakları kısıtlı olan işletmelerin yatırım kararlarını olumsuz yönde etkilemektedir. 2007- 2013 dönemini kapsayan IX. Kalkınma Planında "İşletmelerin uygun koşullarla finansman kaynaklarına erişimi kolaylaştırılacak ve bu kaynaklarda çeşitlilik sağlanacaktır. Başta KOBİ'ler olmak üzere girişim sermayesi, başlangıç sermayesi ve kredi garanti sistemi geliştirilerek işletmelerin kredi temini kolaylaştırılacaktır." plan hükmü yer almaktadır. Bu çerçevede; KOBİ'lerin finansman sorunlarının aşılabilmesi için dünyada uygulaması olan pek çok destek aracının ülkemizde de etkin ve geniş bir şekilde kullanılabilmesi için çalışılmaktadır.

KOBİ kredilerinin toplam krediler içindeki payı BDDK 2011 Ocak ayı verilerine göre %24'tür. KOSGEB, 2003 yılından bu yana KOBİ'lerin uygun koşul ve vadelerde banka kredilerine erişebilmelerini sağlamak amacıyla geliştirdiği kredi destek programlarıyla KOBİ'lerin bankalardan aldıkları istihdam, yatırım, pazarlama kredileri için faiz desteği vermektedir. Son yıllarda KOSGEB kredi faiz desteği için ayrılan kaynağın artırılması ile, 2006 yılında 322 Milyon TL, 2007 yılında 1,36 Milyar TL, 2008 yılında 1,4 Milyar TL, 2009 yılında 2,8 Milyar TL tutarında kredi hacmi oluşturulmuştur. 2010 yılı Kasım ayında duyurulan işletme ve pazarlama kredileri için toplam

80.295 başvuru alınmıştır. Halk Bankası tarafından esnaf ve sanatkarlar ile KOBİ'lere 2007 yılında 9,9 Milyar TL, 2008 yılında 10,4 Milyar TL, 2009 yılında 12,3 Milyar TL, 2010 yılı Haziran ayı itibarıyla 13,6 Milyar TL kredi verilmiştir¹.

KOBİ'ler banka kredilerine erişimde teminat konusunda sorun yaşamaktadır. Bu noktada önemli bir çözüm olarak görülen kredi garanti kuruluşları, verdikleri kredi garanti hizmeti ve üstlendikleri risk ile KOBİ'lerin daha çok banka kredisi kullanabilmelerini sağlamakta, uzun vadeli ve uygun maliyetli kredilerden KOBİ'lerin de yararlanmasını mümkün hale getirmektedir. KOBİ'lere kredi kefaleti sağlamak üzere kurulan Kredi Garanti Fonu A.Ş. (KGF A.Ş.)'nin sermayesi 2009 yılı Ekim ayında 60 milyon TL'den 240 milyon TL'ye yükseltilmiştir. KOSGEB ve TOBB, %33'er payla şirkete ortaktır. 15 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15197 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Hazine Müsteşarlığı'nın kredi garanti kurumlarına 1 milyar TL'ye kadar destek sağlayabilmesine ilişkin yapılan düzenleme çerçevesinde 2010 yılı başı itibarıyla KGF A.Ş. tarafından hazine destekli kefalet işlemlerine başlanmıştır. KGF A.Ş.'nin KOSGEB destekli kredilerle ilgili banka protokollerinde taraf olmasının sağlanması ve şube sayısının 24'e yükseltilmesi ile 1994 - 2004 yılları arasında 776 işletmeye kredi kefaleti sağlanmışken, bu rakam 2005 ile - 2010 Kasım arasındaki dönemde 5.300² işletme şeklinde gerçekleşmiştir. KGF A.Ş.'nin iş süreçlerinin, kurumsal yapısının ve destek performansının iyileştirilmesine yönelik çalışmaların sürdürülmesi gerekmektedir.

Girişim sermayesi şirketleri, fonlarındaki kaynakları iş fikirleri olan ve gelecek vaat eden şirketlere yatırarak bu şirketlere her aşamasında yol göstermek suretiyle büyümelerini

sağlamak ve bu şirketlerin üreteceği katma değerlerden yararlanmayı hedeflemektedir. KOBİ Girişim Sermayesi ve Yatırım Ortaklığı A.Ş. (KOBİ A.Ş.), KOBİ'lerin ekonomik faaliyetlerine yardımcı olmak, mevcut tesislerine veya yeni yatırımlarına sermaye katkısında bulunarak ve ortak olarak risklerine katılmak, danışmanlık ve eğitim hizmetleri vermek amacıyla 1999 yılında kurulmuştur. TOBB %47,8, KOSGEB %12,3 oranında payla şirkete ortaktır. 2003 yılından itibaren aktif olarak çalışmaya başlayan KOBİ A.Ş., bugüne kadar 7 işletmeye ortak olarak girişim sermayesi fonu sağlamıştır. 2009 yılında şirketin sermayesi 20 milyon TL'den 38 milyon TL'ye çıkarılmıştır. KOBİ A.Ş. bünyesinde bir iş melekleri ağı oluşturulmasına yönelik bir çalışma da başlatılmıştır. İş melekleri, yenilikçi fikirleri olan girişimcilere sermaye sağlayan, şirket kuruluşunda ve idaresinde katkı sağlayan ve şirket belirli bir noktaya geldiğinde yatırımdan ayrılan yatırımcılardır. Girişim sermayesine göre daha az bir sermaye katkısını içeren ve daha erken aşama desteklemeyi öngören bu finansman modeli ile ilgili ülkemizde çeşitli girişimler olmakla birlikte henüz tam olarak bir gelişme sağlanamamıştır. Türkiye'deki girişim sermayesi sisteminin geliştirilmesi amacıyla 2007 yılında Avrupa Yatırım Fonu, KOSGEB, TTGV ve Türkiye Kalkınma Bankası'nın ortaklığında İstanbul Girişim Sermayesi İnisiyatifi (IVCI) kurulmuştur. Şirket, ülkemizdeki girişim sermayesi şirketlerine fon ve KOBİ'lere sermaye desteği sağlamaktadır. Daha sonra Garanti Bankası ve NBG (National Bank of Greece) fona ortak olmuşlardır. IVCI tarafından bugüne kadar 4 adet girişim sermayesi fonuna yaklaşık 60 Milyon Avroluk yatırım kararı alınmış olup bu fonlardan iki tanesi ile toplam 21 Milyon Avroluk yatırım sözleşmesi imzalanmış bulunmaktadır. AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında "Gelişen 43' Girişim Sermayesi Fonu Projesi" ile yeni bir girişim sermayesi fonu kurulması konusundaki çalışmalar devam etmektedir.

Hedefler:

1- KOBİ'lerin banka kredilerine erişiminin artırılması

Stratejiler

- Kredi garanti sisteminin geliştirilmesi, Kredi garanti kuruluşlarının kefaletinin 3. grup teminatlardan daha üst grup teminat vasfına kavuşturulması yoluyla kredi piyasasının genişletilmesinin sağlanması,

- KOBİ'lerin banka kredilerinden uygun koşullarda yararlanılmasının sağlanması,
- İhracat kredi sigortası sistemi konusunda KOBİ'lerin bilinçlendirilmesi,
- Projeye dayalı APEX bankacılığı (toptan bankacılık) kapsamında kalkınma ve yatırım bankalarının
- KOBİ'lerin uluslararası finansmana erişimlerine aracılık etmeleridir.

2- Uluslararası kredi kriterleri ve kurumsal yönetim ilkeleri konusunda KOBİ'lerin bilinçlendirilmesi

Stratejiler

- KOBİ'lerin uluslararası kredi kriterleri ve kurumsal yönetim ilkeleri konusunda bilinçlendirilmesi ve uyum sağlamaya ilgili faaliyetler gerçekleştirilmesi,
- KOBİ'lerin finansal ve finansal olmayan raporlama standartlarına uyumlarının sağlanmasıdır.

3- Girişim sermayesi, iş melekleri ve KOBİ borsası sistemlerinin geliştirilmesi

Stratejiler

- KOBİ borsasının oluşturulması ve KOBİ'lerin borsaya katılım konusunda yönlendirilmesi,
- Yenilikçi finansman modellerinin geliştirilmesi,
- Girişimciler için girişim sermayesi gibi özendirici finansal kaynakların geliştirilmesi,
İş melekleri ile ilgili teşvik edici mekanizmaların geliştirilmesi, mevzuatın oluşturulmasıdır.

¹ 2011 Yılı Programı
² KGF A.Ş.'nin öz kaynakları ile sağladığı kredi kefaleti sayısı

¹ IPA Bölgesel Rekabet Edebilirlilik Programında belirlenen 43 ilde uygulanacaktır.

5-KSEP'in
Uygulanması,
Koordinasyonu
ve İzlenmesi

KSEP'in uygulanması, koordinasyonu ve izlenmesine ilişkin işlemler;

- Aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde,
- Aşağıda tanımlanan komiteler, sekretarya ve eylem / projelerden sorumlu kuruluşlar tarafından yürütülecektir.

Belirtilen usul ve esaslar ile komite ve sekretarya tanımları, YPK ve KSEP Yönlendirme Komitesi tarafından önceki plan dönemlerinde belirlenen uygulama, koordinasyon ve izleme esaslarının yerine geçer.

- KSEP'in uygulanması

KSEP'te yer alan hedef ve stratejiler çerçevesinde yürütülecek olan eylem / projeler 7. Bölüm'de (Eylem Planı) belirtilmiştir. Eylem / projeler, Eylem Planında tanımlanan "sorumlu kuruluşlar" tarafından yürütülür. Varsa, eylem / projelerde "işbirliği yapılacak kuruluş" olarak tanımlanan kuruluşlarla koordinasyonu, "sorumlu kuruluşlar" sağlar.

- KSEP'in koordinasyonu

KSEP'in izleme ve değerlendirilmesi ile genel yönlendirme kararlarının alınmasından **KSEP Yönlendirme Komitesi** sorumludur. KSEP Yönlendirme Komitesi tarafından gerekli görüldüğünde; mevcut proje / eylemlerde değişiklik yapılabilir, yeni proje / eylem eklenebilir, KSEP'in toplam süresi 5 yılı geçmeyecek şekilde uzatma kararları alınabilir, yeni bir planın hazırlanmasına ilişkin kararlar alınabilir. Hazırlanan yeni plan, YPK tarafından onaylandığında yürürlüğe girer.

KSEP'e ilişkin teknik anlamda yapılacak çalışmalardan **KSEP Teknik Komitesi** sorumludur. KSEP Teknik Komitesi, KSEP Yönlendirme Komitesince verilecek teknik çalışma görevlerini yerine getirir, ayrıca gerektiğinde, KSEP'te yer alan eylem / projelere ilişkin gelişmeler ışığında alınması gereken tedbirler hakkında öneri geliştirerek KSEP Yönlendirme Komitesine sunar.

KSEP'in uygulanmasının genel koordinasyonu ve komitelerin sekretaryası, KOBİ'lere ilişkin politikaların uygulanmasından doğrudan sorumlu kuruluş olan KOSGEB tarafından

gerçekleştirilir. KOSGEB, gerekli görülen durumlarda her iki komite toplantılarına da temsilci kurum / kuruluşlar dışındaki kuruluşlardan da katılımcı davet edebilir. Bu katılımcıların oy hakkı olmaz.

KSEP Yönlendirme Komitesinin oluşumu ve çalışma usulü:

KSEP Yönlendirme Komitesi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı başkanlığında, Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, DPT, Hazine Müsteşarlığı, DTM, TÜBİTAK, TÜİK, KOSGEB, TOBB ve TESK'in en az genel müdür / başkan / genel sekreter / yönetim kurulu üyesi düzeyindeki birer temsilcisinden oluşur. Kurum ve kuruluşların komitedeki temsilcileri KSEP Sekretaryasına yazılı olarak bildirilir ve ilgili kurum / kuruluşça değiştirilmediği sürece bu görevleri devam eder.

KSEP Yönlendirme Komitesi, komite başkanının daveti üzerine toplanır. Toplantılara, KSEP sekretaryasına yazılı olarak bildirilen asil temsilcilerin bizzat katılması esastır. Asil temsilcinin katılmaması durumunda toplantıya en az daire başkanı düzeyinde olmak üzere başka bir temsilci katılabilir ve oy kullanabilir ancak KSEP Yönlendirme Komitesinin çalışmalarına ilişkin irtibat, yazılı olarak bildirilen asil temsilci üzerinden sağlanır. Komitenin 13 üye kurum / kuruluşunun en az 7'sinin oy kullanabilecek temsilcisinin katılımı ile toplantı yapma çoğunluğu sağlanmış olur. Toplantılarda, KSEP'te yer alan eylem / projelere ilişkin gelişmeler ve genel konjonktürel gelişmeler değerlendirilerek gerekli yönlendirme kararları alınır. Toplantı kararları, toplantıya katılan temsilci sayısının yarısını aşan sayıdaki çoğunluk kararı ile alınır. Ancak; 9'dan az sayıda temsilcinin katıldığı toplantılarda en az 5 temsilcinin oyunun, karar yönünde olması şarttır. Oyların eşit olması durumunda komite başkanının oyu yönünde karar alınır. Karara katılmayan üyeler, görüşlerinin toplantı raporunda veya ekinde yer almasını isteyebilir. Toplantı raporu taslağı, KSEP sekretaryası tarafından e-posta ile asil temsilcilerle ve toplantıya katılan temsilcilerle paylaşılır. Verilen süre içinde cevap vermeyen temsilci, raporu kabul etmiş sayılır. Nihai rapor, komite başkanı tarafından yazı ekinde komitede temsil edilen kurum / kuruluşlara ve gerekli ise ilgili diğer kurum ve kuruluşlara gönderilir.

KSEP Teknik Komitesinin oluşumu ve çalışma usulü:

KSEP Teknik Komitesi, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, DPT, Hazine Müsteşarlığı, DTM, TÜBİTAK, KOSGEB, TOBB, TESK ve ABGS'nin tercihan uzman düzeyindeki en fazla ikişer temsilcisinden oluşur. Komite, KSEP sekretaryasının daveti üzerine toplanır ve öngörülen çalışmaları gerçekleştirir.

- KSEP'in izlenmesi

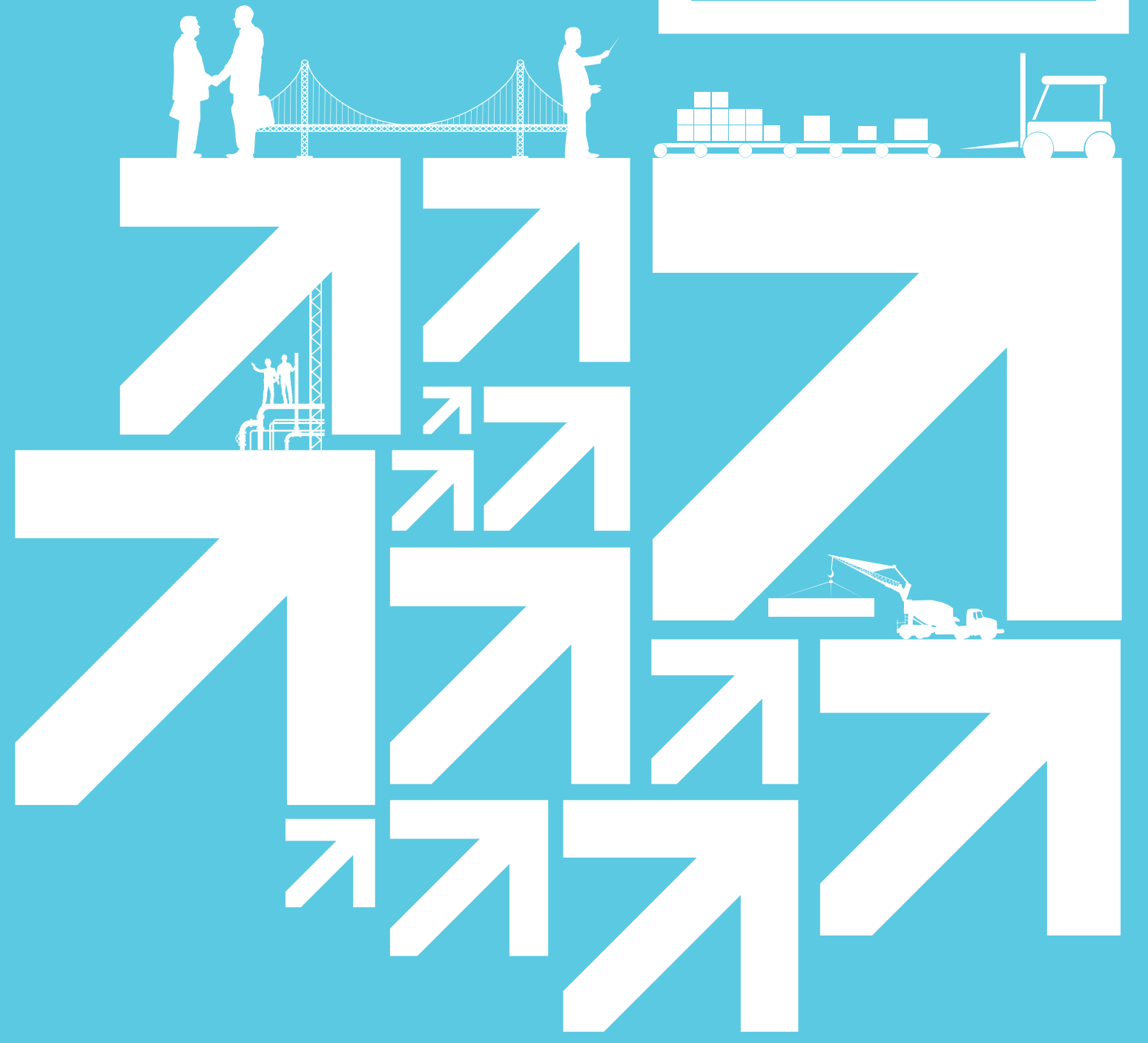
- Eylem / projelerden sorumlu kuruluşlar, sorumlu oldukları her bir eylem / proje için KOSGEB tarafından belirlenecek formatta Hedef İlerleme Raporu hazırlar ve her yılın 1. ve 7. ayının sonuna kadar KSEP'in uygulanmasının genel koordinasyonundan ve sekretaryasından sorumlu olan KOSGEB'e iletir.

- KOSGEB, Hedef İlerleme Raporlarını konsolide eder ve gerekli durumlarda KSEP Teknik Komitesinin değerlendirmelerini de alarak konsolide raporu KSEP Yönlendirme Komitesi Toplantılarında komite üyelerine sunar.

- Toplantılarda, KSEP'te yer alan eylem / projelere ilişkin gelişmeler ve genel konjonktürel gelişmeler değerlendirilerek gerekli yönlendirme kararları alınır.

- İhtiyaç duyulduğunda, KSEP Yönlendirme Komitesi tarafından stratejik alan veya hedef düzeyinde yapılacak görevlendirmeler ile alt izleme komiteleri ve çalışma grupları oluşturulabilir.

6-KSEP'in
Temel Politika
Dökümanlarıyla
İlişkisi

Üst ve eş düzeydeki temel ulusal politika dökümanlarının 2011-2013 KSEP'te yer alan hedeflerle ilişkisi Tablo 22'de verilmiştir.

Tablo 22 - 2011-2013 KSEP'in üst ve eş düzeydeki temel politika dökümanları ile ilişkisi

Referans politika döküman	İlgili politika / plan hükmü	KSEP'te ilişkili hedef
60. Hükümet Programı - SYG-29	"Kadınların toplumsal hayatın her alanında daha fazla rol alması yönünde sürdürülen çalışmalar güçlendirilecektir."	1.3
60. Hükümet Programı - İST-01	"Çalışma hayatına ilişkin bürokratik formaliteler basitleştirilecektir."	3.1
60. Hükümet Programı - İST-05	"Meslekler standartlara kavuşturulacak, meslekleri icra edecek kişiler sertifikalandırılacaktır."	2.5
60. Hükümet Programı - İST-08	"Gençlere yönelik olarak girişimcilik eğitimi verilecek, eğitim sonrasında bireysel iş planları hazırlanarak kurulacak olan işe yönelik danışmanlık, finansman, pazarlama gibi her türlü ihtiyaç duyulan destek verilecektir. Bu kapsamda özellikle işsizlik oranının yüksek olduğu illerden başlamak üzere her ilde İş Geliştirme Merkezleri (İŞGEM) kurulacaktır."	1.1, 1.2
60. Hükümet Programı - YDY-10	"Girişim sermayesi, kredi garantisi gibi uygulamalar geliştirilecek ve KOBİ'lerin finansman imkanları çeşitlendirilecektir."	5.1, 5.2, 5.3
60. Hükümet Programı - YDY-11	"Kümelenme politikaları oluşturularak KOBİ'lerin müşterek yatırımları kümelenme yaklaşımı çerçevesinde desteklenecek ve OSB yönetimlerinin bu konuda rol üstlenmeleri sağlanacaktır."	2.3
60. Hükümet Programı - YDY-13	"Geleneksel sektörlerde faaliyette bulunan firmaların yetenekleri uluslararası standartlara ulaştırılacaktır."	2.1, 2.5
60. Hükümet Programı - RGA-18	"Enerji verimliliği artırılabilecektir."	2.5
60. Hükümet Programı - RGA-31	"Şirket kurma ve kapatma ile ilgili maliyetler düşürülecektir. Şirket kapanış işlemlerinin kolaylaştırılması ile şirket kuruluş ve kapanış maliyetlerinin azaltılması sağlanacaktır."	3.1
9. Kalkınma Planı - Md. 372	"Yatırımcılar ve diğer karar vericiler için bilgi altyapısı oluşturmak üzere, sanayi bilgi sistemi çalışması sonuçlandırılacak ve uygulamaya konulacaktır."	3.2
9. Kalkınma Planı - Md. 375	"İşletmelerin uygun koşullarla finansman kaynaklarına erişimi kolaylaştırılacak ve bu kaynaklarda çeşitlilik sağlanacaktır. Başta KOBİ'ler olmak üzere girişim sermayesi, başlangıç sermayesi ve kredi garanti sistemi geliştirilerek işletmelerin kredi temini kolaylaştırılacaktır."	5.1, 5.3
9. Kalkınma Planı - Md. 520	"Geleneksel sektörlerde katma değeri yüksek ürün ve faaliyetlere ağırlık verilerek uluslararası rekabete uyum sağlayacak yapıya dönüşüm desteklenecektir."	2.1, 2.5
9. Kalkınma Planı - Md. 535	"Orta ve yüksek teknoloji sektörlerinde Ar-Ge ve yenilikçilik faaliyetlerine ve Ar-Ge altyapısına öncelik verilecek, büyük ölçekli yatırım, ortak yatırım ve kapsamlı Ar-Ge projeleri desteklenecektir."	4.1, 4.2, 4.3

Referans politika döküman	İlgili politika / plan hükmü	KSEP'te ilişkili hedef
9. Kalkınma Planı - Md. 540	"KOBİ'lerin ve girişimcilerin rekabet güçlerini artırmak ve yeni pazarlara açılmalarını sağlamak için, iş kurma ve iş geliştirme aşamalarında eğitim ve danışmanlık hizmeti sağlanacaktır. Bu amaçla, İŞGEM ve benzeri yapılanmalar yaygınlaştırılacak ve etkinliklerini artırmak üzere gerekli düzenlemeler yapılacaktır."	1.2, 2.1
9. Kalkınma Planı - Md. 541	"İşletmelerin ortak Ar-Ge, ortak tedarik ve pazarlama faaliyetlerine önem verilecektir. İşletmelerin fiziki altyapı ihtiyaçları karşılanacak, ağ oluşturma ve kümelenme girişimleri desteklenecektir."	2.3
9. Kalkınma Planı - Md. 543	"Nitelikli insan gücü yetiştirilecek ve mevcut işletmelerde çalışanların mesleki ve teknik niteliklerinde iyileştirmeye yönelik çalışmalar desteklenecektir."	2.4
9. Kalkınma Planı - Md. 545	"Ekonomideki ağırlığı giderek artan ve ekonominin itici gücü olan hizmetler alanında rekabet ortamı geliştirilecek, hizmet ihracatı teşvik edilecektir."	3.1
9. Kalkınma Planı - Md. 580	"İstihdam yaratmayı amaçlayan mikro ölçekteki projelere mali destek sağlanacaktır."	2.1
9. Kalkınma Planı - Md. 669	"..... yerel kümelenme alanlarını destekleyici, kümedeki aktörler arasında işbirliğini artırıcı ve kümenin dünya piyasaları ile entegrasyonunu sağlamaya yönelik mekanizmaların oluşumu özendirilecektir."	2.3
2011-2013 Orta Vadeli Program - İş Ortamının İyileştirilmesi - i	"KOBİ'lerin finansmana erişimlerinin artırılması amacıyla sağlanan desteklerin etkinliği artırılacak ve finansal araçlar çeşitlendirilecektir."	5.1, 5.3
2011-2013 Orta Vadeli Program - İş Ortamının İyileştirilmesi - iii	"İş ortamının iyileştirilmesine yönelik olarak bürokrasinin azaltılması, işlemlerin hızlandırılması ve işlem maliyetlerinin düşürülmesi konusundaki çalışmalar sürdürülecektir."	3.1
2011-2013 Orta Vadeli Program - İş Ortamının İyileştirilmesi -vi	"Girişimci Bilgi Sistemi geliştirilecektir."	3.2
2011-2013 Orta Vadeli Program - Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi - ii	"Başta KOBİ'ler olmak üzere, özel kesimin Ar-Ge kapasitesi ve Ar-Ge'ye olan talebinin artırılması sağlanacaktır"	4.1, 4.2
2011-2013 Orta Vadeli Program - Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Yaygınlaştırılması - vii	"Bilgi teknolojileri sektörünün ihtiyaç duyduğu uzmanlık alanlarında nitelikli insan kaynağı geliştirilecektir. Yazılım ve hizmetler alanında sektörün yurtdışına açılımı desteklenecektir."	3.1
2011-2013 Orta Vadeli Program - Sanayi ve Hizmetlerde Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçiş Sağlanması - iii	"Yüksek katma değerli mal üretimini teminen ürün kalitesi geliştirme ve piyasada güvenli ürünlerin yer almasını sağlamak amacıyla laboratuvarların kurulması desteklenecek, uygunluk değerlendirme ve piyasa gözetim sistemleri etkinleştirilecektir."	2.3, 2.5

Tablonun Devamı Bir Sonraki Sayfadadır. ➔

Referans politika doküman	İlgili politika / plan hükmü	KSEP'te ilişkili hedef
2011-2013 Orta Vadeli Program - Sanayi ve Hizmetlerde Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçiş Sağlanması - Sanayi - v	"KOBİ'lerin büyüme ve birleşmeleri özendirilecek, verimliliklerini artırmaya, iş kurma ve geliştirmeye yönelik faaliyetleri desteklenecektir."	2.3
2011-2013 Orta Vadeli Program - İşgücü Piyasasının Geliştirilmesi - iii	"İşgücü piyasasında başta gençler, kadınlar ve özürümler olmak üzere dezavantajlı kesimlere yönelik destekleyici politikalar sürdürülecektir."	1.3
2011-2013 Orta Vadeli Program - Bölgesel Gelişme Politikasının Merkezi Düzeyde Etkinleştirilmesi - ix	"Kalkınma ajansları ile diğer kuruluşların verdiği teknik ve mali destekler arasında tamamlayıcılık ve koordinasyon gözetilecektir."	3.1
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 16	"..... Özkaynak dışı finansman imkânlarının geliştirilmesi için ise finansal sistemin büyüülmesi, KOBİ'lere yönelik finansal araçların geliştirilmesi, girişim sermayesinin önünün açılması, kredi kefalet sisteminin geliştirilmesi, faiz destekleri verilmesi, idari ve hukuki engellerin ortadan kaldırılması gerekmektedir."	5.1, 5.3
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 74 a	"Türkiye'de yatırım ve iş yapma ortamı, becerilerini sürekli geliştirebilen, mevcut rekabet ortamında ayakta kalabilme ve büyüyebilme becerisine sahip şirketlerin gelişimine imkân verecek şekilde reform edilecektir." *KSEP Bl. 4- Genel Amaç, Hedefler ve İzlenecek Stratejiler (desteklerde işletmelerin gelişme evrelerinin dikkate alınması hususu)	Bl. 4- Genel Amaç, Hedefler ve İz. Str. *
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 74 b	".....önemli büyüme potansiyeli arz eden motorlu kara taşıtlarının imalatı, makine imalatı, tıbbi alet, hassas ve optik aletler imalatı, hava ve uzay taşıtları imalatı, elektronik sanayi ve ilaç üretime yönelik yatırımlar ile bu sektörlerin gelişmesine yönelik stratejilere önem verilecek ve bu sektörlerde Türkiye'nin önemli bir üretim üssü haline gelmesi desteklenecektir." * KSEP Bl. 4- Genel Amaç, Hedefler ve İzlenecek Stratejiler (ulusal politika dokümanlarında önceliklendirilen bölge / sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ'lerin daha nitelikli desteklere erişmesi hususu)	Bl. 4- Genel Amaç, Hedefler ve İz. Str. *
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 80 a	"İş ortamının iyileştirilmesine yönelik olarak bürokrasinin azaltılması ve işlemlerin hızlandırılması konusundaki çalışmalar sürdürülecektir."	3.1
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 80 c	"..... mevzuata uygun olmayan malların piyasaya arzının ve dolaşımının engellenmesi amacıyla uygunluk değerlendirme ile piyasa gözetim ve denetim sistemleri güçlendirilecektir."	2.5

Referans politika doküman	İlgili politika / plan hükmü	KSEP'te ilişkili hedef
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 80 ç	"İşletmelerin rekabet gücünü artırmak üzere, akreditasyon, uygunluk değerlendirme, belgelendirme sistemi ve kalite altyapısı iyileştirilecek ve desteklenecektir."	2.5, 2.1
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi -	"KOBİ'lerin ve girişimcilerin rekabet güçlerini artırmak ve yeni pazarlara açılmalarını sağlamak için, iş kurma ve iş geliştirme aşamalarında eğitim ve danışmanlık hizmeti sağlanacaktır. Bu amaçla, İŞGEM ve benzeri yapılanmalar yaygınlaştırılacak ve etkinliklerini artırmak üzere gerekli düzenlemeler yapılacaktır."	1.2, 2.1
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 80 e	"..... işletmelerde kurumsal yönetim ilkeleri doğrultusunda kurumsallaşmanın yaygınlaştırılması özendirilecek; KOBİ'lerin ve girişimcilerin verimliliğini arttırması, iş kurma ve geliştirme faaliyetleri desteklenecektir."	5.2, 1.1, 1.2, 2.1
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 80 g	"Eğitim sektörünün işgücü talebine olan duyarlılığı arttıracak, işletmelerin talep ettiği alanlarda insan sermayesinin güçlendirilmesi ve eğitim ile işgücü piyasasının daha esnek bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır."	2.4
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 80 g	"..... kadınların işgücüne katılımını arttırmak amacıyla aktif işgücü politikaları uygulama kapasitesi güçlendirilecek ve sanayi politikasıyla uyumu sağlanacaktır."	1.3
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 80 ğ	"..... başta KOBİ'ler olmak üzere işletmelerin finansmana erişimi kolaylaştırılacaktır."	5.1, 5.2, 5.3
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 80 l,m	".....AB'nin çevre alanındaki mevzuatıyla tam uyum gerçekleştirilecek, ancak uyumun özellikle KOBİ'ler üzerinde yüksek maliyetinin etkin geçiş dönemi stratejileriyle en aza indirilmesine yönelik tedbirler alınacaktır."	2.5
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 80 n	"İşletmelerin ortak Ar-Ge, ortak tedarik ve pazarlama faaliyetlerine önem verilecektir. Ağ oluşturma ve kümelenme girişimleri desteklenecektir."	2.3
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 80 s	"Sanayi faaliyetleri hakkındaki verilerin bütünsel, sistematik ve birbiriyle uyumlu bir biçimde toplanması, güncellenmesi ve sunulması yoluyla piyasadaki yatırımcıların ve diğer kullanıcıların daha doğru kararlar vermelerine imkân tanıyan "Girişimci Bilgi Sistemi" Sanayi ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda kurulacaktır."	3.2
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 95	"OSB'lerin Tek Durak Ofisleri (one-stop shop) mantığı çerçevesindeki çalışmalarını dikkate alınarak, her il bazında kurulacak Yatırım Destek Ofisleri ile özel sektör yatırımcılarının kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idari iş ve işlemlerini tek elden takip ve koordine edilmesi planlanmaktadır."	3.1
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md. 116	"Standardizasyon faaliyetlerine üretici, tüketici ve ilgili diğer tüm tarafların doğrudan katılımının sağlanması için gerekli tedbirler alınacak ve bu amaçla TSE'nin girişimleri teşvik edilecek ve desteklenecektir."	2.5

Tablonun Devamı Bir Sonraki Sayfadadır. ➔

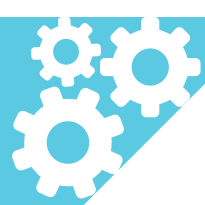
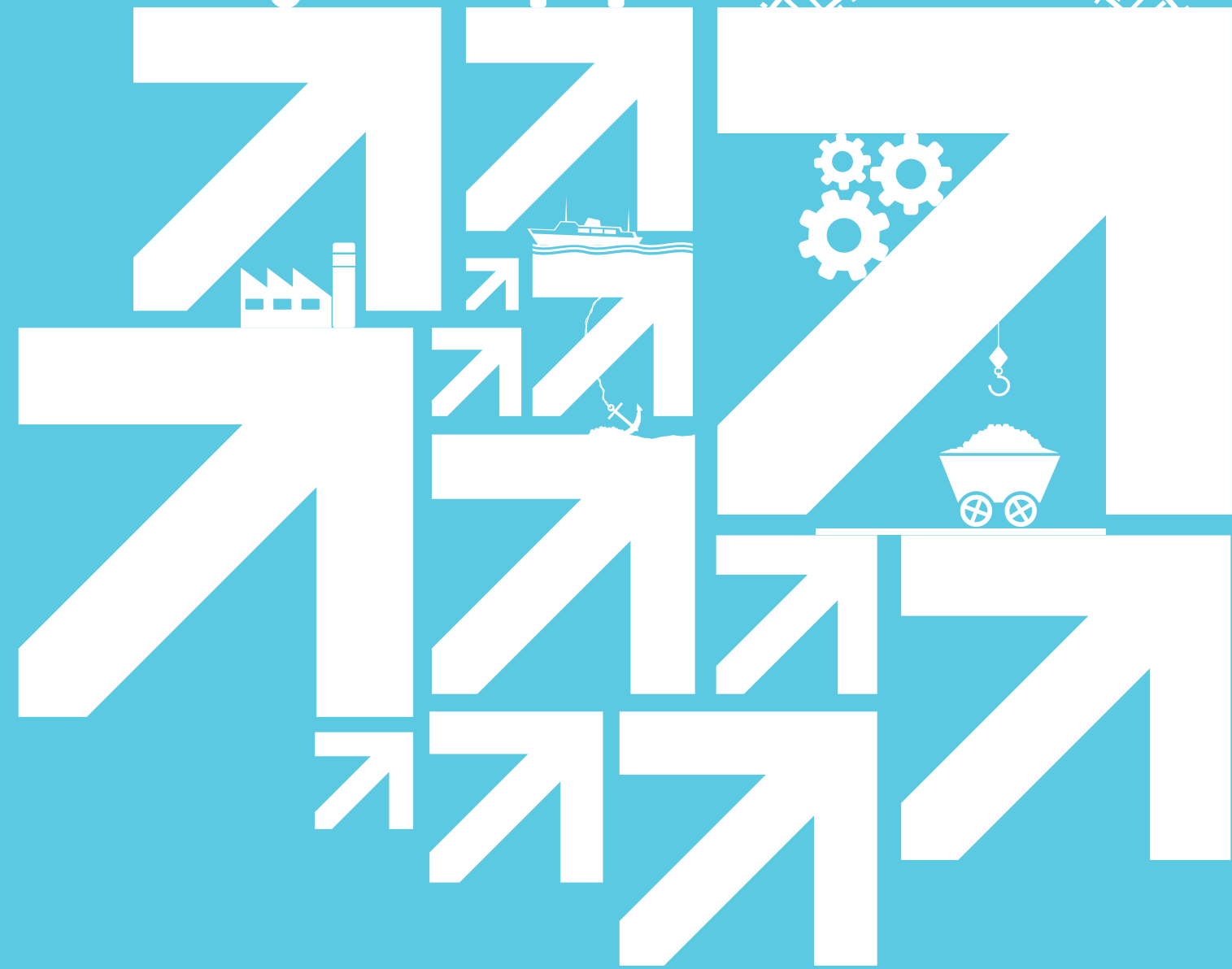
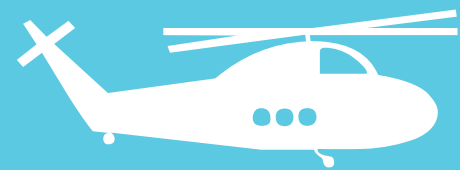
Referans politika doküman	İlgili politika / plan hükmü	KSEP'te ilişkili hedef
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md 141	"..... KOBİ'lerin Türk ekonomisindeki önemli payı göz önünde bulundurularak, pazarlama ve ihracat kapasitesini artırmaya yönelik çalışmalar yapılacaktır."	2.1, 2.2
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md 167	"..... halihazırda iş yaşantısında bulunan kişilere yönelik tasarlanacak olan firma içi eğitim programlarının desteklenmesi ve aktif işgücü politikalarının uygulanmasıyla nitelikli işgücü arzını arttırmaya azami gayret gösterilecektir."	2.5
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md 187a	"..... kredi genişlemesinin sağlanmasına yönelik politikalara öncelik verilecek ve bu yolla KOBİ'lere aktarılacak kaynakların hacmi yükseltilecektir."	5.1
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md 187 c	"Sanayi stratejisi ve KOBİ stratejisi arasındaki koordinasyon sağlanacak ve bu çerçevede KOBİ'lerin kurumsal yönetim ve kayıt dışılık problemlerine yönelik geliştirilecek faaliyetlerle KOBİ'lerin risk-getiri değerlendirmesinde dezavantajlı konumunun bertaraf edilmesine yönelik politikalar uygulanacaktır."	5.2
2011 - 2014 Sanayi Stratejisi - Md 215	"Firmaların ve özellikle KOBİ'lerin verimlilik artırıcı yöntemleri üretim süreçlerinde benimsemeleri teşvik edilecek, Ar-Ge faaliyetlerini ve yenilikçiliği teşvik etmek suretiyle, özel sektörün özgün ürünler ve süreçler tasarlaması veya mevcut ürünleri sürekli olarak iyileştirmesi desteklenecektir."	4.1, 4.2
DPT Hizmetler Sektörü Politika Belgesi - İş Ortamının İyileştirilmesi	"Hizmetler sektörünün içinde bulunduğu piyasaların rekabetçi yapıya kavuşturulması ve KOBİ'lerin uluslararası rekabet gücünün artırılması sağlanacaktır. Bu kapsamda, bürokratik engellerin kaldırılması, fikri hakların korunması, izin süreçlerinin basitleştirilmesi, mevcut finansman araçlarının geliştirilmesi, yeni finansman mekanizmalarının oluşturulması ve bunlara KOBİ'lerin erişiminin artırılması sağlanacaktır."	3.1, 5.1, 5.3
DPT Hizmetler Sektörü Politika Belgesi - İş Ortamının İyileştirilmesi	"Genel olarak sektörlerin ihtiyaçları belirlenerek işletmelerin rekabet güçlerinin artırılmasına ve yeni iş yaratılmasına yönelik destekler sağlanacaktır."	2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5
DPT Hizmetler Sektörü Politika Belgesi - İş Ortamının İyileştirilmesi	"Başta turizm, yazılım ve taşıma hizmetlerinde olmak üzere ihracat geliştirilecektir."	3.1

Tablonun Devamı Bir Sonraki Sayfadadır. ➔

Referans politika doküman	İlgili politika / plan hükmü	KSEP'te ilişkili hedef
DPT Hizmetler Sektörü Politika Belgesi - Girişimciliğin Geliştirilmesi	"Hizmetler sektöründe girişimciliğin geliştirilmesi ve başarılı girişimcilerin oluşturulması sağlanacaktır. Bu amaçla bilgilendirme hizmetlerinin yanı sıra iş kurma ve geliştirme aşamalarında etkin eğitim ve danışmanlık hizmetleri ile finansman destekleri sağlanacaktır."	1.1, 1.2, 5.3
DPT Hizmetler Sektörü Politika Belgesi - İşletmelerin Tekn. Düzeylerinin Art.	"İşletmelerin teknoloji düzeylerinin, yenilik yapma ve yenilikleri takip etme kapasitelerinin artırılması sağlanacaktır."	4.1, 4.2, 4.3
DPT Hizmetler Sektörü Politika Belgesi - Bilgi Teknolojileri Kul. Art.	"İşletmelerin iş süreçlerinin her aşamasında bilgi ve iletişim teknolojilerinden etkin olarak yararlanmaları ve e-ticaretin yaygınlaşması sağlanacaktır."	3.1
DPT Hizmetler Sektörü Politika Belgesi - Yapısal Dönüşümün Sağlanması	".....uluslararası piyasaların gerektirdiği işletme yapısının oluşturulmasına yönelik tedbirler alınacak ve destekler sağlanacaktır. İşletmelerin ölçeklerini büyütmeleri, işbirliği, ortaklık ve kümelenme faaliyetleri geliştirilecektir."	2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5
DPT Hizmetler Sektörü Politika Belgesi - Nitelikli İşgücü İstihdamının Sağlanması ve İşletme Çalışanlarının Niteliğinin Artırılması	"..... işgücünün mesleki becerileri artırılacak ve hizmet sektörlerinin talep ettiği alanlarda insan gücü yetiştirilmesi sağlanacaktır. İşgücü niteliği ile işgücü piyasasının talebi arasındaki farkı giderecek nitelikte eğitim ve danışmanlık ile işletmelerin nitelikli işgücü istihdam etmelerini teşvik edecek nitelikte programlar geliştirilecektir."	2.5, 3.1

7-Eylem Planı

KOBİ'lere yönelik politikaların belirlendiği bu strateji dokümanı kapsamında, ilgili kurum ve kuruluşlara düşen görevlerin açık bir şekilde ifade edilmesi, stratejik alanlar, hedefler, temel sorunlar ve izlenecek stratejiler çerçevesinde uygulanması gerekli görülen eylem ve projelerin hayata geçirilebilmesi amacıyla bir Eylem Planı oluşturulmuştur.

Eylem Planında her bir eylem / projenin "Sorumlu Kuruluşu" ve "İşbirliği Yapılacak Kuruluşları" belirtilmiştir. Sorumlu kuruluşlar, sorumlu oldukları eylem / projelere ilişkin olarak;

- Eylem / projenin yürütülmesi ve varsa işbirliği yapılacak kuruluşlar ile gerekli koordinasyonun sağlanması,

- Her yılın 1. ve 7. ayının sonuna kadar KOSGEB tarafından belirlenecek formatta Hedef İlerleme Raporu hazırlanıp KOSGEB'e iletilmesi,

- Yürütülen faaliyetlerin izlenmesi ve KOBİ'lerle ilgili hususlardaki diğer gelişmelerin takip edilebilmesi için KOSGEB tarafından talep edilebilecek ilave bilgilerin KOSGEB'e iletilmesi,

- KSEP Yönlendirme Komitesi, KSEP Teknik Komitesi ve KOSGEB'in, eylem / projelerin yürütülmesine ilişkin aksamalar hakkındaki bildirimleri doğrultusunda gerekli tedbirlerin alınması,

- Hedefe yönelik olarak ihtiyaç duyulan yeni eylem / proje önerilerinin geliştirilmesi ve KOSGEB'e iletilmesi,

hususlarından sorumludur.

2011-2013 KOBİ STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI STRATEJİK ALANLAR, HEDEFLER VE YÜRÜTÜLECEK EYLEM / PROJELER

* Eylem Planındaki "EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI" sütunu, eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirtilmesine gerek duyulduğu durumlar için doldurulmuştur.

** "Tamamlanma Tarihi" sütununda geçen "S" ibareleri, eylemin süreklilik niteliğinin olduğunu göstermektedir.

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirtilmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
Stratejik Alan 1 - Girişimciliğin geliştirilmesi ve desteklenmesi								
1.1.1	Girişimcilik kültürünün tüm topluma yayılması sağlanarak girişimcilik ortamının gelişmiş ülkelerle kıyaslanabilir düzeyde iyileştirilmesi	1.1.1	Uygulamalı girişimcilik eğitimleri verilecek ve yaygınlaştırılacaktır.	Girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak ve girişimcilerin bir iş planına dayalı olarak kuracakları işletmelerin başarı düzeylerini artırmak amacıyla Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri düzenlenecektir.	KOSGEB	DPT, İŞKUR, KALKINMA AJANLARI, BELEDİYELER, MESEK KURULUŞLARI	2013 S	Uygulamalı girişimcilik eğitimleri ile katılımcıların analiz, süreç yönetimi ve planlama becerilerinin geliştirilerek bu girişimcilerin kuracakları işletmelerin daha uzun ömürlü olmasının sağlanması.
1.1.2	İlk, orta ve yüksek öğretim ile ulusal eğitiminde girişimcilik eğitimi programları arttırılacaktır.	1.1.2	İlk, orta ve yüksek öğretimde girişimcilik eğitimi programları arttırılacaktır.	- Öncelikle mesleki eğitim veren okullarda olmak üzere ilk, orta ve yüksek öğretim ile ulusal eğitiminde girişimcilik konusunda zorunlu ve / veya seçmeli girişimcilik eğitimi verilecektir. - İlgili kuruluşlarla işbirliği içinde; güncel girişimcilik destekleri ve başlangıç dönemi finansman imkanları konularını da içerecek şekilde girişimcilik eğitim içerikleri zenginleştirilecektir.	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	KOSGEB, YÖK, TESK	2013 S	İlk, orta ve yüksek öğretim düzeyindeki öğrenciler ile ustalık eğitimi alan kişilerde girişimcilik bilincinin artırılması.
1.1.3	Girişimcilik iş planı ödevi verilecektir.	1.1.3	Girişimcilik iş planı ödevi verilecektir.	Örgün eğitim sistemi içinde girişimciliği ayrı bir ders olarak veren üniversitelerle işbirliği yapılarak, bu ders alan öğrencilere yönelik yarışmalar düzenlenecektir.	KOSGEB	ÜNİVERSİTELER	2013 S	Üniversite öğrencileri arasında girişimcilik kültürünün yayılmasının sağlanması
1.1.4	Lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yönelik girişimcilik yarışması düzenlenecektir.	1.1.4	Lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yönelik girişimcilik yarışması düzenlenecektir.	Girişimci ve yenilikçi fikirlerin ortaya çıkarılması amacıyla yarışmalar düzenlenecektir.	TOBB	KOSGEB, ÜNİVERSİTELER	2013 S	Yeni fikirlere sahip gençler arasında girişimciliğin teşvik edilmesi.
1.1.5	Girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması amacıyla bilgilendirme toplantıları düzenlenecek, web sayfası ve karşılıklı etkileşimi kolaylaştıracak medya ortamları düzenlenecektir.	1.1.5	Girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması amacıyla bilgilendirme toplantıları düzenlenecek, web sayfası ve karşılıklı etkileşimi kolaylaştıracak medya ortamları düzenlenecektir.		KOSGEB	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013 S	- Girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması - KOSGEB'in girişimcilere yönelik hizmet ve faaliyetlerine hızlı ve kolay erişimin sağlanması.

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirtilmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
		1.1.6	Girişimcilik Konseyi oluşturulacaktır.	Girişimcilik kültürünün ve ortamının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması için yeni stratejilerin ve politikaların belirlenmesine, bu kapsamda girişimci ve girişimcilerin desteklenmesine, girişimciliği engelleyen unsurların giderilmesine, yerli ve yabancı finans kaynaklarına ulaşım kolaylığı getirilmesine, ileri teknoloji ve yüksek katma değer yaratan girişim faaliyetlerinin özendirilmesine ve uluslararası rekabete gücü olan girişimci potansiyeli oluşturulmasına yönelik işişişare niteliğinde karar alınması ve önerilerde bulunulması amacıyla Girişimcilik Konseyi oluşturulacaktır.	KOSGEB	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI, DPT, HAZINE MÜSTEŞARLIĞI, DİM, ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI, TOBB, TESK	2013 S	Girişimcilik politikalarında koordinasyonun sağlanması.
		1.1.7	"Kooperatif Girişimciliğini Geliştirme Eğitim Projesi" çalışması uygulamaya konulacaktır.	Kooperatif girişimci kapasitesini artırma ve girişimci kapasitesini artırma hareketine geçirebilecek projeye kapsamlı girişimcilik eğitimi verilecektir.	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013	Kooperatifçilik konusunda farkındalık oluşturularak, tek başına iş kurma imkanı olmayan küçük sermaye sahiplerinin kooperatifçilik çetisi altında bir araya gelmesi, girişimci kültürü edinmeleri ve yeni iş alanları oluşturulmalarının sağlanması
1.2	Girişimcilerin kurucuları yeni işletmeler için iş yeri mekânı, ofis hizmetleri, danışmanlık gibi hizmetler sunarak büyümelerinin sağlanması	1.2.1	Yeni İŞGEM'lerin kurulması sağlanacaktır.	Kurulacak yeni İş Geliştirme Merkezlerinde işletmelere, işletme geliştirme koçluğu, destek ağlarına ulaşım, finans kaynaklarına erişim imkanı, uygun koşullarda iş yeri mekânı, ortak ofis ekipmanı ve ofis hizmetleri gibi hizmetler sunulacaktır.	KOSGEB	DPT, KALKINMA AJANSLARI	2013 S	Yeni ve başarılı işletmelerin kurulmasını sağlayarak yerel ekonomik ve sosyal gelişmeye katkı sağlanması.
		1.2.2	Yeni girişimci desteği verilecektir.	İŞGEM'lerde yer alan işletmeler ve girişimcilik eğitimi alan işletmelerin işletme kurma aşamasındaki başlangıç maliyetleri karşılanacaktır.	KOSGEB		2013 S	Yeni ve başarılı işletmelerin kurulmasını sağlayarak yerel ekonomik ve sosyal gelişmeye katkı sağlanması.
		1.2.3	İşini yeni kurmuş girişimcilere yönelik eğitim verilecektir.	Girişimci adaylarını ve girişimcileri cesaretlendirmek ve yol göstermek amacıyla temel düzeyde eğitimler verilecektir. Bu eğitimlerin içeriğinde kişisel gelişim, temel finans, temel işletme yönetimi gibi konu başlıkları bulunacaktır.	TOBB	TESK, İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013 S	- İşini yeni kurmuş girişimcilerin verilecek eğitim ile birlikte firmasını daha bilinçli bir şekilde yönetmesi ve yönlendirmesinin sağlanması - Girişimci adaylarının daha bilinçli ve bilgilili bir şekilde iş hayatına başlamalarının sağlanması.

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirtilmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
1.3	Özel hedef gruplarının iş kurma sürecinde önlerine çıkan engelleri aşmaları ve yeni iş kurmaları için destekler sağlanması	1.3.1	Özel hedef grupları için uygulamalı girişimcilik eğitimleri verilecektir.	Girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak ve girişimcilerin bir iş planına dayalı olarak kuracakları işletmelerin başarı düzeylerini artırmak amacıyla özel hedef gruplarına yönelik Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri düzenlenecektir.	KOSGEB	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013 S	Uygulamalı girişimcilik eğitimleri ile katılımcıların analiz, süreç yönetimi ve planlama becerilerinin geliştirilerek bu girişimcilerin kuracakları işletmelerin daha uzun ömürlü olmasının sağlanması.
		1.3.2	Başarılı genç ve kadın girişimcilerin yurtiçinde düzenlenen fuarlara ve girişimcilik günlerine katılımı teşvik edilecektir.		TOBB		2013 S	Girişimci genç ve kadınların fuar ve girişimcilik günlerine katılarak ürün ve firmalarını tanıtmalarının sağlanması

Stratejik Alan 2 - KOBİ'lerin yönetim becerilerinin ve kurumsal yetkinliklerinin geliştirilmesi

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirtilmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
2.1	KOBİ'lerin, yönetimi, kurumsallaşma, pazarlama, verimlilik, kalite, standartlaşma, on, sınırlı mülkiyet hakları, bilgi iletişim teknolojilerinin kullanımı vb. konularında bilgi ve becerilerinin geliştirilmesini ve desteklenmesi	2.1.1	KOBİ'lerin yönetim becerileri ve kurumsal yetkinliklerini geliştirmek üzere esaslı destekler verilecektir.	- Eğitim, danışmanlık, yurt içi fuarlara katılım, yurt dışı iş gezisi, tanıtım, eşleştirme, enerji verimliliği, tasarım, sınırlı mülkiyet, belgelendirme, test, analiz ve kalibrasyon destekleri verilecektir. - Proje hazırlama becerisine sahip rekabetçi KOBİ'ler proje esaslı destek programları ile desteklenecektir.	KOSGEB		2013 S	-Sağlanacak destekler ile KOBİ'lerin kalite, verimliliği, standartlara uygun mal/hizmet üretmelerinin sağlanması -KOBİ'lerde proje kültürü ve bilincinin oluşturulması, işletmelerin proje yapabilme kapasitelerinin geliştirilmesi
		2.1.2	Türkiye AB İş Geliştirme Merkezleri (ABİGEM) Ağı, Sivas, Antakya, Van ve Batman'a genişletilecektir.	KOBİ'lere ve girişimcilere bilgi, eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunan Türkiye AB İş Geliştirme Merkezlerinin Antakya, Batman, Sivas ve Van illerinde de kurulması sağlanacaktır.	TOBB		2013	Mevcut ABİGEM'lerce KOBİ'lere verilen eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin yeni kurulacak dört ABİGEM tarafından da verilmesi suretiyle, oluşturulan kurumsal yapının yaygınlaştırılması
		2.1.3	MPM'nin iler düzeyinde her yıl uygulandıktığı Verimlilik Artırma Projeleri (VAP) kapsamında KOBİ'lere verimlilik artırıcı teknik ilişkin eğitim ve danışmanlık hizmetleri verilecektir.		MPM		2013 S	- Danışmanlık konusuna bağlı olarak, KOBİ'nin idari kapasitesinin geliştirilmesi ve kurumsal verimliliğin artırılması - KOBİ yönetimi ve çalışanlarının bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
		2.1.4	Ticaret / sanayi odaları, esnaf oda ve oda birlikleri ve KOSGEB personelinin sinai mülkiyet hakları konusunda bilgilendirme faaliyetleri düzenlenecek eğitimlerle gerçekleştirilecektir.	(Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için)	TPE	KOSGEB, TOBB, TESK	2013 S	Sinai mülkiyet hakları eğitimi alan KOSGEB, TOBB ve TESK personelinin KOBİ'lerin bu konudaki bilgi taleplerini karşılama yeterliliklerinin artması
		2.1.5	İller bazında belirlenecek KOBİ'lere sinai mülkiyet hakları konusunda danışmanlık hizmeti verilecek ve sinai mülkiyet hakları konusunda tanıtım etkinlikleri gerçekleştirilecektir.	Her yıl bir ilde, o ilin sanayi / ticaret odasıyla sinai mülkiyet hakları, patent veritabanları ve Ar-Ge, yenilik faaliyetlerinde bu bilgilerin kullanılmasına konusunda danışmanlık hizmetleri verilecektir. Sinai mülkiyet hakları konusunda tanıtım etkinlikleri gerçekleştirilecektir. Her yıl bir ilde, o ilin sanayi / ticaret odasıyla sinai mülkiyet hakları, patent veritabanları ve Ar-Ge, yenilik faaliyetlerinde bu bilgilerin kullanılmasına konusunda danışmanlık hizmetleri verilecektir.	TPE	TOBB (Oodalar), KOSGEB	2013 S	KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde sinai mülkiyet hakları ve patent veritabanları bilgilerinden yararlanmasının sağlanması
		2.1.6	KOBİ işveren ve çalışanlarının küresel ekonomide gerçekleşen değişimlere uyum yetenekleri artırılacaktır.	- KOBİ işverenleri genel, çalışanlarına ise genel ve mesleki alanlarda eğitimler verilecektir. - Oodaların eğitim konusunda hizmet kapasitesi artırılacaktır. Uygulama alanı: 15 büyüme merkezidir: (Elazığ, Malatya, Diyarbakır, Şanlıurfa, Trabzon, Kayseri, Van, Kastamonu, Sivas, Samsun, Gaziantep, Kars, Erzurum, Kahramanmaraş, Batman)	TOBB	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013	- KOBİ çalışan ve işverenlerinin bilgi ve beceri düzeyinin artması - Oodaların eğitim düzenleme imkanlarının artması

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
		2.1.7	KOBİ'lerin CIP - EIP Programı kapsamında farkındalığının artırılması ve söz konusu programın ülkemiz KOBİ'lerine sağlayacağı katkıyı artırmak için ülkemizin yedi bölgesinde yer alan 15 ilimizde KOBİ'lerle bir araya gelinerek program hakkında bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir.	(Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013	KOBİ'lerin CIP ve EIP Programı hakkında bilgi sahibi olması ve söz konusu programlara katılımlarının artması.
2.2	KOBİ'lerin uluslararası pazarlara erişim becerilerinin geliştirilmesi ve desteklenmesi	2.2.1	Sürdürülebilir ihracat artışını sağlamak ve KOBİ'lerin ihracat-taki payını yükseletmek amacıyla ihracat desteklerine ilişkin tebliğler kapsamında KOBİ'ler desteklenecektir.	(Toplantı düzenlenecek iller: Adana, Antalya, İstanbul, Bursa, Denizli, İzmir, Gaziantep, Kayseri, Eskişehir, Erzurum, Elazığ, Van, Kastamonu, Trabzon, Muğla)	DTM	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013 S	KOBİ'lerin ihracattaki payının artırılması
		2.2.2	KOBİ'lerin uluslararası pazarlarda rekabet gücünü artırmaya yönelik faaliyet giderleri desteklenecektir.	2010/8 sayılı Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Tebliği ile KOBİ'lerin uluslararası rekabet gücünü artırmaya yönelik eğitim giderleri ile KOBİ'lere hizmet veren kuruluşların (ticaret ve sanayi odaları, ihracatçı birlikleri, organize sanayi bölgeleri, endüstri bölgeleri, sektörel üretici dernekleri ve imalatçıların kuruluğu dernek, birlik veya kooperatifler) üyelerine yönelik gerçekleştirilecekleri eğitim, danışmanlık, yurtdışı pazarlama ve alım heyetleri programları desteklenecektir.	İGEME	DPT, KALKINMA AJANSLARI, İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013 S	- Potansiyel ihracatçıların ortaya çıkarılması - Üretici firmaların ihracat yapma kapasitelerinin geliştirilmesi - Firmaların hedef pazarlara yönlendirilmesi ve düzenli ihracat yapmalarının sağlanması
		2.2.3	Ihracat ve destekler hakkında bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilecektir.	Belirlenecek plan dahilinde iller bazında ihracat ve ihracata yönelik devlet destekleri hakkında bilgilendirme toplantıları düzenlenecek, ihracat destekleri sağlayan kurum / kuruluşlarca açılacak standlarda KOBİ temsilcilerinin detay bilgi ihtiyacı karşılanacaktır.	DTM	KOSGEB, İGEME, EXIMBANK	2013 S	KOBİ'lerin ihracat ve ihracat destekleri konusunda bilgi düzeyinin yükseltilmesi suretiyle KOBİ'lerin ihracattaki payının artırılması
		2.2.4	"Ülke Masaları Projesi" yürütülecektir.	Oluşturulan Ülke Masaları ile ülke odaklı çalışma stratejisi paralelinde, gerek ülkemizin ihracatında gerekse dünya ithalatında öne çıkan pazarların düzenli olarak izlenmesi, bu pazarlardaki ekonomik gelişmelerin öngörüler de içerecek şekilde hızlı ve etkin biçimde ihracatçılarımıza duyurulması, potansiyel arz eden ürün ve ürün gruplarının tespit edilerek ihracatımızın bu alanlara yönlendirilmesi amaçlanmaktadır.	İGEME	DTM	2013 S	Ihracatçı KOBİ'lerin dış pazarlardaki pazar paylarının artırılması ve ihracat ürün ve pazarlarının çeşitlendirilmesi

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ VE KURULUŞLAR	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
2.3	KOBİ'lerde işbirliği kültürünün geliştirilmesi ve desteklenmesi	2.2.5	Avrupa İşletmeler Ağı Merkezlerince, Avrupa İşletmeler Ağı faaliyetleri çerçevesinde bilgilendirme yapılacak. eğitim-seminer düzenlenecek, işbirliği Tekliflerine yönelik çalışmalar yapılacak ve uluslararası eşleşme etkinlikleri düzenlenecektir.	- İhracat, dış ticaret, uluslararası pazarlama, e-ticaret konularında eğitimler düzenlenecektir. - İhracat yapılan ülkelerin tanıtımı ile ilgili "ülke günleri" organize edilecektir. - KOBİ'lerin ticari ve teknolojik işbirliği talepleri, Avrupa İşletmeler Ağına dahil 45 ülkedeki 600'e yakın Avrupa İşletmeler Ağı Merkezi ile paylaşılacaktır. - Uluslararası iş görüşmeleri organize edilecektir.	KOSGEB	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2012	KOBİ'lerin dış pazarlardaki pazar paylarının artırılması
2.3.1		2.3.1	KOBİ'lerin işbirliği-güçbirliği anlayışında bir araya gelerek "ortak sorunlara ortak çözümler" üretmeleri için İşbirliği Güçbirliği Destek Programı uygulanacaktır.	KOBİ'lerin tedarik, pazarlama, düşük kapasite kullanımı, rekabet gücü zayıflığı, finansman başta olmak üzere tek başlarına çözümlenemeyen zorlukları ortak sorunlara "ortak çözümler" üretmek için bir araya gelerek hazırladıkları işbirliği-güçbirliği projeleri desteklenecektir.	KOSGEB	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013 S	KOBİ'lerin bir araya gelerek kapasite ve rekabet gücü yüksek işletmelere dönüşmesi, diğer ekonomisinden yararlanarak kaynak tasarrufu sağlanması ve KOBİ'ler arasında ortaklık ve işbirliği kültürünün geliştirilmesi
2.3.2		2.3.2	Meslek kuruluşlarının KOBİ'lerin ve girişimcilerin kuruluşlarının KOBİ'lerin ve girişimcilerin gelişmelerine yönelik projeleri desteklenecektir	Meslek kuruluşlarının KOBİ'lerin ve girişimcilerin geliştirilmesi için tasarıldıkları projeler arasında yapılacak değerlendirmede uygun bulunanlar KOSGEB Tematik Proje Programı kapsamında desteklenecek ve bu kuruluşların bilgi birikimi ve fiziksel imkanlarından KOBİ'ler ve girişimcilerin desteklenmesi amacıyla yararlanılması sağlanacaktır.	KOSGEB	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013 S	-Meslek kuruluşlarının kendi hedef kitlesinde yer alan KOBİ'lerle ilgili sorunları sınıflandırma ve önceliklendirme konusundaki kabiliyetlerinden yararlanılarak spesifik sorunlara daha az bütçe ve insan kaynağı kullanımıyla daha somut çözümler üretilmesinin sağlanması - Meslek kuruluşlarının proje hazırlama ve uygulama becerilerinin geliştirilmesi
2.3.3		2.3.3	Rekabetçilik ve yeniliklik alanlarında bir küme destek programı tasarlanması ve uygulamasına yönelik kurumsal kapasite geliştirilecektir.	Rekabetçi ve şeffaf bir küme seçim süreci de dahil olmak üzere, bir küme destek programının tasarlanacaktır. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının programı uygulama kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla personel eğitimleri düzenlenecektir.	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	DPT, DTM, KOSGEB, KALKINMA AJANSLARI	2011	Kümeleme konusunda uygulamaya hazır bir program oluşturulması

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ VE KURULUŞLAR	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
2.4	Nitelikli işgücü istihdamının desteklenmesi ve işletme çalışanlarının niteliğinin geliştirilmesi	2.3.4	Kalkınma Ajansları tarafından bölgesel düzeyde rekabet gücünü arttırmak için kümeleme faaliyetleri desteklenecektir.	Bölgeleirin rekabet gücünü artırmak amacıyla kümeler ve kümelemeler tespit edilerek bölgesel gelişme stratejilerine katkı sağlayacak şekilde desteklenecektir	DPT (KALKINMA AJANSLARI)	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI, DTM, KOSGEB	2013 S	Bölgesel ve sektörel rekabet analizleri ve katıttatir rekabet gücü göstergeleri çerçevesinde kümeleme yaklaşımının rekabet gücü üzerindeki etkisi de analiz edilerek desteklenmesi, kümelerin uzun vadeli bir perspektif ve yol haritaları kapsamında yönlendirilmesi
2.4.1		2.3.5	KOBİ'lerin ve girişimcilerin gelişmelerine yönelik sektörel işbirliği projeleri desteklenecektir.	KOSGEB Tematik Proje Destek Programı kapsamında KOBİ'ler ve KOBİ'leri temsil eden meslek kuruluşlarının sektörel işbirliğine yönelik projeleri desteklenecektir.	KOSGEB	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013 S	Sektörel ihtiyaçlar doğrultusunda tasarlanan projeler için yapılacak değerlendirme sonucunda uygun bulunanların finanse edilmesi ile bu projelerin hayata geçirilmesinin sağlanması
2.4.2		2.4.1	Mezunlar ve işsizlerin iş başında deneyim kazanma sürecine yönelik eğitimler düzenlenecektir.	En az dört yıllık eğitim veren fakülte veya yüksekokul mezunu yeni eleman istihdamı için KOBİ'lere destek verilecektir.	KOSGEB	TOBB, TESK, İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013 S	- Mezunlar ve işsizlerin yeni girişimleri için deneyim kazanma sürecinin hızlandırılması, işin gereği olan teknik bilgi ve becerileri noksanız edinmelerinin sağlanması ile işverenlerin ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanması - İşsizliğin azaltılması
2.4.3		2.4.2	Nitelikli istihdam desteklenecektir.	İller bazında işgücü piyasası ihtiyacı analizleri yapılarak İŞKUR tarafından yürütülmekte olan meslek edinme faaliyetlerinin ve özellikle teknik alanlardaki mesleki eğitimin etkinliği ve verimliliğinin artırılması amaçlanmaktadır.	KOSGEB		2013 S	KOBİ'lerdeki kalifiye eleman sayısının artırılması ve bununla birlikte pazarlama, satın alma, üretim süreçlerinin güçlenmesi
2.4.3		2.4.3	İl bazında işgücü piyasası ihtiyacı analizleri yapılacaktır.	İller bazında işgücü piyasası ihtiyacı analizleri yapılarak İŞKUR tarafından yürütülmekte olan meslek edinme faaliyetlerinin ve özellikle teknik alanlardaki mesleki eğitimin etkinliği ve verimliliğinin artırılması amaçlanmaktadır.	İŞKUR	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, DPT, TOBB, TESK, KALKINMA AJANSLARI	2013	- İhtiyacı karşılayan işgücü ihtiyacının karşılanması - İşsizliğin azaltılması

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
2.5	KOBİ'lerin, ilgili ulusal ve uluslararası standartlara uyum yeteneklerinin artırılması	2.5.1	KOBİ Danışmanı mesleğinin ulusal standartları hazırlanacak, ulusal yetenekler kapsamında sınav ve belgelendirme atıyapısı oluşturulacaktır.	- Mesleki Yetenek Kurumu tarafından yetkilendirilecek kurum/kuruluşların hazırlayacağı meslek standartları onaylanarak Ulusal Meslek Standartları olarak yayınlanacaktır. - Ulusal Meslek Standartlarını temel olarak geliştirilen Ulusal Yetenek Kurumunun hazırlanmasını müteakip; TS EN ISO/IEC 17024 standartları şartlarına uygun oluşturulmuş sistem dahilinde TÜRKAK ya da Avrupa Akreditasyon Birliği çok taraflı tanıma anlaşması imzalamış başka akreditasyon kurumlarına akredite edilmiş kuruluşlar, başvuru üzerine Mesleki Yetenek Kurumu tarafından değerlendirilerek uygun görülürler KOBİ Danışmanları için sınav ve belgelendirme faaliyetlerinde bulunacaklardır.	MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU	TÜRKAK, İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013	KOBİ Danışmanı mesleğinin belirli bir standarda göre tanımlanmasını sağlama; belgelendirme atıyapısının oluşturulabilmesi için gerekli olan ilk aşamanın tamamlanması
		2.5.2	KOBİ'lerin TSE faaliyetleriyle ilgili her tür soru ve sorunlarına cevap alabilecekleri KOBİ masası oluşturulacak ve KOBİ'lerin ayna teknik komitelerde yer alarak standart hazırlama süreçlerine katılmaları sağlanacaktır.	- Avrupa Standardizasyon Teşkilatı'nın (CEN) 2010 yılı itibarıyla başlattığı KOBİ Masası (SME's Desk) uygulamasına benzer bir uygulama yapılarak KOBİ'lerin TSE ve işlemleri ile ilgili her tür soru ve sorunlarına cevap alabilecekleri bir ofis oluşturulacak ve KOBİ'lerin standardizasyon, belgelendirme, kalibrasyon vb. tüm sorularının TSE içerisinde bu ofisten cevaplanması sağlanacaktır. - KOBİ'ler TSE Ayna Komitelerine katılarak ulusal ve uluslararası standardizasyon çalışmalarında yer alabileceklerdir.	TSE		2013 S	- KOBİ'lerin standartlara uyum çalışmalarına yardımcı olunması - KOBİ'lerin standardizasyon süreçlerine dahil edilerek standartlara uyumlarının kolaylaştırılması
		2.5.3	KOBİ'lerin ürün ve hizmet standartlarını geliştirmeleri amacıyla ortak laboratuvar kurmalarına yönelik projeleri desteklenecektir.	KOSGEB İşbirliği Güçbirliği Destek Programı kapsamında KOBİ'lerin ortak laboratuvar kurmaya yönelik projeleri desteklenecektir.	KOSGEB		2013 S	KOBİ'lerin uygun maliyetlerle yararlanabileceği test - muayene laboratuvar sayısının artması sonucu tasarrım süreçleri ve ürün kalitesinde iyileşme sağlanması
		2.5.4	KOSGEB ile TSE arasında protokol düzenlenerek ürün belgelendirme, kalibrasyon ve laboratuvar hizmetleri için KOBİ'lere özel ücretlendirme yapılacaktır.		TSE	KOSGEB	2011	KOBİ'lerin ürün belgelendirme, kalibrasyon ve laboratuvar hizmetlerine daha uygun maliyetlerle erişmesi sonucunda tasarrım süreçleri ve ürün kalitesinde iyileşme sağlanması

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
		2.5.5	"Türkiye'nin İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Geliştirilmesi Eko Verimlilik Programı" yürütülecektir.	İklim değişikliği risklerinin sanayiye adaptasyonunu içeren "UNIDO-Eko Verimlilik (Temiz Üretim Programı)" kapsamında; Türkiye'de kırsal ve kıyı bölgelerinde kalkınma üzerinde tehdit oluşturan iklim değişikliği risklerinin yönetimi için kapasite geliştirilmeye yönelik olarak Adana, Kayseri ve Niğde illerini içeren Seyhan Havzası Bölgesinde eko-verimlilik/temiz üretim ile ilgili farkındalık yaratma, kapasite oluşturma faaliyetleri ve gös-terim projelerinin uygulanması hedeflenmiştir.	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	TTGV, ODTÜ	2011	Sanayide ekoverimlilik konularında kapasite geliştirilmesi, uluslararası çevre standartlarına uyumunun sağlanarak sanayinin rekabet avantajının artırılması ekoverimlilik ile ilgili yatırım projelerinin teşvik edilmesi, Seyhan nehri havzasında pilot ekoverimlilik uygulamalarının gerçekleştirilip ulusal çapta yaygınlaştırılması, ekoverimlilik merkezi kurulması
		2.5.6	"KOBİ'lerin Çevreye Olan Kilitli Etkilerinin Belirlenmesi ve Gerekli Tedbirlerin Alınmasına Yönelik KOSGEB Yol Haritasının Oluşturulması Projesi" uygulanacaktır.	Proje ile, ulusal çevre duyarlılığı ve uluslararası yükümlülükler (Kyoto protokolü ve AB müktesebatına uyum) çerçevesinde, imalat sanayinde yer alan KOBİ'lerin çevre bilincinin artırılması, yükümlü oldukları mevzuatın uygulanmasında karşılaşılan zorlukların tespiti, çevreye olan kilitli etkilerinin analizi ve çözümlüne ilişkin KOSGEB'in çevre ile ilgili faaliyetlerinin yol haritasının belirlenmesi amaçlanmaktadır.	KOSGEB		2012	-İklim ve çevre konusundaki ulusal/uluslararası anlaşmaların gerekliliklerini yerine getirmek konusunda KOBİ'lerin desteklenmesi için yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi - KOSGEB personelinin yanı sıra, seçilen bölge ve sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ'lerin bilgi ve bilinç seviyesinin artırılması; iklim değişikliği ile mücadele ve çevrenin korunması ana amacı ile, KOSGEB yol haritasının oluşturulması ve bir eylem planı hazırlanması
		2.5.7	KOBİ'lerin kimyasallar yönetimi alanında (REACH Tüzüğü) farkındalığı artırılacaktır.	AB REACH Tüzüğü'ne uyum sağlamak ve kimyasallar alanında kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi amacıyla ilgili kurum/kuruluşların tüzükle ilgili bilgilerinin artırılması için; - Bilgilendirme seminerleri, - Eğitimler, - Rehber dokümanların hazırlanması, - Tüzüğü Türkiye kimya sanayine alabilecek etkilerinin analizi, faaliyetleri gerçekleştirilecektir.	ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI, TOBB (SANAYİ ODALARI)	2013	KOBİ'leri temsil eden kuruluşlar ve ilgili kamu kurum ve kuruluşların, tüzükle ilgili gereken bilgi ihtiyapısına sahibi olmalarının sağlanması
		2.5.8	KOBİ'lerin büyük endüstriyel kazaların kontrolü (Seveso-II Direktifi) ile ilgili farkındalığı artırılacaktır.	"Seveso-II Direktifi İçin Uygulama Kapasitesi Projesi" kapsamında ilgili kurum/kuruluş, sivil toplum örgütlerinin Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik kapsamında eğitime tabi tutulması ve bu konudaki çevre bilincinin artırılması için; - Bilgilendirme seminerleri ve rehber dokümanların yayımlanması, - AB ziyareti ile karşılaştırma yapılması, - Pilot bölge çalışması, faaliyetleri gerçekleştirilecektir.	ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI, BELEDİYELER/İL ÖZEL İDARELERİ, TOBB (SANAYİ ODALARI)	2013 (Proje tamamlanma tarihi 2014)	- KOBİ'leri temsil eden kuruluşlar ve ilgili kamu kurum ve kuruluşların, yönetmelik ilgili gereken bilgi ihtiyapısına sahibi olmalarının sağlanması - KOBİ'lerin de büyük endüstriyel kazalar mevzuatını kolayca uygulayabilmesinin sağlanması

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
2.5.9	KOBİ'ler arasında piyasa gözetim ve denetim uygulamaları ve ürün mevzuatlarına ilişkin farkındalık artırılacaktır.	2.5.9	KOBİ'ler arasında piyasa gözetim ve denetim uygulamaları ve ürün mevzuatlarına ilişkin farkındalık artırılacaktır.	- Toplantı, seminer, eğitim, yayın, broşür vb. araçlarla KOBİ'ler arasında piyasa gözetim ve denetim uygulamaları ve ürün mevzuatlarına ilişkin farkındalık artırılacaktır. - Gözetim ve denetim faaliyetlerinde görevli personellerinin belirli ürün gruplarında uzmanlaşması sağlanacaktır. - Farklı kurumlara yürütülen piyasa gözetim ve denetim faaliyetlerinde yeknesaklığın sağlanması amacıyla piyasa gözetim ve denetim prosedürleri konusunda rehber dokümanlar hazırlanacaktır.	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI, SAĞLIK BAKANLIĞI, DTM	2013 S	Piyasa Gözetimi ve Denetiminin etkinleştirilmesi ile güvensiz ürünlerin ülkeye girişinin ve üretiminin engellenerek, KOBİ'ler arasında rekabet koşullarını bozan ihlallerin önlenmesi
2.5.10	OSB'lerde Enerji Yönetim Birimleri (EYB) kurulacaktır.	2.5.10	OSB'lerde Enerji Yönetim Birimleri (EYB) kurulacaktır ve EYB'lerce verilecek teknik destek ile KOBİ'lerin enerji yönetimi konusunda kapasiteleri geliştirilecektir.	- OSB'lerde Enerji Yönetim Birimleri (EYB) kurulacaktır. - KOBİ'lerin (Özellikle 1000 TEP altında olanlar) EYB'ler vasıtasıyla bilgiye erişimleri sağlanacaktır. - EYB'lerce verilecek teknik destek ile KOBİ'lerin enerji yönetimi konusunda kapasiteleri geliştirilecektir.	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	ELEKTRİK İŞLERİ ETÜD İDARESİ BAŞKANLIĞI	2013 S	Enerji Yoğunluğunda azalma sağlanması
2.5.11	Enerji yönetim standartları geliştirilecek ve yaygınlaştırılacaktır.	2.5.11	Enerji yönetim standartları geliştirilecek ve yaygınlaştırılacaktır.	- Enerji yönetimi standartları geliştirilecektir. - Yayınlanan ulusal / uluslararası enerji yönetimi standartları hakkında KOBİ'lere bilgilendirme yapılacak ve standartların uygulanması yaygınlaştırılacaktır.	TSE	ELEKTRİK İŞLERİ ETÜD İDARESİ BAŞKANLIĞI	2013 S	- Ulusal standartların yaygınlanması - Tanıtım toplantıları ve seminerler düzenlenmesi
2.5.12	"Türkiye'de KOBİ'lerde Enerji Verimliliği Projesi" uygulanacaktır.	2.5.12	"Türkiye'de KOBİ'lerde Enerji Verimliliği Projesi" uygulanacaktır.	- KOSGEB'in enerji verimliliği konusunda etkin hizmet sunacak şekilde kurumsal kapasitesi artırılacaktır. - Enerji verimliliği konusunda saha uygulamaları, etkin bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilecektir.	KOSGEB		2013	- KOBİ'lerde enerji verimliliğini destekleme amacı ile KOSGEB kurumsal kapasitesinin artırılması - Teknik bilginin yayılması ve tekrarlanması çerçevesinde KOBİ'lerde enerji verimliliğinin artırılması - Ülkemizin sera gazı emisyon azaltımına destek olunması ana amacı çerçevesinde KOBİ'lerde konuyla ilgili bilgi ve farkındalığın artırılmasının sağlanması
2.5.13	KOSGEB enerji verimliliği destekleri yaygınlaştırılacaktır.	2.5.13	KOSGEB enerji verimliliği destekleri yaygınlaştırılacaktır.	KOBİ'lerin enerji verimliliğine yönelik alacakları; ön ve detaylı etüt, verimlilik artırıcı projeler için danışmanlık ve enerji yöneticisi eğitimi hizmetleri desteklenecektir.	KOSGEB		2013	- Hedef kriterin bilinç ve bilgi düzeyinin artırılması - Enerji verimliliğine yönelik sağlayacakları kazanımlar ile KOBİ'lerin rekabet güçlerinin artırılması

Stratejik Alan 3 - İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi sürecinde KOBİ'lerin gözetilmesi

3.1	İş ve yatırım ortamını etkileyen düzenlemelerde hizmetlerinin sunumunda KOBİ ihtiyaçlarının duyularının artırılması	3.1.1	Şirket kuruluş, tasfiye, iflas ve birleşme işlemlerini kolaylaştırıcı mevzuat değişiklikleri yapılacaktır.	Şirket kuruluş, tasfiye, iflas ve birleşme işlemlerinin kolaylaştırılması, süreçlerin kısaltılması	ADALET BAKANLIĞI		2013	
3.1.2	1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ile 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun'da uluslararası esaslar ve günün ihtiyaçları doğrultusunda değişiklik yapılacaktır.	3.1.2	1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ile 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun'da uluslararası esaslar ve günün ihtiyaçları doğrultusunda değişiklik yapılacaktır.	Uygulamada karşılaşılan sorunların çözümü, yeni Türk Ticaret Kanunu'nun getirildiği yenilikler, AB düzenlemeleri, BM ve ILO Kararları ile uluslararası kooperatifçilik ilke ve uygulamalarına uyumun sağlanması gibi amaçlarla, kooperatifçilikten sorumlu Bakanlıklar tarafından, kooperatif üst kuruluşları ile birlikte Kooperatifler Kanununda değişiklik çalışmaları sonuçlandırılacaktır. İlgili Bakanlıklarda kooperatifler konusunda görevli birimlerin organizasyon yapılarının yenilenmesi, düzenleme ve denetim kapasitelerinin artırılması ve esas olarak kaynak ve personel yapısının güçlendirilmesi yönünde, Bakanlık kuruluş kanunlarında ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununda değişiklik yapılacak ve bütçe kanunları ile daha fazla kaynak tahsis edilmesi sağlanacaktır.	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI, BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI	2013	Kanun düzenlemesi yapılarak kooperatiflerin işlem süreçlerinin kolaylaştırılması ve bu alanda hizmet sunan kamu kuruluşlarının hizmet kalitelerinin iyileştirilmesi
3.1.3	Yatırım Destek Ofisleri tüm illerde kurulacak ve kurumsallaştırılacaktır.	3.1.3	Yatırım Destek Ofisleri tüm illerde kurulacak ve kurumsallaştırılacaktır.	Kalkınma Ajansları bünyesinde başta Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı olmak üzere ilgili kurumlarla işbirliği geliştirilecektir	DPT (KALKINMA AJANSLARI)	TÜRKİYE YATIRIM DESTEK VE TANITIM AJANSI	2011	Bölgenin önceliklerine ve rekabet gücü yüksek sektörlerine yatırım gerçekleştirme sürecinin kolaylaştırılması
3.1.4	Merkezi Sicil Kayıt Sistemi Projesi (MERSİS) yürütülecektir.	3.1.4	Merkezi Sicil Kayıt Sistemi Projesi (MERSİS) yürütülecektir.	- Kamu kurumlarının veri ihtiyacının karşılanması ve karşılıklı elektronik ortamda veri paylaşımının sağlanması amacıyla gerçek ve tüzel kişileri de kapsayacak şekilde ülke düzeyindeki tüm ekonomik birimlere ilişkin verilerin tek ortak anahtar numara ile tabinin sağlanabilmesi için bir veri ambarı kayıt sistemi oluşturulacaktır. - Oluşturulan bilgi sistemi üzerinden sicil ve diğer şirket işlemlerinin çevrimiçi (online) yapılabilmesi sağlanacak ve Ticaret Sicili Memurlarınca yapılan kayıtlar elektronik ortamda merkezi bir sistemde tutulacaktır.	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013	- Kamu kurumlarına, girişimciler hakkında ihtiyaç duydukları bilgiye kendi yetkileri çerçevesinde doğrudan erişme imkanı sağlanması - Bizzat ilgili ticaret sicil memurlarına gidilerek yapılmakta olan şirket tescil ve ilan başvurularındaki zaman kaybı, seyahat ve diğer işlem masraflarının asgari düzeye indirilerek tescil ve ilan süreçlerinin kısaltılması

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
3.1.5		3.1.5	KOBİ Beyannamesindeki yıllık mali bilanço, net satış hasılatı ve işletme sayısı bilgileri servis aracılığıyla ilgili kurumlara paylaşılabilecektir.	18.11.2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "KOBİ'lerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik" uyarınca KOBİ'lerden ilgili kurum / kuruluşlara alınan KOBİ Beyannamelerindeki yıllık mali bilanço, net satış hasılatı ve çalışan sayısı bilgileri, bilgilerin paylaşılması konusunda (Varsa) gerekli olan mevzuat düzenlemeleri yapıldıktan sonra Gelir İdaresi Başkanlığı ve SGK tarafından web servis aracılığıyla ilgili kurumlara paylaşılacaktır.	GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI, SGK	DPT, KOSGEB	2012	- KOBİ'lerin desteklere erişimle ilgili gerçekleştirilmesi gereken bürokratik işlemlerin; AB Küçük İşletmeler Yasası'nın "Kamu idaresinin KOBİ'lerin ihtiyaçlarına duyulan hale getirilmesi" ilkesi ve 31.7.2009 tarih ve 27305 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'teki "Basılı ortamdaki bilgi ve belgelerin elektronik ortama taşınması ve veritabanlarının diğer idarelerle paylaşılması esastır." hükmü doğrultusunda kolaylaştırılması
3.1.6		3.1.6	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, SGK'ya ve İŞKUR'a verilen benzer içerikli bazı belgeler ortaklaşılacak ve tek bir kuruma verilmesi sağlanacaktır.	İşverenlerin; aynı veya benzer içeriklerle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, SGK'ya ve İŞKUR'a verikleri bazı belgelerin ortaklaştırılması ve tek bir kuruma verilmesi sağlanarak bürokratik formaliteler azaltılacaktır.	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	SGK, İŞKUR	2011	Mükerrer bildirimlerden kaynaklanan zaman kaybının, iş yükünün kırtasiyeciliğin ve bunlara bağlı şikayetlerin azaltılması
3.1.7		3.1.7	Çevre Kanununa göre alınması gereken izin ve lisanslara ilişkin işlemlerin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi konusunda KOBİ'lere yönelik bilinçlendirme faaliyetleri sürdürülecektir.	- Çevre izin ve lisanslarına ilişkin işlemlerin tüm illerde elektronik ortamda gerçekleştirilmesi konusunda işletmelere yönelik eğitim çalışmaları yapılacaktır. - Özellikle endüstriyel faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğin önlenmesi, çevrenin korunması ve sanayi kuruluşları tarafından çevre mevzuatının getirmiş olduğu yasal sorumlulukların yerine getirilmesinin temini için tüm sanayicilerin ve işletmelerin çevre duyarlılığının artırılmasına yönelik eğitim çalışmaları yaygınlaştırılacaktır.	ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI		2013 S	- Çevre izinlerine başvuru ve yapılmış, incelenmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinde sadeleşme - İşletmelerin faaliyete geçme sürecinin hızlandırılması
3.1.8		3.1.8	KOBİ'leri etkileyen uygulamalarda KOBİ ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulmasının sağlanması amacıyla Avrupa Birliği tarafından benimsenen "Önce Küçük" düşün, prensibi tanıtılacak ve ilgili kuruluşların uygulamalarında KOBİ'lerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmaları sağlanacaktır.	- "Önce Küçük" düşün prensibi"ne ilişkin genelge veya muadil mevzuat çıkarılacaktır. - Prensip hakkında bilgilendirme faaliyetleri (toplantı, seminer, konferans, vb) düzenlenecek, yayınlar ve raporlar hazırlanacaktır. - Yapılacak düzenlemelerin KOBİ'lere olan etkilerini önceden öngörmek amacıyla AB'deki "KOBİ Testi"ne benzer uygulamaların ülkemizde de yapılması için gerekli çalışmalar gerçekleştirilecektir.	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	KOSGEB	2011 (mevzuatın çıkarılması) 2013 S (diğer faaliyetler)	KOBİ'lerle ilgili faaliyet gösteren kurum ve kuruluşların "Önce Küçükü Düşün" prensibini benimsemesi ve uygulamalarında KOBİ'leri gözlemelerinin sağlanması

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
3.1.9		3.1.9	Sanayinin geliştirilmesi açısından önem arz eden hizmet sektörlerindeki KOBİ'lerin ihtiyaçları belirlenerek bu sektörlere yönelik destekler geliştirilecek ve uygulanacaktır.	Sanayi Stratejisine paralel olarak; sanayinin geliştirilmesi açısından önem arz eden hizmet sektörlerinin (mühendislik - mimarlık, danışmanlık, reklam ve tanıtım, fuarcılık, işfırdam büroları, bağımsız dış mali denetim hizmetleri, laboratuvar hizmetleri, yazılım, satış sonrası hizmetleri, taşıma ve dağıtım hizmetleri vb.) belirlenmesi ve Sanayi Stratejisi çerçevesinde önceliklendirilecek sektörlerdeki KOBİ'lerin ihtiyaçlarının belirlenmesi, bu KOBİ'lerin ihtiyaçlarının detaylı analizinin yapılması ve uygun desteklerin geliştirilmesi için proje veya projeler yürütülecektir.	KOSGEB	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI, DPT	2012	Sanayi ile ilişkili hizmetler sektöründeki aksaklıklar ve darboğazların giderilerek Sanayi Stratejisinde belirlenen hedeflerde başarılı olma şansının artırılması
3.1.10		3.1.10	Başta taşıma ve yazılım olmak üzere ihtiyaç edilebilir hizmet sektörlerinin ihtiyaçları belirlenerek bu sektörlere yönelik destekler geliştirilecek ve uygulanacaktır.	DTM	KOSGEB, İGEME, TOBB, İHRACATÇI BİRLİKLERİ		2012 (İhtiyaçların belirlenmesi) 2013 S (desteklerin tasarrufu ve uygulanması)	- Dış pazarlarda rekabet edebilirliği yüksek hizmet sektörlerinin belirlenmesi ve ihtiyaçlarının analiz edilmesi - Hizmet ihracatının artırılması
3.1.11		3.1.11	KOBİ'lere yönelik desteklerin geliştirilmesinde Kalkınma Ajansları tarafından hazırlanan Bölge Planlarında belirlenen bölge öncelik ve özelliklerinin de dikkate alınması için bilgi paylaşımı ve işbirliği yapılacaktır.	KOBİ çalışanlarının kamu alım mevzuatına ve kamu alım eğitimleri düzenlenecek ve kamu ihale mevzuatına ilişkin kılavuzlar hazırlanacaktır.	KOSGEB	DPT (KALKINMA AJANSLARI)	2013 S	KOSGEB ve Kalkınma Ajanslarının proje ve destek uygulamalarında bölge planları çerçevesinde koordinasyon ve görev paylaşımının sağlanması suretiyle bölgesel kalkınma faaliyetlerinde etkinliğin artırılması
3.1.12		3.1.12	KOBİ'lere yönelik kamu alım eğitimleri düzenlenecek ve kamu ihale mevzuatına ilişkin kılavuzlar hazırlanacaktır.	KOBİ çalışanlarının kamu alım mevzuatına ilişkin bilgi düzeyinin artırılması	KAMU İHALE KURUMU	KOSGEB, TOBB, TESK	2011	- KOBİ çalışanlarının kamu alım mevzuatına ilişkin bilgi düzeyinin artırılması - KOBİ'lerin kamu alım sistemindeki payının artması
3.1.13		3.1.13	KOBİ'lerin kamu katılımının artırılması amacıyla kamu alım mevzuatındaki yeterlik kriterleri analiz edilecektir.	KOBİ'lerin mal, hizmet ve yapım işlerinde ihaleye katılmada karşılaştıkları sorunlar belirlenecek ve gerekli mevzuat değişikliklerinin yapılmasına yönelik öneriler sunulacaktır.	KAMU İHALE KURUMU	DPT, KOSGEB, TOBB, TESK	2013 S	KOBİ'lerin ihaleye katılımını artırarak kamu alım kriterlerinin belirlenmesi ve mevzuat değişiklikleri için öneriler hazırlanması.

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
3.2	KOBİ'lerle ilgili konularda sağlıklı karar vermenin zemininin oluşturulması için politika üreticilerin ihtiyaç duyacağı KOBİ istatistiklerinin üretilmesi	3.2.1	İhtiyaç duyulan KOBİ istatistikleri belirlenecek, derlenecek ve erişime açılacaktır.	(Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için) - KOBİ'lerin; toplam işlemler, istihdam, yatırım, katma değer, ihracat başta olmak üzere belirlenecek temel göstergeler içindeki paylarını gösteren istatistikler, - KOBİ'lerin sektörel / bölgesel / ölçeksel dağılımları ve yukarıda belirtilen istatistiklerin mümkün olduğu ölçüde bu parametrelere göre dağılımlarını gösteren istatistikler, - KOBİ'lerin; toplam krediler içindeki paylarını gösteren istatistikler, - Açılan - kapanan KOBİ sayıları, bunların sektör, ölçek ve il dağılımları ile yeni kurulan KOBİ'lerin hayatta kalma istatistikleri, - KOBİ'lerin yatırım teşviklerinden yararlanma durumuna ilişkin istatistikler, - 250'den az çalışanı olan, kurumlar ve gelir vergisine tabi ekonomik birimlerin ciro ve bilanço değerlerine ilişkin istatistikler, ve bunlara benzer konularında ihtiyaç duyulan güncel KOBİ istatistik raporlarına gerekli olan mevzuat düzenlemeleri yapıldıktan sonra internet üzerinden erişim sağlanacak. İstatistiklerde mümkün olduğu ölçüde 18.11.2005 tarih ve 25997 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "KOBİ'lerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik"teki alt ölçek aralıkları (mikro, küçük, orta) dikkate alınacaktır.	TÜİK	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI, HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, DİM, TÜİK, BDDK, KOSGEB, GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI, TOBB, TTGV	2011 S	KOBİ'lerle ilgili konularda sağlıklı karar vermenin zemininin oluşturulması
3.2.2	Girişimci Bilgi Sistemi ile üretilecek bilgiler, KOBİ'lere yönelik strateji belirleyen kurum ve kuruluşların ve kuruluşların kullanımına sunulacaktır.			Girişimci Bilgi Sisteminde yer alan KOBİ'lere ait verilerin iyileştirilmesi ve KOBİ'lere yönelik strateji belirleyen kurum ve kuruluşların ihtiyaçları da dikkate alınarak geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecek, üretilecek olan bilgiler politika belirleyicilerin kullanımına açılacaktır.	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2011	- KOBİ'lerle ilgili olarak farklı kurumların veritabanlarında yer alan verilerden oluşan bilgi kaynağı oluşturulması - Bu kaynağın ve / veya buradan üretilecek raporların ilgili kurumların kullanımına açılarak bu şekilde KOBİ'lerle ilgili konularda sağlıklı karar vermenin zemininin ve araştırma altyapısının oluşturulması

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
Stratejik Alan 4 - KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi								
4.1	KOBİ'lerin Ar-Ge, yenilik, tasarım konusundaki farkındalıklarının artırılması ve faaliyetlerinin desteklenmesi	4.1.1	KOBİ ve girişimcilerin bilim ve teknolojiye dayalı yeni fikir ve buluşlar ile yenilik tabanlı projeleri desteklenecektir.	- Bilim ve teknolojiye dayalı yeni fikir ve buluşlara sahip KOBİ ve girişimcilerin geliştirilmesi, teknolojik fikirlerle sahip tekno-girişimcilerin desteklenmesi ve inovatif faaliyetlerin desteklenmesi amacıyla Ar-Ge ve İnovasyon Programı uygulanacaktır.	KOSGEB		2013 S	KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik tabanlı projelerinin artması
4.1.2	Sanayi Tezleri Destek Programı (San-Tez) ve Teknoloji Sermaye Desteği ile Teknoloji Geliştirme Bölgeleri tanıtılacak ve bu konudaki uygulamalar sürdürülecektir.			Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Ar-Ge Desteklerinin Tanıtılması amacıyla; - Sanayi ve Ticaret Odaları, Üniversiteler, Enstitüler, Teknoparklar, OSB ve KSS'lerde seminerler düzenlenecektir. - Yurtiçinde gerçekleştirilecek fuar ve sergilere stand açmak suretiyle katılım sağlanacaktır.	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI		2013 S	Ar-Ge Destek programlarına başvuran KOBİ sayısında artış olması
4.1.3	KOBİ'lerin yararlanabildiği TÜBİTAK Ar-Ge destek programları hakkında tanıtım etkinlikleri düzenlenecek ve KOBİ'lerin proje hazırlama becerisi geliştirilecektir.			- TÜBİTAK tarafından yürütülmekte olan 1501 Sanayi Ar-Ge Destek, 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek, 1503 Proje Pazarları Destekleme Programlarının tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilecektir. - Ar-Ge projesi yönetimi konusunda KOBİ ölçeğindeki kuruluşların bilgilendirilmesi, bil- inçlendirilmesine ve yönlendirilmesine yönelik tanıtıcı, eğitici etkinlikler düzenlenecektir. - TÜBİTAK Ar-Ge destek programlarının uygulanmasında KOBİ'lerin yaşadığı sorunların aşılmasına yönelik olarak mevzuat iyileştirme çalışmaları ile bilişim altyapısının kolay kullanımına yönelik çalışmalar yapılacaktır.	TÜBİTAK	KOSGEB	2013 S	KOBİ'lerin destek mekanizmalarına daha etkin katılımı, yeni KOBİ'lerin mevcut mekanizmalardan yararlandırılması
4.1.4	TÜBİTAK sorumluluğunda yürüten Çerçeve Programları, Eureka ve diğer ikili-çoklu anlaşmalarla ile gelişen proje ve işbirliği ağlarındaki imkanların, gelişmelerin tanıtılmasına yönelik faaliyetler düzenlenecek, kuruluşların katılımının cesaretlendirilmesine yönelik tanıtıcı, eğitici, yönlendirici destekler ve hizmetler verilecektir.				TÜBİTAK		2013 S	- KOBİ'lerin destek mekanizmalarına daha etkin katılımı - Yeni KOBİ'lerin mevcut mekanizmalardan yararlandırılması

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlarda için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
4.2	Ar-Ge ve yenilik projelerinin ticarileştirilmesine yönelik desteklerin uygulanması	4.2.1	KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik projelerinin sonuçlarının ticarileştirilmesine yönelik endüstriyel uygulamaları desteklenecektir.	KOBİ'lerin Ar-Ge ve yeniliğe yönelik projelerinin sonuçlarının ticarileştirilmesine yönelik endüstriyel uygulamaları desteklenecektir.	KOSGEB		2013 S	Ar-Ge ve yeniliğe yönelik KOBİ projelerinin ticarileşmesinin sağlanması
4.3	KOBİ'ler ile büyük ölçekli işletmeler ve üniversiteler arasındaki işbirliğinin artırılması	4.2.2	KOBİ'ler tarafından Ar-Ge faaliyetleri sonucunda ortaya çıkarılan yeni ürünün veya geliştirilen ürünün seri üretimini için yatırım desteği sağlanacaktır.	KOBİ'lerin Ar-Ge ve yeniliğe yönelik projelerinin sonuçlarının ticarileştirilmesine yönelik endüstriyel uygulamaları desteklenecektir.	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	DPT, HAZİNE MÜŞTƏŞARLIĞI, TÜBİTAK	2013 S	Ar-Ge ve yeniliğe yönelik KOBİ projelerinin ticarileşmesinin sağlanması
		4.3.1	Üniversiteler ve kamu araştırma enstitüleri ile KOBİ'ler ve büyük ölçekli işletmelerin bir araya geleceği, ortak çözüm platformu sağlayacak düzenli sektörel toplantılar yapılacaktır.	Üniversiteler ve kamu araştırma enstitüleri ile KOBİ'ler ve büyük ölçekli işletmelerin bir araya geleceği, ortak çözüm platformu sağlayacak düzenli sektörel toplantılar yapılacaktır.	TOBB	DPT, KOSGEB, KALKINMA AJANSLARI	2013 S	Üniversiteler, kamu araştırma enstitüleri ve sanayi işbirliğinin geliştirilmesi
		4.3.2	Üniversite - sanayi işbirliği uygulama ve araştırma merkezleri yaygınlaştırılacak ve desteklenecektir.	Üniversite - sanayi işbirliği uygulama ve araştırma merkezleri yaygınlaştırılacak ve desteklenecektir.	YÖK	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI, DPT, TÜBİTAK, KOSGEB, TİGV, ÜNİVERSİTELER, KALKINMA AJANSLARI	2013 S	Üniversite sanayi işbirliğinin geliştirilmesi
		4.3.3	Araştırma atılımlarında KOBİ'lerin ihtiyaçları dikkate alınarak KOBİ'lerin bu atılımları kullanmaları etkinleştirilecektir.	Araştırma atılımlarında KOBİ'lerin ihtiyaçları dikkate alınarak KOBİ'lerin bu atılımları kullanmaları etkinleştirilecektir.	DPT	İLGİLİ KAMU VE ÖZEL SEKTÖR KURULUŞLARI	2013	KOBİ'lerin araştırma merkezlerinden etkin olarak yararlanması

Stratejik Alan 5 - KOBİ'lerin ve girişimcilerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlarda için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
5.1	KOBİ'lerin banka kredilerine erişiminin artırılması	5.1.1	KGF A.Ş.'nin iş süreçlerinin, kurumsal yapısının ve destek performansının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.	KGF A.Ş.'nin iş süreçlerinin, kurumsal yapısının ve destek performansının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.	KOSGEB	TOBB	2013 S	KGF A.Ş.'nin imkanlarının artırılarak, daha fazla sayıda KOBİ'nin bu sistemden yararlanması
		5.1.2	Kredi garantisi kuruluşlarının kefaletinin 3. grup teminatlarından daha üst grup teminat vasfına kavuşturulması için gerekli mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.	Kredi garantisi kuruluşlarının kefaletinin 3. grup teminatlarından daha üst grup teminat vasfına kavuşturulması için gerekli mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.	BDDK	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2012	Kredi piyasasının genişletilmesinin sağlanması

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlarda için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
		5.1.3	KOBİ'lerin uygun koşullarda banka kredisi temin edebilmeleri için kredi faiz destekleri uygulanacaktır.	KOBİ'lerin uygun koşullarda banka kredisi temin edebilmeleri için kredi faiz destekleri uygulanacaktır.	KOSGEB	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013 S	KOBİ'lerin toplam kredilerden aldığı payının artması
		5.1.4	KOBİ'lerin kredilerden daha fazla yararlanabilmesi amacıyla bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.	KOBİ'lerin kredilerden daha fazla yararlanabilmesi amacıyla bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.	TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013 S	KOBİ'lerin krediler konusunda daha fazla bilgilendirilmesi ve bu yolla daha fazla kredi tahsisinin sağlanması
		5.1.5	İhracat kredi sigortası konusunda eğitim ve tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilerek KOBİ'lerin uygulamadan daha fazla yararlanmasını sağlanacaktır.	İhracat kredi sigortası programları kapsamında KOBİ'lere olan desteğin kademeli olarak artırılması ile söz konusu programların, ihracat potansiyeline haz, ancak ihracat hakkında hiç tecrübesi bulunmayan KOBİ'ler nezdinde tanıtılması ve değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda KOBİ'lere yönelik olarak düzenlenecek teknik bilgi, eğitim, oryantasyon ve benzeri amaçlı çalışmalarına geniş ölçüde destek verilecektir.	EXİMBANK		2013 S	Eylem/projenin gerçekleştirilmesiyle sigorta hizmetlerinden yararlanan KOBİ'lerin payının artırılması
		5.1.6	Proje dayalı APEX bankacılığı (toplan bankacılık) kapsamında kalkınma ve yatırım bankalarının katılacağı interaktif "ortak platform" oluşturulacaktır.	Kalkınma ve yatırım bankaları projeye dayalı, hedef kitlesi belirli, sonuçları ölçülebilir projeler üretmek uluslararası finansal kuruluşlardan temin ettikleri uzun vadeli ve düşük maliyetli fonları, aracı finansal kuruluşlar yoluyla KOBİ'lere aktarabilmektedir. Bu projelerin artırımında veri ve uygulamaların sürdürülebilir olmasında veri toplamak ve ihtiyaçları iyi belirlemek önemli olmaktadır. Banka temsilcilerinin ve sektör örgütlerinin yer aldığı bir interaktif "ortak platform" un oluşturulması, yabancı kaynak temininde ve doğru finansman modellerinde faydalı olacaktır.	TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013 S	Proje ile KOBİ'lerin uluslararası fonlara erişimine katkı sağlanması
5.2	Uluslararası kredi kriterleri ve kurumsal ilişkileri konusunda KOBİ'lerin bilinçlendirilmesi	5.2.1	KOBİ'ler, uluslararası kredi kriterleri ve kurumsal ilişkileri konusunda bilinçlendirilecektir.	KOBİ'ler, uluslararası kredi kriterleri ve kurumsal ilişkileri konusunda bilinçlendirilecektir.	TOBB	SPK, KOSGEB, TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ, BDDK	2011 S	KOBİ'lerin finansman kuruluşlarına eksiksiz ve doğru bilgi vermeleri suretiyle finansman kaynaklarından daha fazla yararlanmalarının ve KOBİ borsasına hazırlanmalarının sağlanması
		5.2.2	KOBİ'lerde finansal ve finansal olmayan raporlama standartlarının uygulanmasına yönelik teşvik araçları geliştirilecek ve yürütülecektir.	KOBİ'lerde finansal ve finansal olmayan raporlama standartlarının uygulanmasına yönelik teşvik araçları geliştirilecek ve yürütülecektir.	SPK	KOSGEB	2012 S	KOBİ'lerin finansman kuruluşlarına eksiksiz ve doğru bilgi vermeleri suretiyle finansman kaynaklarından daha fazla yararlanmalarının ve KOBİ borsasına hazırlanmalarının sağlanması

H. No	Hedefler	E/P NO	EYLEM/PROJE	EYLEM / PROJE AÇIKLAMASI* (Eylem / projenin uygulanmasına ilişkin detayların belirlenmesine gerek duyulduğu durumlar için)	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TAMAMLANMA TARİHİ**	BEKLENEN ETKİ
5.3	Girişim sermayesi, iş melekleri ve KOBİ borsası sistemlerinin geliştirilmesi	5.3.1	İMKB Gelişen İşletmeler Piyasasının (KOBİ Borsası) etkinliği artırılacaktır.	- İMKB GİP'in KOBİ'lere tanıtılması, bu yeni yapıyı kullanabilmeleri için eğitim verilecektir. - KOBİ'lere hisse arzı için sağlanacak destekler tasarlanacaktır.	İMKB	KOSGEB, SPK, TOBB, TSPAKB	2012	KOBİ'lerin kendilerine sağlanan mevzuat kolaylıkları ve maliyet avantajlarından faydalanarak, kolay, hızlı ve düşük maliyetli bir şekilde sermaye piyasasına erişim imkânı bulması
		5.3.2	KOBİ'lerin İMKB GİP'e girişlerinin kolaylaştırılması için destek verilecektir.	İMKB tarafından oluşturulmuş olan Gelişen İşletmeler Piyasasından KOBİ'lerin yararlanabilmesini teşvik etmek üzere borsaya giriş maliyetlerine yönelik KOSGEB desteği sağlanacaktır.	KOSGEB	İMKB	2013 S	KOBİ'lerin sermaye piyasalarının olanaklarından faydalanmalarının temin edilmesi.
		5.3.3	Kalkınma Ajansları tarafından bölgesel düzeyde yenilikçi finansman modelleri geliştirilecektir.	Bölgesel risk sermayesi, girişim sermayesi, kredi garantili fonlar gibi finansman modelleri geliştirilecek, bölgeler arası işbirliği de temin etmek suretiyle fon hacmi artırılabilecektir.	DPT (KALKINMA AJANSLARI)	KOSGEB, TÜRKİYE KALKINMA BANKASI	2013	KOBİ'lere yönelik, bölgesel ihtiyaçlar çerçevesinde farklılaştırılabilen yeni finansman modellerinin geliştirilmesi
		5.3.4	İVCI (İstanbul Girişim Sermayesi Fonu) tarafından girişim sermayesi fonlarına yatırım yapılması sağlanacaktır.		KOSGEB	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013 S	- Girişim sermayesi fonlarına kaynak sağlayarak Türkiye'deki Girişim sermayesi hacminin geliştirilmesi, - Yeni Girişim Sermayesi fonlarının kurulmasının sağlanması -KOBİ'lerin ve girişimcilerin girişim sermayesi sistemi konusunda bilinçlendirilmesi
		5.3.5	İPA kapsamında Gelişen 43 Girişim Sermayesi Fonu Projesi hayata geçirilecektir.	Başta Güneydoğu Anadolu Bölgesi olmak üzere ortalama milli gelirin yüzde 75'inden düşük gelir seviyesine sahip sanayi, imalat ve turizm KOBİ'leri için bağımsız yönetilen bir girişim sermayesi fonu kurularak KOBİ'lerin finansmana erişimini artırmak amaçlanmaktadır.	KOSGEB	İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	2013	Türkiye'deki Girişim sermayesi hacminin geliştirilmesi
		5.3.6	İş Melekleri Ağı'nın kurulmasının teşvik edilmesi için gerekli mevzuat altyapısı oluşturulacaktır.		SPK	DPT, KOSGEB, TOBB	2012	Başarılı iş fikrine sahip girişimcilerin finansmana erişimlerini kolaylaştırarak iş melekleri sistemine işlerlik kazandırılması

KOSGEB

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme
ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

Abdülhak Hamit Cad. No: 866 06470 Altıışevler Mamak – ANKARA
Tel: 0 312 595 28 00 Faks: 0 312 368 07 15
KOSGEB Çağrı Merkezi : 444 1 567
bilgi@kosgeb.gov.tr • www.kosgeb.gov.tr

FSC
Karma Kaynaklar

Bu ürün, denetlenen ormanlar,
kontrolü kaynaklar ile geri dönüşümü
odun ve fiber kullanarak yapılmıştır.

Tasarım: Cosmic Creative / Baskı: Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş.